



Załącznik nr 1  
do uchwały nr 66/2019  
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej  
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.



**Ocena programowa**  
**Profil ogólnoakademicki**

**Raport samooceny**

---

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

**AKADEMIA EKONOMICZNO-HUMANISTYCZNA**  
**W WARSZAWIE**

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ**

1. Poziom/y studiów: **Studia pierwszego i drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **Studia stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek<sup>1</sup>:  
**Ekonomia i finanse (dyscyplina wiodąca)**

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
<b>Ekonomia i finanse (studia I stopnia)</b>	<b>157</b>	<b>87</b>
<b>Ekonomia i finanse (studia II stopnia)</b>	<b>120</b>	<b>100</b>

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
<b>1.</b>	<b>Nauki o zarządzaniu i jakości (studia I stopnia)</b>	<b>23</b>	<b>13</b>

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela:

**NIE**

---

<sup>1</sup>Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

## Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

### STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

Symbol	Efekty uczenia się dla kierunku studiów FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ (studia I stopnia)	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK w ramach szkolnictwa wyższego, poziom 6
<b>WIEDZA</b>		
FiR_WG01_Lic	Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym charakter, miejsce i rolę różnych dyscyplin nauk społecznych, w tym ekonomii i finansów, istniejące zależności między nimi oraz stosowane w nich teorie i metody.	P6S_WG
FiR_WG02_Lic	Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym uwarunkowania i etapy rozwoju, terminologię oraz metodologię badań	P6S_WG
FiR_WG03_Lic	Ma zaawansowaną wiedzę z zakresu kluczowych faktów, obiektów, zjawisk, procesów, prawidłowości i mechanizmów oraz skutków współczesnej ekonomii i finansów oraz powiązań i zależności tej dyscypliny z pozostałymi z dziedziny nauk społecznych.	P6S_WG
FiR_WG04_Lic	Ma zaawansowaną wiedzę o strukturach i podmiotach działających w gospodarce oraz o relacjach zachodzących między nimi w skali krajowej i międzynarodowej.	P6S_WG
FiR_WG05_Lic	Ma zaawansowaną wiedzę na temat funkcjonowania systemu finansowego, w tym rynków finansowych oraz zna i rozumie powiązania między sferą realną i systemem finansowym gospodarki.	P6S_WG
FiR_WG06_Lic	Zna i rozumie zaawansowane metody, narzędzia i instrumenty, w tym techniki pozyskiwania i przetwarzania danych, pozwalające opisywać podmioty gospodarcze oraz zachodzące w nich zjawiska i procesy finansowe.	P6S_WG
FiR_WG07_Lic	Zna w zaawansowanym stopniu metody ilościowe oraz narzędzia informatyczne niezbędne w prowadzeniu badań i analiz z zakresu ekonomii i finansów oraz innych, pokrewnych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych.	P6S_WG
FiR_WG08_Lic	Ma zaawansowaną wiedzę na temat zarządzania finansami przedsiębiorstw, a także zna i rozumie rodzaje oraz zakres problemowy decyzji finansowych podejmowanych w przedsiębiorstwach i innych jednostkach organizacyjnych.	P6S_WG
FiR_WG09_Lic	Zna w zaawansowanym stopniu zasady sporządzania raportów oraz sprawozdań finansowych, w tym krajowe i międzynarodowe standardy rachunkowości oraz sprawozdawczości finansowej.	P6S_WG
FiR_WG10_Lic	Zna w zaawansowanym zakresie zasady ewidencji księgowej, metody pomiaru kosztów i wyników finansowych oraz ich wykorzystanie w podejmowaniu decyzji w różnych jednostkach gospodarczych.	P6S_WG
FiR_WG11_Lic	Zna w zaawansowanym stopniu zasady i metody analizy sytuacji finansowej przedsiębiorstw oraz innych organizacji, w tym instytucji finansowych.	P6S_WG
FiR_WG12_Lic	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu strukturę i zasady funkcjonowania sektora finansowego, w tym: sektora bankowego, zakładów ubezpieczeń, instytucji pośrednictwa finansowego oraz zasady i uwarunkowania współpracy jednostek gospodarczych z instytucjami finansowymi.	P6S_WG
FiR_WG13_Lic	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu cele, strukturę i sposób funkcjonowania sektora finansów publicznych.	P6S_WG
FiR_WG14_Lic	Zna w zaawansowanym stopniu instrumenty finansowe oraz metody wyceny instrumentów finansowych, innych aktywów, a także całych	P6S_WG

	jednostek gospodarczych.	
FiR_WG15_Lic	Ma zaawansowaną wiedzę na temat metod analizy i sterowania różnymi rodzajami ryzyka, w tym ryzyka finansowego.	P6S_WG
FiR_WG16_Lic	Ma wiedzę z zakresu prawa gospodarczego, administracyjnego, cywilnego, handlowego, finansowego i innych dyscyplin prawa niezbędnych w ekonomii i finansach.	P6S_WG
FiR_WG17_Lic	Zna i rozumie cechy, rolę oraz pozycję człowieka jako podmiotu kształtującego i uczestniczącego w strukturach ekonomiczno-społecznych oraz zasady ich funkcjonowania.	P6S_WG
FiR_WG18_Lic	Ma uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę z wybranej specjalności z zakresu finansów i rachunkowości, obejmującą teorię, terminologię, metody i zastosowania badawcze oraz praktyczne tej specjalności.	P6S_WG
FiR_WG19_Lic	Ma zaawansowaną wiedzę na temat epistemologicznych podstaw współczesnych dyscyplin nauk społecznych oraz poprawnych metod wnioskowania logicznego i naukowego.	P6S_WG
FiR_WK01_Lic	Zna i rozumie uwarunkowania wykonywania działalności badawczej i zawodowej związanej z finansami i rachunkowością.	P6S_WK
FiR_WK02_Lic	Zna i rozumie podstawowe dylematy współczesnej cywilizacji oraz funkcje i zadania ekonomii, finansów i rachunkowości w ich opisie, wyjaśnianiu i rozwiązywaniu.	P6S_WK
FiR_WK03_Lic	Zna i rozumie konsekwencje społeczne, ekonomiczne, prawne, etyczne i inne wykonywania swojej roli zawodowej w zakresie finansów i rachunkowości.	P6S_WK
FiR_WK04_Lic	Zna i rozumie podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, struktur organizacyjnych oraz rozumie ekonomiczne, finansowe, prawne i społeczne uwarunkowania tych procesów, a także realizowane w nich funkcje kierownicze.	P6S_WK
FiR_WK05_Lic	Zna podstawowe pojęcia, zasady i zakres ochrony własności przemysłowej i intelektualnej oraz prawa autorskiego.	
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>		
FiR_UW01_Lic	Potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z ekonomii i finansów oraz pokrewnych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych w celu analizy i interpretacji przyczyn, przebiegu i konsekwencji podstawowych oraz złożonych i nietypowych problemów oraz zjawisk współczesnej cywilizacji.	P6S_UW
FiR_UW02_Lic	Potrafi odpowiednio dobrać i właściwie wykorzystać metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, w celu rozwiązywania podstawowych oraz nowych lub nietypowych problemów z zakresu finansów i rachunkowości.	P6S_UW
FiR_UW03_Lic	Potrafi dokonać właściwego doboru źródeł wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości oraz twórczej interpretacji pochodzących z nich informacji w celu formułowania oraz rozwiązywania podstawowych oraz złożonych lub nietypowych problemów ekonomiczno-finansowych współczesnej cywilizacji.	P6S_UW
FiR_UW04_Lic	Potrafi analizować i prognozować procesy oraz zjawiska ekonomiczne i społeczne, z wykorzystaniem standardowych metod oraz narzędzi diagnostycznych i badawczych właściwych dla finansów i rachunkowości.	P6S_UW
FiR_UW05_Lic	Potrafi zaplanować i zrealizować proces twórczy mający za zadanie rozwiązywanie określonych problemów badawczych i praktycznych z zakresu finansów i rachunkowości, wykorzystując w tym celu odpowiednie narzędzia, dokonując statystycznej obróbki i analizy danych oraz ich prezentacji, z poszanowaniem zasad etyki zawodowej oraz własności przemysłowej i prawa autorskiego.	P6S_UW

FiR_UW06_Lic	Potrafi prawidłowo posługiwać się systemami normatywnymi w celu rozwiązania różnorodnych zadań i dylematów z zakresu finansów i rachunkowości.	P6S_UW
FiR_UW07_Lic	Potrafi przygotować w języku polskim i obcym prace pisemne oraz wystąpienia ustne dotyczące problemów ekonomiczno-finansowych z wykorzystaniem zdobytej wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości oraz dostępnych źródeł, w tym obcojęzycznych.	P6S_UW
FiR_UK01_Lic	Potrafi swobodnie komunikować się, również w języku obcym, z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu finansów i rachunkowości, korzystając przy tym z nowoczesnych rozwiązań technologicznych.	P6S_UK
FiR_UK02_Lic	Potrafi brać udział w debacie, przedstawiać oraz oceniać różne opinie i stanowiska z zakresu finansów i rachunkowości oraz swobodnie dyskutować o nich, także w języku obcym.	P6S_UK
FiR_UK03_Lic	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii z zakresu ekonomii i finansów.	P6S_UK
FiR_UO01_Lic	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych, w szczególności w zespołach zadaniowych i projektowych z zakresu finansów i rachunkowości oraz w zespołach interdyscyplinarnych z dziedziny nauk społecznych oraz jest przygotowany do podejmowania roli wiodącej i kierowania takimi zespołami.	P6S_UO
FiR_UU01_Lic	Potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji, w tym krajowych i zagranicznych cyfrowych baz danych ekonomiczno-finansowych, w celu poszerzania i uaktualniania własnej wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości.	P6S_UU
FiR_UU02_Lic	Potrafi samodzielnie planować i realizować własny rozwój osobisty i zawodowy poprzez ciągłe uczenie się i pogłębianie przez całe życie posiadanej wiedzy oraz kompetencji zawodowych oraz potrafi ukierunkować innych w tym zakresie.	P6S_UU
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>		
FiR_KK01_Lic	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, odbieranych treści i wiarygodności informacji otrzymywanych z różnych źródeł z zakresu finansów i rachunkowości.	P6S_KK
FiR_KK02_Lic	Jest gotowy do uznania znaczenia wiedzy naukowej z zakresu finansów i rachunkowości w rozwiązywaniu problemów o charakterze teoretycznym i praktycznym, pojawiających się w trakcie działalności zawodowej.	P6S_KK
FiR_KK03_Lic	Potrafi odpowiedzialnie ocenić granice swoich kompetencji zawodowych i rozumie potrzebę zasięgania opinii innych ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów z zakresu finansów i rachunkowości.	P6S_KK
FiR_KK04_Lic	Jest gotowy przekazywać wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości, uzasadniać własne poglądy dotyczące problemów społeczno-gospodarczych i ustosunkowywać się do poglądów innych osób.	P6S_KK
FiR_KO01_Lic	Ujawnia wysoką odpowiedzialność za wypełnianie zobowiązań społecznych wynikających z działalności zawodowej, w tym jest gotowy do uczestnictwa w przygotowywaniu różnorodnych projektów gospodarczych z uwzględnieniem wszelkich aspektów z zakresu finansów i rachunkowości.	P6S_KO
FiR_KO02_Lic	Jest gotowy rozwiązywać podstawowe problemy związane z uczestnictwem w życiu społeczno-gospodarczym, w tym z wykonywaniem różnych zawodów z zakresu finansów i	P6S_KO

	rachunkowości.	
FiR_KO03_Lic	Jest gotowy inicjować różnorodne działania o charakterze gospodarczym zorientowane na interes publiczny, promować w swojej działalności zawodowej rozwiązania prospołeczne z uwzględnieniem kwestii finansowych.	P6S_KO
FiR_KO04_Lic	Jest gotowy myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, przewidując konsekwencje podejmowanych przedsięwzięć społeczno-gospodarczych.	P6S_KO
FiR_KR01_Lic	Zdaje sobie sprawę z powagi konsekwencji społecznych wynikających z własnych działań zawodowych z zakresu finansów i rachunkowości.	P6S_KR
FiR_KR02_Lic	Jest gotów przestrzegać zasad etyki zawodowej i wymagać tego od innych osób.	P6S_KR
FiR_KR03_Lic	Jest gotów dbać o dorobek teoretyczny i praktyczny z zakresu ekonomii i finansów oraz pokrewnych dyscyplin naukowych, a także tradycje i etos wykonywanego zawodu z obszaru finansów i rachunkowości.	P6S_KR

### STUDIA DRUGIEGO STOPNIA

Symbol	Efekty uczenia się dla kierunku studiów FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ (studia II stopnia)	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK w ramach szkolnictwa wyższego, poziom 7
<b>WIEDZA</b>		
FiR_WG01_Mgr	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu charakter, miejsce i rolę współczesnych nauk społecznych, w tym ekonomii i finansów oraz stosowane w nich metody i teorie, a także zależności pomiędzy nimi.	P7S_WG
FiR_WG02_Mgr	Zna w pogłębionym stopniu ekonomiczne, prawne i społeczne uwarunkowania oraz główne trendy rozwoju finansów i rachunkowości, a także terminologię wykorzystywaną w różnych obszarach badawczych z tego zakresu.	P7S_WG
FiR_WG03_Mgr	Ma pogłębioną wiedzę z zakresu kluczowych teorii, zjawisk, procesów, prawidłowości i mechanizmów mających wpływ na rozwój współczesnych finansów i rachunkowości.	P7S_WG
FiR_WG04_Mgr	Ma pogłębioną wiedzę o strukturze systemu finansowego, w tym o instrumentach, rynkach i instytucjach finansowych.	P7S_WG
FiR_WG05_Mgr	Ma pogłębioną wiedzę o relacjach między różnymi systemami i instytucjami społecznymi, gospodarczymi i finansowymi, zarówno w skali krajowej, jak i międzynarodowej.	P7S_WG
FiR_WG06_Mgr	Ma pogłębioną wiedzę na temat metod opisu zjawisk finansowych, w tym technik pozyskiwania i przetwarzania danych finansowych oraz metod analizy i modelowania procesów finansowych.	P7S_WG
FiR_WG07_Mgr	Zna w zaawansowanym stopniu metody ilościowe oraz narzędzia informatyczne niezbędne w prowadzeniu badań i analiz z zakresu finansów i rachunkowości.	P7S_WG
FiR_WG08_Mgr	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zasady sporządzania, badania i analizy sprawozdań finansowych w podmiotach gospodarczych, w tym instytucjach finansowych oraz jednostkach sektora publicznego.	P7S_WG
FiR_WG09_Mgr	Ma zaawansowaną wiedzę w zakresie rachunkowości specjalistycznej oraz rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej.	P7S_WG



FiR_WG10_Mgr	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie powiązań występujących między zjawiskami społecznymi, makroekonomicznymi i finansowymi oraz zna zasady prowadzenia polityki pieniężnej i fiskalnej.	P7S_WG
FiR_WG11_Mgr	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie metod zarządzania portfelem inwestycyjnym i ryzykiem.	P7S_WG
FiR_WG12_Mgr	Ma zaawansowaną wiedzę na temat wpływu finansów międzynarodowych na pozycję państwa, działalność podmiotów gospodarczych i funkcjonowanie gospodarstw domowych.	P7S_WG
FiR_WG13_Mgr	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie podejmowania decyzji finansowych w podmiotach gospodarczych, gospodarstwach domowych i instytucjach sektora publicznego.	P7S_WG
FiR_WG14_Mgr	Zna w pogłębionym stopniu metody wyceny i analizy fundamentalnych czynników kształtujących wartość różnych aktywów finansowych oraz ma zaawansowaną wiedzę na temat zarządzania wartością przedsiębiorstw.	P7S_WG
FiR_WG15_Mgr	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu międzynarodowe standardy audytu i sprawozdawczości finansowej.	P7S_WG
FiR_WG16_Mgr	Ma pogłębioną wiedzę w zakresie kompleksowego zarządzania podmiotami sektora finansowego, w tym sektora bankowego.	P7S_WG
FiR_WG17_Mgr	Posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu regulacji prawnych niezbędnych dla prowadzenia aktywności zawodowej i badawczej w zakresie finansów i rachunkowości.	P7S_WG
FiR_WG18_Mgr	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu rolę człowieka jako podmiotu kształtującego różne struktury społeczno-ekonomiczne oraz aktywnie uczestniczącego w życiu gospodarczym.	P7S_WG
FiR_WG19_Mgr	Ma pogłębioną wiedzę z obszaru wybranej specjalności z zakresu finansów i rachunkowości, obejmującą teorię, terminologię, metody i zastosowania badawcze oraz praktyczne tej specjalności, w tym również w kontekście wzajemnych relacji do innych dyscyplin nauk społecznych.	P7S_WG
FiR_WK01_Mgr	Zna i rozumie zasady etyczno-moralne obowiązujące podczas wykonywania czynności badawczych oraz praktyki zawodowej w zakresie finansów i rachunkowości.	P7S_WK
FiR_WK02_Mgr	Zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji oraz funkcje i zadania dyscyplin nauk społecznych, w tym ekonomii i finansów, w ich opisie, wyjaśnianiu i rozwiązywaniu.	P7S_WK
FiR_WK03_Mgr	Rozumie w zaawansowanym stopniu uwarunkowania społeczne, ekonomiczne, organizacyjne, prawne, etyczne i inne, niezbędne do wykonywania roli zawodowej w zakresie finansów i rachunkowości, a także wynikające z niej konsekwencje.	P7S_WK
FiR_WK04_Mgr	Zna i rozumie zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego.	P7S_WK
FiR_WK05_Mgr	Rozumie w zaawansowanym stopniu zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości oraz rozumie ekonomiczno-społeczne uwarunkowania tych procesów.	P7S_WK
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>		
FiR_UW01_Mgr	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu ekonomii i finansów oraz powiązanych, innych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych w celu identyfikacji, analizy, interpretacji i wyjaśniania przyczyn, przebiegu i konsekwencji złożonych oraz nietypowych problemów ekonomiczno-finansowych i innych dylematów współczesnej cywilizacji.	P7S_UW
FiR_UW02_Mgr	Potrafi właściwie dobrać i innowacyjnie wykorzystać metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne i badawcze, w celu rozwiązywania złożonych oraz	P7S_UW

	nowych i nietypowych problemów z zakresu finansów i rachunkowości.	
FiR_UW03_Mgr	Potrafi dokonać właściwego doboru, krytycznej analizy źródeł wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości oraz twórczej interpretacji pochodzących z nich informacji w celu efektywnego i innowacyjnego rozwiązywania złożonych oraz nowych i nietypowych problemów ekonomiczno-finansowych współczesnej cywilizacji.	P7S_UW
FiR_UW04_Mgr	Potrafi analizować, prognozować i modelować procesy oraz zjawiska społeczne i ekonomiczne, z wykorzystaniem zaawansowanych metod oraz narzędzi diagnostycznych i badawczych właściwych dla finansów i rachunkowości.	P7S_UW
FiR_UW05_Mgr	Potrafi zaplanować i zrealizować proces badawczy mający na celu testowanie hipotez związanych z problemami badawczymi z zakresu finansów i rachunkowości.	P7S_UW
FiR_UW06_Mgr	Potrafi w twórczy sposób modyfikować istniejące lub opracowywać nowe metody, narzędzia czy instrumenty potrzebne do rozwiązywania nowych lub nietypowych problemów z zakresu finansów i rachunkowości.	P7S_UW
FiR_UW07_Mgr	Potrafi przygotować w językach polskim i obcym prace pisemne oraz wystąpienia ustne dotyczące aktualnych i złożonych problemów finansowych z wykorzystaniem zdobytej wiedzy oraz dostępnych źródeł.	P7S_UW
FiR_UK01_Mgr	Potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej i zaawansowanej terminologii z zakresu finansów i rachunkowości, w tym w języku obcym, korzystając przy tym z nowoczesnych rozwiązań technologicznych.	P7S_UK
FiR_UK02_Mgr	Potrafi zorganizować i prowadzić debatę oraz oceniać różne opinie i stanowiska z zakresu finansów i rachunkowości oraz aktywnie dyskutować o nich.	P7S_UK
FiR_UK03_Mgr	Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w zaawansowanym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii z zakresu finansów i rachunkowości.	P7S_UK
FiR_UO01_Mgr	Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołów zadaniowych, badawczych i projektowych powołanych do rozwiązania złożonych problemów z zakresu finansów i rachunkowości oraz jest przygotowany do podejmowania wiodącej roli i kierowania takimi zespołami.	P7S_UO
FiR_UU01_Mgr	Potrafi samodzielnie planować i realizować własny rozwój osobisty i zawodowy poprzez ciągłe uczenie się i pogłębianie posiadanych kompetencji przez całe życie oraz potrafi ukierunkować innych w tym zakresie.	P7S_UU
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>		
FiR_KK01_Mgr	Jest gotów do krytycznej oceny odbieranych treści oraz wiarygodności informacji otrzymywanych z różnych źródeł na temat zjawisk i procesów ekonomiczno-finansowych oraz z zakresu rachunkowości.	P7S_KK
FiR_KK02_Mgr	Uznaje znaczenie wiedzy naukowej z zakresu finansów i rachunkowości w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych.	P7S_KK
FiR_KK03_Mgr	Jest gotów przekazywać wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości, uzasadniać własne poglądy dotyczące problemów społecznych i ekonomicznych oraz ustosunkowywać się do poglądów innych osób.	P7S_KK



FiR_KK04_Mgr	Potrafi odpowiedzialnie ocenić granice swoich kompetencji zawodowych i rozumie potrzebę zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności w samodzielnym rozwiązaniu problemów zawodowych.	P7S_KK
FiR_KO01_Mgr	Jest gotowy rozwiązywać zaawansowane problemy związane z uczestnictwem w życiu społeczno-gospodarczym, w tym w związku z wykonywaniem pracy zawodowej w zakresie finansów i rachunkowości.	P7S_KO
FiR_KO02_Mgr	Jest gotów inicjować różnorodne działania o charakterze gospodarczym zorientowane na interes publiczny, promować w swojej działalności badawczej i zawodowej rozwiązania prospołeczne z uwzględnieniem kwestii ekonomicznych, w tym z zakresu finansów i rachunkowości.	P7S_KO
FiR_KO03_Mgr	Jest gotów myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, przewidując konsekwencje podejmowanych przedsięwzięć.	P7S_KO
FiR_KO04_Mgr	Jest gotów do wspierania innych w formie doradztwa lub innych działań w zakresie podejmowania i rozwijania aktywności przedsiębiorczej, zachowując przy tym obiektywizm zawodowy.	P7S_KO
FiR_KR01_Mgr	Zdaje sobie sprawę z powagi konsekwencji społecznych wynikających z własnych działań zawodowych z zakresu finansów i rachunkowości.	P7S_KR
FiR_KR02_Mgr	Jest gotów przestrzegać zasad etyki zawodowej oraz dbać o tradycje i etos wykonywanego zawodu w zakresie finansów i rachunkowości oraz wymagać tego od innych osób.	P7S_KR
FiR_KR03_Mgr	Jest gotowy dbać o dorobek teoretyczny i twórczo rozwijać w pracy zawodowej osiągnięcia badawcze i praktyczne z zakresu finansów i rachunkowości.	P7S_KR

#### Objaśnienia oznaczeń:

<b>FiR</b>	- kierunek studiów: „finanse i rachunkowość”
<b>Lic lub Mgr</b>	- poziom studiów: „studia pierwszego stopnia” lub „studia drugiego stopnia”
<b>WG</b>	- kategoria efektów uczenia się: „wiedza” – „zakres i głębia”
<b>WK</b>	- kategoria efektów uczenia się: „wiedza” – „kontekst”
<b>UW</b>	- kategoria efektów uczenia się: „umiejętności” – „wykorzystanie wiedzy”
<b>UK</b>	- kategoria efektów uczenia się: „umiejętności” – „komunikowanie się”
<b>UO</b>	- kategoria efektów uczenia się: „umiejętności” – „organizacja pracy”
<b>UU</b>	- kategoria efektów uczenia się: „umiejętności” – „uczenie się”
<b>KK</b>	- kategoria efektów uczenia się: „kompetencje społeczne” – „krytyczne podejście”
<b>KO</b>	- kategoria efektów uczenia się: „kompetencje społeczne” – „odpowiedzialność”
<b>KR</b>	- kategoria efektów uczenia się: „kompetencje społeczne” – „rola zawodowa”
<b>01i kolejne</b>	- numery efektów uczenia się w poszczególnych kategoriach i podkategoriach

## Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Piotr Szczepankowski	dr hab., prof. uczelni, Prorektor ds. kształcenia
Barbara Sypniewska	dr, adiunkt, Dziekan Wydziału Biznesu
Rafał Kusy	dr, adiunkt, Prodziekan Wydziału Biznesu
Aneta Kłopocka	dr, adiunkt, nauczyciel akademicki na kierunku „finanse i rachunkowość”
Grzegorz Gołębiowski	dr hab., prof. uczelni, nauczyciel akademicki na kierunku „finanse i rachunkowość”, kierunkowa komisja ds. jakości kształcenia

## Spis treści

<b>Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów</b>	<b>2</b>
<b>Skład zespołu przygotowującego raport samooceny</b>	<b>10</b>
<b>Wskazówki ogólne do raportu samooceny</b>	<b>12</b>
<b>Prezentacja uczelni</b>	<b>13</b>
<b>Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim</b>	<b>14</b>
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	14
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	26
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	40
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	56
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	64
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	69
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	76
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	82
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	91
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	94
<b>Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów</b>	<b>104</b>
<b>Część III. Załączniki</b>	<b>106</b>
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	106
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	112

## Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

## Prezentacja uczelni

Akademia Ekonomiczno–Humanistyczna w Warszawie (określana dalej jako AEH) jest niepubliczną uczelnią akademicką funkcjonującą nieprzerwanie od ponad 20 lat, tj. od dnia 8.05.2001 r. Do dnia 30.09.2018 r. uczelnia działała pod nazwą: Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Warszawie. AEH jest wpisana do ewidencji uczelni niepublicznych pod nr 261. Funkcję założyciela pełni Towarzystwo Edukacyjne Vizja sp. z o.o. W wyniku ewaluacji działalności naukowej za lata 2017-2021, uczelnia uzyskała kategorię naukową B+ dla czterech dyscyplin z dziedziny nauk społecznych, tj. ekonomii i finansów, nauk prawnych, nauk o administracji i polityce oraz psychologii. AEH ma zatem uprawnienia do nadawania stopni naukowych w tych dyscyplinach (w naukach prawnych i psychologii posiadane uprawnienia zostały utrzymane). Uczelnia prowadzi kształcenie na kilkunastu kierunkach studiów, na różnych poziomach kształcenia, formach i profilach studiów, które są przyporządkowane do kilku dyscyplin z dziedziny nauk społecznych, nauk humanistycznych, nauk o zdrowiu, nauk medycznych oraz nauk technicznych. Od dnia 1.10.2022 r. prowadzenie studiów na poszczególnych kierunkach odbywa się na sześciu wydziałach kierowanych przez dziekanów (w okresie od dnia 1.10.2019 do 1.10.2022 r. uczelnia była jednostką bezwydziałową. W uczelni funkcjonują następujące wydziały: Biznesu (studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunkach: finanse i rachunkowość oraz zarządzanie), Nauk Społecznych, Nauk o Człowieku, Nauk o Zdrowiu i Medycznych, Nauk Humanistycznych i Sztuki oraz Technologii Informatycznych. Ponadto AEH prowadzi Kolegium Kształcenia Podyplomowego (kilkanaście programów studiów podyplomowych, w tym MBA). Uczelnia posiada filię w Sochaczewie (studia na kierunku *zarządzanie*). Wszystkie dotychczas wystawione przez PKA oceny programowe były pozytywne, a jedna z nich wyróżniająca (kierunek *finanse i rachunkowość* w 2015 r.). Stopnie naukowe nadaje Rada Naukowa AEH, a postępowania w sprawie nadania stopnia doktora prowadzą komisje doktorskie w danej dyscyplinie. Uczelnia zatrudnia na stanowiskach pracowników badawczo-dydaktycznych, badawczych i dydaktycznych łącznie 107 osób (stan na dzień 1.10.2022 r.), w tym 15 obcokrajowców. Dla wszystkich zatrudnionych AEH jest podstawowym albo jedynym miejscem pracy. Według stanu na dzień 1.12.2022 r., uczelnia kształci 10.605 studentów, z czego prawie połowę stanowią studenci zagraniczni. Dotychczasowa liczba absolwentów uczelni wynosi ponad 21 tys. osób. Uczelnia wydaje dwa czasopisma naukowe o znaczeniu międzynarodowym: *Advances in Cognitive Psychology* i *Contemporary Economics*, które są indeksowane w bazach Scopus i Web of Science o ustalonym wskaźniku IF lub SJR. Zgodnie z wykazem czasopism opublikowanym przez MEiN, za publikację w nich otrzymuje się 100 pkt. Ponadto uczelnia prowadzi własne wydawnictwo naukowe. Za publikację monografii naukowej w Wydawnictwie AEH otrzymuje się 100 pkt. Uczelnia współpracuje z wieloma prestiżowymi ośrodkami akademickimi i naukowymi w kraju oraz za granicą. Jest członkiem PRME i posiada akredytację CEEMAN IQA. Jest także klasyfikowana w The Impact Ranking 2022, jako uczelnia realizująca cele zrównoważonego rozwoju ONZ. AEH posiada Kartę ERASMUS+, zapewniając zainteresowanym studentom i nauczycielom akademickich odbycie studiów, staży i praktyk zawodowych w krajach Unii Europejskiej. Ponadto uczelnia jest jedynym w Polsce autoryzowanym centrum językowym Cambridge English. AEH jest również beneficjentem kilku programów realizowanych ze środków europejskich w ramach konkursów otwartych, a także grantów przyznanych przez NCBiR oraz NCN. W Rankingu Szkół Wyższych 2022 Wydawnictwa Perspektywy, AEH uplasowała się na 6. miejscu w zestawieniu wszystkich uczelni niepublicznych w Polsce. Uczelnia prowadzi działalność we własnej siedzibie, w nowoczesnym, w pełni wyposażonym budynku zlokalizowanym przy ul. Okopowej 59 w Warszawie, oddanym do użytku w 2019 r. W kampusie uczelni mieszczą się m.in.: Biblioteka Naukowa oraz hala sportowa. W uczelni funkcjonuje m.in.: Biuro Obsługi Studenta, Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Samorząd Studentów, Akademickie Biuro Karier, Centrum Języków Obcych i AZS.

## Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

### Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

#### 1.1. Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Uczelnia otrzymała uprawnienia do kształcenia studentów na kierunku *finanse i rachunkowość* (FiR) na poziomie studiów pierwszego stopnia decyzją DSW-3-4001-1140/TT/02 wydaną przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego z dnia 25 listopada 2002 roku, zaś studiów drugiego stopnia – decyzją DSW-3-4003-2254/rej.143/EKO wydaną w dniu 31 grudnia 2004 roku. Polska Komisja Akredytacyjna (PKA) dwukrotnie przeprowadzała oceny programowe kierunku FiR – w listopadzie 2008 i maju 2015 roku. Pierwsza z nich zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej, druga zaś – oceną wyróżniającą.

Koncepcja i wywodzące się z niej cele kształcenia na kierunku FiR wpisują się w misję i cele podane w Strategii AEH na lata 2020-2024, przyjętej Uchwałą Nr 1/18/12/2019 Senatu AEH z dnia 18 grudnia 2019 roku oraz są zgodne z prowadzoną w uczelni polityką jakości kształcenia. Misję AEH oparto na łacińskiej sentencji *Per scientiam ad sapientiam – Przez naukę do mądrości*. Jest nią przyczynianie się do wzrostu dobrobytu i rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez prowadzenie wartościowych społecznie i innowacyjnych badań naukowych oraz kształcenie i wychowanie studentów w duchu takich wartości, jak: kompetencje, kreatywność oraz odpowiedzialność społeczna, w celu przygotowania absolwentów do podejmowania odpowiedzialnych ról w różnych obszarach życia gospodarczego, społecznego i naukowego.

Strategia AEH koncentruje się na pięciu grupach celów strategicznych (CS), którym przyporządkowano szereg działań służących ich osiągnięciu. Grupy celów strategicznych oraz zawartych w nich działań podkreślają znaczenie wzajemnego dopełniania się zadań, jakie postawiła sobie uczelnia w zakresie wzrostu, rozwoju oraz dążenia do doskonałości w następujących obszarach:

**Jakości kształcenia (CS1)** – uczelnia dąży do zapewnienia najwyższej jakości kształcenia opartej na najnowszej i sprawdzonej wiedzy naukowej oraz dopasowanej do oczekiwań studentów oraz aktualnych i przyszłych potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego (łącznie 25 działań służących realizacji tego celu).

**Aktywności badawczej (CS2)** – uczelnia dąży do poszerzenia zakresu prowadzonej aktywności badawczej poprzez prowadzenie innowacyjnych i interdyscyplinarnych badań naukowych oraz zwiększenie aktywności badawczej, odzwierciedlające się we wzroście wysokiej jakości publikacji naukowych i efektywności pozyskiwania funduszy zewnętrznych (grantów) na prowadzenie badań naukowych (łącznie 16 działań służących realizacji tego celu).

**Relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym (CS3)** – maksymalizowanie odnoszonych korzyści dla uczelni, jej bezpośrednich interesariuszy, z możliwości, jakie dają relacje uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym (łącznie 19 działań służących realizacji tego celu).

**Umiędzynarodowienia (CS4)** – internacjonalizacja uczelni ma służyć budowaniu środowiska wielokulturowego, opartego na wzajemnym szacunku do wyznawanych wartości, tolerancji i poszanowania uniwersalnych zasad etycznych oraz integracji międzykulturowej (łącznie 8 działań służących realizacji tego celu).

**Kultury organizacyjnej (CS5)** – doskonalenie kultury organizacyjnej wyrażające się w poprawie procesów zarządczych i organizacyjnych, co przełoży się na zwiększenie efektywności uczelni w zakresie prowadzonej działalności dydaktycznej i badawczej (łącznie 11 działań służących realizacji tego celu).

Koncepcja kształcenia na kierunku FiR, która została opracowana na podstawie Strategii AEH i przyjęta przez dziekana w dniu 27 stycznia 2020 roku, realizuje elementy misji i strategii uczelni w



zakresie przygotowania absolwentów do jak najlepszego służenia rozwojowi gospodarcemu i intelektualnemu społeczeństwa w kraju i poza jego granicami. Koncepcję kształcenia na kierunku FiR oparto na pięciu głównych filarach, którymi są:

1. Zakorzenie procesu kształcenia w prowadzonych przez uczelnię badaniach naukowych (powiązanie z CS1 i CS2).
2. Połączenie wiedzy akademickiej z praktycznym jej zastosowaniem (powiązanie z CS1).
3. Interdyscyplinarne podejście do procesu dydaktycznego i badawczego (powiązanie z CS1 i CS2).
4. Zwiększanie stopnia umiędzynarodowienia kierunku studiów (powiązanie z CS4).
5. Otwartość na zmieniające się potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego (powiązanie z CS3 i CS5).

Na tej podstawie przygotowano cele kształcenia na kierunku (FiR\_CK), które powiązano z celami strategicznymi uczelni (Tabela 1.1).

**Tabela 1.1.** Powiązanie celów kształcenia na kierunku FiR z celami strategicznymi uczelni

Symbol celu kształcenia	Treść celu kształcenia na kierunku	Cele strategiczne Uczelni
FiR_CK1	Wykształcenie absolwenta posiadającego rzetelną i fachową wiedzę z dziedziny nauk społecznych, w szczególności w dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, a także umiejętności i kompetencje niezbędne do podejmowania różnych ról społecznych oraz zawodowych w kraju i za granicą.	CS1 CS3 CS4
FiR_CK2	Zapewnienie studentom dostępu do wiedzy niezbędnej do rozróżniania metod badawczych, identyfikowania ich ograniczeń oraz stosowania w celu zapewnienia wysokiej wiarygodności wyników badań naukowych w dyscyplinie ekonomia i finanse, a także rozwijania ich zainteresowania aktywnością badawczą.	CS1 CS2
FiR_CK3	Stymulowanie i szersze włączanie studentów do aktywności naukowej i badawczej, która będzie służyć postępowi cywilizacyjnemu społeczeństwa, a w szczególności będzie zorientowana na rozwiązywanie problemów gospodarczych i społecznych.	CS1 CS2 CS3
FiR_CK4	Kształtowanie warunków umożliwiających rozwój osobowości studenta, wartości, sposobów myślenia i etycznych zachowań oraz norm postępowania wyróżnionych przez polską i europejską wspólnotę z całokształtu dziedzictwa kulturowego jako społecznie doniosłych dla teraźniejszości i przyszłości, oraz kompetencji społecznych umożliwiających pozyskanie przez absolwentów atrakcyjnych miejsc pracy na dynamicznie zmieniającym się i konkurencyjnym rynku.	CS3 CS5
FiR_CK5	Wzbogacenie rynku pracy o profesjonalistów, posiadających adekwatne do jego potrzeb wykształcenie w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które w sposób elastyczny mogą być rozbudowane, również po ukończeniu kształcenia.	CS1 CS3
FiR_CK6	Rozwijanie kompetencji studentów pozwalających im na podjęcie pracy zawodowej w charakterze specjalisty ds. finansów i rachunkowości w różnorodnych organizacjach finansowych i niefinansowych, jednostkach administracji publicznej i samorządowej różnych szczebli lub prowadzenie własnej działalności gospodarczej, a także udział w zespołach badawczych.	CS1 CS3
FiR_CK7	Uświadamianie studentom konieczności uczenia się przez całe życie, konieczności stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych i osobistych, ciągłego poszerzania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie ekonomii i finansów oraz innych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych, z uwzględnieniem krajowego i międzynarodowego dorobku naukowego.	CS1 CS4

Cele kształcenia mają przede wszystkim sprzyjać realizacji misji i strategii uczelni oraz zapewnić wzrost stopnia satysfakcji wszystkich grup interesariuszy w trzech płaszczyznach: dydaktycznej, naukowo-badawczej oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Głównym celem kształcenia na kierunku FiR jest prowadzenie edukacji tak, aby absolwenci uzyskali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na najwyższym poziomie oraz byli przygotowani do działania na współczesnym rynku pracy i sprawnego funkcjonowania w nowoczesnym społeczeństwie opartym na wiedzy, a także potrafili wykorzystywać wyniki działalności badawczej w praktyce zawodowej.

Koncepcja kształcenia na **studiach pierwszego stopnia** na kierunku FiR zakłada, iż student zdobywa wiedzę interdyscyplinarną ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy z zakresu ekonomii i finansów oraz nauk o zarządzaniu i jakości, a także umiejętności wykonywania zawodu specjalisty w dziedzinie finansów i rachunkowości. Absolwent ma być również przygotowany do prowadzenia badań naukowych w zakresie podstawowym. Potrafi wykonać prace analityczne i badawcze oraz wykorzystać nabyte umiejętności w dostosowywaniu się do potrzeb rynku pracy. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz potrafi posługiwać się specjalistycznym językiem obcym w zakresie ekonomii, finansów i rachunkowości.

Z kolei koncepcja kształcenia na **studiach drugiego stopnia** na kierunku FiR zakłada, iż student zdobywa pogłębioną wiedzę z zakresu ekonomii i finansów oraz rachunkowości, a także potrafi planować i wykonywać badania w dyscyplinie ekonomia i finanse, również w zespołach badawczych. Zna język obcy na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz potrafi w wyższym stopniu posługiwać się specjalistycznym językiem obcym w zakresie ekonomii, finansów i rachunkowości.

Kształcenie na kierunku FiR zakłada wykorzystanie w procesie dydaktycznym najnowszych osiągnięć nauki oraz dydaktycznego, badawczego i wywodzącego się z praktyki gospodarczej doświadczenia nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, korzystanie z aktualnych technik i technologii, m.in. umożliwiających gromadzenie informacji oraz obróbkę danych ekonomiczno-finansowych, a także pozwalających na udział w kształceniu na odległość. Ważnym aspektem kształcenia jest umożliwienie studentom oraz kadrze akademickiej mobilności pomiędzy rodzimą uczelnią i jednostkami zagranicznymi. Zwracana jest również szczególna uwaga na kształtowanie właściwego światopoglądu studentów opartego na poczuciu odpowiedzialności, poszanowaniu wolności i praw człowieka, uczciwości, rzetelności naukowej oraz otwartości na wszelkie zmiany zachodzące w globalnym otoczeniu.

### ***1.2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których jest przyporządkowany kierunek studiów***

AEH przykłada szczególną wagę do badań naukowych prowadzonych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i badawczych uczelni. Wynika to z przeświadczenia, że są one wyznacznikiem akademickiej pozycji uczelni oraz stanowią doskonałą podstawę dla wypełniania najwyższych standardów jakości kształcenia. W wyniku ewaluacji działalności naukowej za lata 2017-2021 uczelnia uzyskała kategorię naukową B+ w czterech dyscyplinach z dziedziny nauk społecznych, w tym w dyscyplinie ekonomia i finanse, do której jest przyporządkowany kierunek FiR. Potwierdza to silną pozycję kadry badawczo-dydaktycznej realizującej zajęcia na kierunku FiR w prowadzeniu badań naukowych i włączaniu uzyskiwanych z nich wyników do procesu kształcenia studentów. Uzyskanie kategorii naukowej B+ w dyscyplinie ekonomia i finanse dało AEH uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego. W wynikach ewaluacji został szczególnie doceniony dorobek publikacyjny kadry akademickiej, którego przejawem są liczne artykuły naukowe opublikowane w uznanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym oraz monografiach naukowych (więcej w Kryterium 4). W tej kategorii ewaluacji działalności naukowej w dyscyplinie ekonomia i finanse wynik był dla uczelni o 18 pkt. wyższy niż wartość referencyjna dla kategorii naukowej A i aż o 70 pkt. wyższy niż wartość referencyjna dla kategorii B+.

W okresie ewaluacji działalności naukowej za lata 2017–2021 kadra akademicka uczelni w dyscyplinie ekonomia i finanse opublikowała prawie 450 artykułów naukowych, z których prawie  $\frac{3}{4}$  zostało wydanych w czołowych czasopismach zagranicznych, indeksowanych w bazach Web of Science oraz Scopus, z przypisanym *Impact Factor*. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku FiR byli także w rozpatrywanym okresie autorami lub współautorami blisko 70 monografii i rozdziałów w monografiach naukowych, w tym wydanych nakładem prestiżowych wydawnictw

krajowych (np. Wydawnictwo Naukowe PWN, Difin, Poltext) i zagranicznych (np. Taylor & Francis Group). W 2022 roku dorobek naukowy kadry AEH prowadzącej działalność badawczą w dyscyplinie ekonomia i finanse zwiększył się o kolejne blisko 160 artykułów naukowych oraz 3 monografie wydane przez wydawnictwa Springer i Routledge. Na dzień 30 listopada 2022 roku sumaryczny indeks Hirscha dla pracowników badawczo-dydaktycznych i badawczych zatrudnionych w AEH jako podstawowym miejscu pracy, prowadzących działalność naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse, wynosi 182 wg. Web of Science, 269 wg. Scopus lub 342 wg. Google Scholar.

Wyniki prowadzonych prac badawczych są również prezentowane podczas kluczowych, krajowych i międzynarodowych konferencji oraz seminariów naukowych, m.in.: International Business Information Management Association Conference (IBIMA), The International Conference „Global Economy and Governance”, Conference of Entrepreneurs and Entrepreneurship Challenges and Opportunities, International Conference on Knowledge-Based and Intelligent Information & Engineering, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Zarządzanie wartością przedsiębiorstwa”, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Zarządzanie finansami”. W minionych pięciu latach uczelnia była również współorganizatorem dwóch międzynarodowych konferencji z zakresu ekonomii i finansów, tj. „The 5th Edition of Global Economy and Governance Conference” (październik 2017) oraz „Challenges of Contemporary Economics” (wrzesień 2020). W konferencjach tych udział brali nie tylko nauczyciele akademicki uczelni, ale również studenci kierunku FiR.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku FiR są członkami Komitetu Nauk o Finansach PAN, rad naukowych czasopism (np. „Przegląd Organizacji”, „Studia BAS”, „Contemporary Economics”), a także aktywnie włączają się w działalność różnych instytucji publicznych, organów zarządczych i nadzorczych spółek kapitałowych. Są również promotorami prac doktorskich oraz recenzentami w postępowaniach doktorskich, habilitacyjnych i o nadanie tytułu profesora.

Należy dodatkowo wspomnieć, iż od 2007 r. uczelnia redaguje i wydaje w języku angielskim czasopismo naukowe o zasięgu międzynarodowym pt. „Contemporary Economics”, które zostało przypisane do dyscyplin: ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Kwartalnik znajduje się w wykazie czasopism naukowych z przypisanymi do niego 100 pkt. za publikację i jest indeksowany w bazach Web of Science oraz Scopus (więcej o czasopiśmie na: <https://ce.vizja.pl>). Publikowane w nim artykuły naukowe są następnie wykorzystywane w procesie kształcenia studentów oraz na potrzeby pisanych prac dyplomowych.

Koncepcja kształcenia na kierunku FiR pozostaje w ścisłej relacji z kierunkami badań prowadzonymi przez kadre akademicką uczelni oraz sylwetką absolwenta i kształconymi w toku studiów umiejętnościami i kompetencjami. Badania w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse mają często charakter interdyscyplinarny, pozwalają na implementację najnowszej wiedzy do programów studiów, uruchamiania nowych specjalności, zajęć do wyboru, wykładów monograficznych i służą ciąglemu doskonaleniu treści prowadzonych zajęć. Tematy badawcze są również bazą dla działalności badawczej studentów, pozwalają na działalność kół naukowych i są przydatne w realizacji prac dyplomowych oraz projektowych. W tym rozumieniu badania naukowe prowadzone przez nauczycieli akademickich pozwalają na realizację programu i podniesienie jakości kształcenia na kierunku FiR.

Badania i przykładowe publikacje nauczycieli akademickich zatrudnionych w AEH jako podstawowym miejscu pracy, którzy prowadzą działalność dydaktyczną na kierunku FiR oraz działalność badawczą w dyscyplinie ekonomia i finanse, można pogrupować na kilka, następujących obszarów:

### **Problemy społeczno-ekonomiczne, gospodarka rynkowa, gospodarka globalna i lokalna:**

- J. Brzezicka, J. Laszek, K. Olszewski, **R. Wiśniewski**, *The missing asymmetry in the Polish house price cycle: an analysis of the behaviour of house prices in 17 major cities*, Journal of Housing and the Built Environment, 2022, nr 37, 1029-1056.
- J. Brzezicka, **R. Wiśniewski**, *The applicability of the speculative frame method for detecting disturbances on the real estate market: evidence from Poland*, Journal of Housing and the Built Environment, 2022, nr 1, 1-29.
- P. Daniluk, T. Kownacki, A. Nowakowska-Krystman, **R. Wiśniewski**, *Energy System Development Scenarios: Case of Poland*, Energies, 2022, vol. 15, nr 8, 1-31.
- K. Yin Chau, F. Chien, Ch. Chi Hsu, **M. Sadiq**, *The impact of economic and non-economic determinants on the natural resources commodity prices volatility in China*, Resources Policy, 2022, vol. 78.
- M. Porada-Rachoń, **M. Skare**, *The role of innovation in sustainable growth: A dynamic panel study on micro and macro levels 1990–2019*, Technological Forecasting and Social Change, 2022, vol. 175.

### **Bankowość i ubezpieczenia:**

- T. Szumlisz**, *Scope of Solidarity in Social Security Policy – Looking for Real Redistribution and Adequate Benefits*, Proceedings of the 38th International Business Information Management Association Conference (IBIMA), 2021.
- T. Szopiński**, *The Impact of CSR on Customer Loyalty in Banking: The Role of Mediating Factors*, Proceedings of the 38th International Business Information Management Association Conference (IBIMA), 2021.
- H. Iqbal Hussain**, R. Vianeca W. Jubilee, F. Kamarudin, A. Razman, A. Latiff, N. Zainal, *Analysis of Total Factor Productivity Changes in Islamic and Conventional Banks: Empirical Evidence from Three Regions*, International Journal of Management and Sustainability, 2020, vol. 9, nr 3, 161-180.
- G. Gołębiowski**, P. Russel, *Winding up of open pension funds (OFE-s) in the context of Poland's fiscal situation*, Optimum. Studia Ekonomiczne 2020, nr 3, 30-40.
- T. Szopiński**, *Kontrowersje wokół walutowych kredytów hipotecznych*, Konsumpcja i Rozwój 2018, nr 1, 79-94.

### **Finanse i rachunkowość przedsiębiorstw:**

- M. Sierpińska**, *Determinants of mining companies' capital structure*, Mineral Resources Management (Gospodarka Surowcami Mineralnymi), 2021, vol. 37, nr 2, 125-144.
- P. Szczepankowski**, *Financialization of the non-financial corporations and organization of the financial activity in Polish large enterprises*, Proceedings of the 37th International Business Information Management Association (IBIMA), Cordoba, Spain 2021.
- T.M. Aldeehani, S. Mohamad, A. Abdurrahman Pantamee, **M. Sadiq**, *Corporate governance and earnings management: Evidence from listed non-financial firms*, Polish Journal of Management Studies, 2020, vol. 22, nr 2, 456-469.
- M. Sierpińska**, *Coal Companies' Trade Credit Policy*, Inżynieria Mineralna 2020, nr. 1, 231-236
- A. Sierpińska-Sawicz, **P. Szczepankowski**, *Kowenanty w warunkach emisji długu przez przedsiębiorstwa a ochrona obligatariuszy*, Studia BAS, 2019, vol. 58, nr 2, 127-152.
- P. Szczepankowski**, *Financialisation of the non-financial corporations and enterprise value migration. Evidence from the Polish stock market: 2000-2015*, Studia i Prace WNEiZ US, nr 50/3, 2017, s. 155-172.
- P. Szczepankowski**, *Koncepcja i zastosowanie syntetycznego wskaźnika stopnia finansyzacji przedsiębiorstw*, Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia, 2017, nr 86, 287-302.

### **Analiza finansowa, controlling, audyt i nadzór korporacyjny:**

- M. Aluchna, **T. Kuszewski**, *Pyramidal Ownership and Company Value: Evidence from Polish Listed Companies*, Contemporary Economics, 2021, vol. 15, nr 4, 479-498.
- E. Królikowska, **M. Sierpińska**, A. Sierpińska-Sawicz, *Where the EBITDA metric is used in coal companies*, Mineral Resources Management (Gospodarka Surowcami Mineralnymi), 2020, vol. 36, nr 2, 109-126.
- M. Aluchna, **T. Kuszewski**, *Does Corporate Governance Compliance Increase Company Value? Evidence from the Best Practice of the Board*, Journal of Risk and Financial Management, 2020, vol. 10, nr 13, 1-21.
- G. Gołębiowski**, E. Królikowska, *Wskaźniki rentowności jako miary efektywności gospodarowania w spółkach węglowych w latach 2014–2018*, Inżynieria Mineralna 2020, nr 1, 99-104.

### **Rynki finansowe, system finansowy, system podatkowy i polityka fiskalna:**

- Z. Lin, **O. Pejvak**, P.C. Pankaj, W. Wu, *The impact of demonetization on microfinance institutions*, Journal of Business Research, 2022, vol. 153, 1-18.
- M. Aluchna, **T. Kuszewski**, *Do Financial Investors Mitigate Agency Problems? Evidence from an Emerging Market*, European Research Studies Journal, 2021, vol. XXIV, nr 2, 872-888.
- M. Falkowski, A. Sierpińska-Sawicz, **P. Szczepankowski**, *The Effectiveness of Hedge Fund Investment Strategies under Various Market Conditions*, Contemporary Economics 2020, vol. 14, nr. 2, 127-143
- R. Raheem A. Sarfaraz, A. Bhutto, S. Shaikh, D. Streimikiene, **J. Streimikis**, *Portfolio investment diversification at global stock market: A cointegration analysis of emerging BRICS(P) Group*, Acta Montanistica Slovaca, 2020, vol. 25, nr. 1, 57-69
- P. Szczepankowski**, *Znaczenie unii rynków kapitałowych dla rozwoju alternatywnych źródeł finansowania małych i średnich przedsiębiorstw w Unii Europejskiej*, Studia BAS 2018, nr 1, 45-75
- P. Felis, **G. Gołębiowski**, *Tax Expenditures in Local Taxes - an Effective Instrument of Local Tax Policy? The Example of Poland*, Contemporary Economics, 2021, vol. 15, nr 4, 393-414.
- P. Felis, **G. Gołębiowski**, W. Stiller, *Powierzchniowe a wartościowe opodatkowanie nieruchomości na przykładzie Polski i Niemiec*, Analizy i Studia CASP, 2019, vol. 8, nr 2, 51-69



### **Finanse osobiste i gospodarstw domowych:**

A. Kłopocka, R. Wilczyński, *Do Credit Supply and Unemployment Risk Matter for Household Saving? Evidence from Poland*, Contemporary Economics, 2021, vol. 15, nr 4, 375-392.

A. Kłopocka, *Sklonność gospodarstw domowych do oszczędzania a wiedza finansowa*, „Bank i Kredyt” 2018, nr 5, 461-492.

A. Kłopocka, *Does Consumer Confidence Forecast Household Saving and Borrowing Behavior? Evidence for Poland*, „Social Indicators Research” 2017, vol. 133, nr 2, 693-717.

A. Kłopocka, *Household Saving Behavior and Demographics, Perspectives*, Journal on Economic Issues, 2017, nr 2, 41-50.

Wyniki badań są wykorzystywane przez autorów lub współautorów tych publikacji w trakcie zajęć z przedmiotów kierunkowych, specjalnościowych, w czasie wykładów monograficznych prowadzonych na kierunku FiR oraz przez studentów podczas przygotowywania prac zaliczeniowych, projektowych, czy dyplomowych.

### ***1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, rola i znaczenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia***

Program kształcenia na kierunku FiR jest efektem wiedzy, umiejętności i doświadczenia nauczycieli akademickich zgromadzonych podczas badań, analiz zmian zachodzących w otoczeniu ekonomicznym, a także współpracy z praktyką gospodarczą oraz krajowymi i zagranicznymi ośrodkami badawczymi. Społeczną misją wynikającą z realizacji kształcenia na kierunku FiR jest umożliwienie studentom dostępu do najbardziej aktualnej wiedzy tak, aby zapewniła im wysokie kwalifikacje i czyniła konkurencyjnymi na rynku pracy w kraju i za granicą.

Koncepcja programu kształcenia na kierunku FiR w obecnym kształcie wynika również z 20-letniego doświadczenia uczelni w prowadzeniu studiów na tym kierunku oraz rezultatów analizy bliższego i dalszego otoczenia. W światowej nauce i praktyce z zakresu finansów i rachunkowości jest bowiem wprowadzanych wiele nowych koncepcji i metod badawczych, analitycznych i konceptualnych. Narastająca niepewność otoczenia powoduje również konieczność ciągłej i radykalnej zmiany, zarówno w podejściu do tradycyjnego rozumienia finansów i rachunkowości, jak i stosowanych metod w tym zakresie. Studia na kierunku FiR są odpowiedzią na te przeobrażenia i umożliwiają absolwentom dobry początek kariery zawodowej oraz mogą być źródłem inspiracji i pomysłów na odniesienie sukcesu w środowisku ekonomicznym. Oferta dydaktyczna została zaprojektowana z myślą o przekazaniu studentom najnowszej wiedzy teoretycznej i kształtowaniu umiejętności w celu pozyskania wysokich kompetencji, niezbędnych w rozpoznawaniu, diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów z zakresu ekonomii, finansów i rachunkowości.

W procesie doskonalenia koncepcji kształcenia oraz programu studiów na kierunku czynny udział biorą interesariusze wewnętrzni (studenci, nauczyciele akademicy i pozostali pracownicy uczelni) oraz zewnętrzni (przedstawiciele rynku pracy, osoby tworzące Radę Biznesu). Uwagi interesariuszy dotyczące dotychczasowych programów studiów oraz propozycje zmian są m.in. zbierane za pomocą badań ilościowych (np. cykliczne ankiety ewaluacji przez studentów zajęć dydaktycznych), opinii pozyskiwanych przez dziekana i kierunkową komisję ds. jakości kształcenia w czasie spotkań i rozmów z przedstawicielami środowiska interesariuszy oraz poprzez analizę przygotowanych przez studentów projektów, prac dyplomowych itp.

### ***1.4. Sylwetka absolwenta i przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów***

Sylwetka absolwenta kierunku FiR została nakreślona w odpowiedzi na oczekiwania potencjalnych pracodawców. Szczegółowe treści kształcenia, obok dostosowania do kierunkowych efektów uczenia się, uwzględniają także doświadczenie uczelni w prowadzeniu studiów na ocenianym kierunku,

wyniki badań opinii studentów, analizy ekonomicznych losów absolwentów czy diagnozy potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

Absolwenci studiów pierwszego stopnia na kierunku FiR posiadają wiedzę z zakresu ekonomii i finansów, a także wybranych zagadnień z pokrewnych dyscyplin naukowych z dziedziny nauk społecznych, głównie nauk o zarządzaniu i jakości. Znają i rozumieją przyczyny oraz skutki występowania zjawisk ekonomicznych, w tym finansowych, w warunkach otwartej gospodarki rynkowej. Zdobywają zaawansowaną wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości przedsiębiorstw, funkcjonowania rynków i instytucji finansowych, bankowości i ubezpieczeń oraz umiejętności analizowania sytuacji ekonomiczno-finansowej jednostek gospodarczych. Dysponują również umiejętnościami w zakresie formułowania i przeprowadzania prostych badań z zastosowaniem właściwie dobranych metod i narzędzi, w tym metod ilościowych. Wykorzystują techniki informacyjno-komunikacyjne umożliwiające właściwą ocenę i interpretację zaobserwowanych zjawisk i procesów, a także potrafią ocenić ich wpływ na otoczenie społeczno-gospodarcze. Korzystają przy tym z właściwie dobranych materiałów źródłowych z zakresu finansów i rachunkowości oraz cechują się umiejętnościami krytycznej oceny, analizy i syntezy pozyskanych informacji i odbieranych treści, a także zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem zaobserwowanych problemów. Absolwenci znają także język obcy na poziomie co najmniej B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz potrafią posługiwać się specjalistyczną terminologią z zakresu ekonomii, finansów i rachunkowości w wybranym języku obcym. Od absolwentów studiów pierwszego stopnia oczekuje się znajomości co najmniej jednego języka obcego, przede wszystkim angielskiego, traktowanego wspólnie jako język ekonomii i finansów, co ma potwierdzać egzamin certyfikacyjny Cambridge English oraz umiejętności korzystania z obcojęzycznych opracowań naukowych. Absolwenci są także gotowi do myślenia kreatywnego i działania w sposób przedsiębiorczy oraz podejmowania aktywności na rzecz środowiska społecznego z zachowaniem zasad etyki oraz odpowiedzialności społecznej i interesu publicznego. Posiadają także kompetencje pozwalające na sprawną współpracę z innymi osobami w różnego rodzaju organizacjach, w tym związane z pracą w interdyscyplinarnych zespołach zadaniowych, krajowych i międzynarodowych. Zdają sobie sprawę z konieczności samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości, w tym są gotowi do podjęcia studiów drugiego stopnia oraz studiów podyplomowych.

Tak określona sylwetka absolwentów studiów pierwszego stopnia na kierunku FiR pozwala im na znalezienie zatrudnienia w różnych instytucjach i jednostkach organizacyjnych zgłaszających zapotrzebowanie na fachową kadrę specjalistów z zakresu finansów i rachunkowości. Absolwenci studiów na kierunku FiR są przygotowani do pracy w przedsiębiorstwach krajowych i zagranicznych działających w różnych sektorach gospodarki, podejmowania pracy w jednostkach finansowych, a także instytucjach publicznych i pozarządowych. Są przygotowani do założenia i kierowania działalnością własnego przedsięwzięcia gospodarczego. Są również gotowi do uczestnictwa lub poprowadzenia podstawowej aktywności badawczej.

Absolwenci studiów drugiego stopnia na kierunku FiR posiadają natomiast pogłębioną wiedzę z zakresu ekonomii i finansów. Znają i rozumieją w pogłębionym zakresie przyczyny oraz skutki występowania różnorodnych, współczesnych zjawisk ekonomicznych, w tym finansowych. Zdobywają pogłębioną wiedzę z zakresu polityki finansowej, funkcjonowania instytucji finansowych, rachunkowości, controllingu, audytu i badania sprawozdań finansowych. Posiadają umiejętności znajdowania materiałów źródłowych z zakresu finansów i rachunkowości oraz ich pogłębionego analizowania. Potrafią w zaawansowanym stopniu wykorzystywać wiedzę teoretyczną, dobrać właściwe metody i narzędzia oraz pozyskiwać dane do formułowania oraz badania prostych i złożonych procesów oraz zjawisk ekonomicznych i finansowych obserwowanych w zmiennych warunkach otoczenia. Potrafią krytycznie diagnozować i interpretować zjawiska gospodarcze,



wskazywać ich skutki i formułować rekomendacje dla polityki gospodarczej i finansowej. Absolwenci mają umiejętności skutecznej komunikacji z otoczeniem za pomocą właściwej terminologii oraz podejmowania dyskusji na tematy związane z finansami i rachunkowością, przedstawiając argumenty oraz uwzględniając stanowiska i poglądy innych osób, w tym ekspertów. Są w stanie organizować własną pracę oraz współdziałać i pracować w zespołach interdyscyplinarnych, krajowych i międzynarodowych, przyjmując w nich różne role. Znają język obcy na poziomie co najmniej B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz potrafią swobodnie posługiwać się w języku obcym specjalistyczną literaturą i terminologią z zakresu finansów i rachunkowości. Są gotowi do myślenia kreatywnego i działania w sposób przedsiębiorczy oraz podejmowania aktywności na rzecz środowiska społecznego z zachowaniem zasad etyki oraz odpowiedzialności społecznej i interesu publicznego. Zdają sobie sprawę z konieczności samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości, w tym są gotowi do podjęcia studiów w szkole doktorskiej oraz studiów podyplomowych. Koncepcja kształcenia zakłada, iż absolwent jest przygotowany do realizacji i udziału w pracach badawczych oraz analitycznych, potrafi wykorzystać zdobyte umiejętności w dostosowaniu się do potrzeb rynku pracy. Posiada również umiejętności do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej w krajowej i międzynarodowej przestrzeni społeczno-ekonomicznej.

Absolwenci studiów drugiego stopnia są przygotowani do podjęcia pracy w instytucjach finansowych i niefinansowych, na stanowiskach pomocniczych oraz kierowniczych średniego szczebla zarządzania. Znajdą zatrudnienie w przedsiębiorstwach z różnych sektorów gospodarki oraz jednostkach finansów publicznych i typu non-profit. Mogą podjąć pracę w działach finansowych i księgowości, bankach, firmach ubezpieczeniowych i instytucjach rynku finansowego, doradztwa finansowo-gospodarczego, administracji rządowej i samorządowej oraz placówkach naukowo-badawczych.

### ***1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe***

Koncepcję kształcenia na kierunku FiR wyróżnia interdyscyplinarność. W typowe dla dyscypliny ekonomia i finanse wkomponowano w treści kształcenia liczne zagadnienia z zakresu innych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych, przede wszystkim nauk o zarządzaniu i jakości, ale także psychologii, nauk o polityce i administracji, nauk prawnych i filozofii.

Kombinacja wiedzy teoretycznej kadry z ich doświadczeniem dydaktyczno-badawczym, a także praktycznym, wynikającym z wieloletniej współpracy z gospodarką oraz instytucjami krajowymi i międzynarodowymi, pozwala na znalezienie równowagi między teorią a praktyką. Wizyty studyjne u partnerów, staże zagraniczne odbywane w uczelniach partnerskich, uczestnictwo w konferencjach naukowych czy inne formy współpracy z ośrodkami naukowymi za granicą pozwoliły na wdrożenie jak najlepszych standardów w zakresie kształcenia na kierunku FiR. Koncepcja kształcenia łączy w sobie 20-letnią tradycję uczenia w AEH specjalistów z zakresu finansów i rachunkowości z programami kształcenia na identycznym lub bardzo zbliżonym kierunku w wielu uczelniach krajowych i zagranicznych. W konstrukcji koncepcji kształcenia oraz programów studiów na kierunku uczelnia uwzględniała również wzorce obowiązujące w międzynarodowych jednostkach akredytujących, m.in. w CEEMAN, którego akredytację posiada, a także bazowała na programach CIMA i ACCA, o akredytację których zabiega.

Wśród cech wyróżniających koncepcję kształcenia na kierunku FiR zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia można wymienić:

- stałe podnoszenie poziomu jakości kształcenia oraz doskonalenie oferty edukacyjnej, z uwagi na rozwój dyscypliny ekonomia i finanse oraz na wysoką dynamikę zmian zachodzących w gospodarce i relacjach między jej podmiotami,

- potencjał kadrowy i wysokie kwalifikacje pracowników AEH zaangażowanych w proces kształcenia, w tym zatrudnionych na podstawie umów o pracę nauczycieli akademickich z zagranicy o znacznym dorobku naukowym,
- współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, w tym również dążenie do realizacji części zajęć dydaktycznych przez praktyków, znawców danej problematyki,
- dopasowywanie oferty edukacyjnej do zmieniających się wymogów rynku pracy,
- rozbudowaną ofertę specjalności i przedmiotów specjalnościowych, co umożliwia studentom nabycie odpowiedniej wiedzy oraz szerokich umiejętności i kompetencji w obszarze wybranej specjalności.

**1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się - ich związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany**

Efekty uczenia się uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6-7 określone w Ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz.U. 2016, poz. 64 i 1010) oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. (Dz.U. 2018, poz. 2218) w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Nakład pracy studentów związany z osiągnięciem tych efektów mierzony jest za pomocą punktów ECTS przypisanych do zajęć. Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku FiR uzyskuje w toku studiów 180 punktów ECTS i kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK, a studiów drugiego stopnia – 120 punktów ECTS i kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK. Określone kierunkowe efekty uczenia się na obu poziomach studiów są spójne z efektami uczenia się przyjętymi dla nauk społecznych oraz profilu ogólnoakademickiego. Zostały zatwierdzone Uchwałą Nr 7/27/09/2019 Senatu AEH z dnia 27 września 2019 roku.

**Efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia** na kierunku FiR mieszczą się w zakresie dwóch dyscyplin naukowych z dziedziny nauk społecznych, tj. ekonomia i finanse (dyscyplina wiodąca) oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dwóch dyscyplin, do których jest przyporządkowany na studiach pierwszego stopnia kierunek FiR wynosi: ekonomia i finanse – 87% punktów ECTS, nauki o zarządzaniu i jakości – 13% punktów ECTS. Przypisanie efektów uczenia się do wskazanych dyscyplin znajduje odzwierciedlenie w ich treści. Odpowiadają one również profilowi ogólnoakademickiemu odwołując się do aktualnego stanu wiedzy w obydwu dyscyplinach, jak również wiążą się one z zakresem działalności naukowej pracowników uczelni.

**Tabela 1.1.** Liczba efektów uczenia się w poszczególnych kategoriach na kierunku FiR studia pierwszego stopnia

Obszar	Kategoria	Liczba efektów uczenia się na studiach I stopnia
WIEDZA	Zakres i głębia	19
	Kontekst	5
	<b>Razem</b>	<b>24</b>
UMIEJĘTNOŚCI	Wykorzystanie wiedzy	7
	Komunikowanie się	3
	Organizacja pracy	1
	Uczenie się	2
<b>Razem</b>	<b>13</b>	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Krytyczne podejście	4
	Odpowiedzialność	4
	Rola zawodowa	3
<b>Razem</b>	<b>11</b>	
<b>OGÓLEM</b>		<b>48</b>

Szczegółowe dane liczbowe poszczególnych obszarów i kategorii efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia przedstawia Tabela 1.1.

Ze względu na wszechstronny charakter kształcenia, wszystkie efekty uczenia się zapisane w programie studiów pierwszego stopnia mają kluczowe znaczenie oraz są ściśle związane z celami i koncepcją kształcenia na kierunku FiR, na studiach o profilu ogólnoakademickim w dziedzinie nauk społecznych i danej dyscyplinie naukowej. Szczegółowe powiązania podano w Tabeli 1.2.

**Tabela 1.2.** Powiązanie efektów uczenia się z wymiarami i celami kształcenia na kierunku FiR studia I stopnia

Wymiary i moduły kształcenia	Symbol celu kształcenia na kierunku FiR	Kategorie i symbole efektów uczenia się		
		Wiedza	Umiejętności	Kompetencje społeczne
Ogólne (podstawowe, w dziedzinie nauk społecznych)	FiR_CK1 FiR_CK5 FiR_CK7	FiR_WG01_Lic FiR_WK03_Lic	FiR_UW01_Lic FiR_UO01_Lic	FiR_KK01_Lic
Kierunkowe i specjalnościowe (w dyscyplinie ekonomia i finanse)	FiR_CK1 FiR_CK4 FiR_CK5 FiR_CK6	FiR_WG02_Lic – FiR_WG05_Lic  FiR_WG08_Lic – FiR_WG18_Lic	FiR_UW02_Lic – FiR_UW04_Lic	FiR_KK01_Lic FiR_KK02_Lic
Umożliwiające prowadzenie działalności naukowej (badawczej)	FiR_CK2 FiR_CK3	FiR_WG02_Lic FiR_WG06_Lic FiR_WG07_Lic FiR_WG18_Lic FiR_WG19_Lic FiR_WK01_Lic FiR_WK03_Lic FiR_WK05_Lic	FiR_UW04_Lic FiR_UW05_Lic	FiR_KK02_Lic
Kształtujące umiejętności językowe i kompetencje społeczne	FiR_CK6 FiR_CK7		FiR_UW07_Lic  FiR_UK01_Lic – FiR_UK03_Lic  FiR_UU01_Lic	FiR_KK01_Lic – FiR_KK04_Lic  FiR_KO01_Lic – FiR_KO04_Lic  FiR_KR01_Lic – FiR_KR03_Lic

W wymiarze kształcenia ogólnego osiągnięcie wskazanych efektów uczenia się gwarantuje studentowi posiadanie ogólnej wiedzy i umiejętności stanowiących podstawę dla osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się w obszarach wiedzy i umiejętności specyficznych dla finansów i rachunkowości. Z kolei osiągnięcie efektów uczenia się związanych z wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami specyficznymi dla studiowanego kierunku pozwala absolwentowi na podjęcie pracy, wykonywanie działań w zakresie finansów i rachunkowości. Wybrane efekty uczenia się umożliwiają studentom i absolwentom studiów prowadzenie prostej działalności naukowej zarówno w uczelni, jak i innych jednostkach badawczo-naukowych w dyscyplinach przypisanych do kierunku studiów. Efekty uczenia się z zakresu umiejętności językowych oraz kompetencji społecznych pozwalają studentom na udział w wymianie międzynarodowej, doskonalenie wiedzy z wykorzystaniem obcojęzycznych źródeł, podjęcie pracy w różnego rodzaju jednostkach i organizacjach międzynarodowych, a także nabycie zespołu kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w społeczeństwie, rozumienia problemów społeczno-gospodarczych współczesnego świata, odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w trosce o rozwój społeczno-gospodarczy oparty na wykorzystaniu wiedzy z zakresu ekonomii, finansów i rachunkowości oraz krytycznej jej ocenie.

**Efekty uczenia się na studiach drugiego stopnia** mieszczą się w dyscyplinie naukowej ekonomia i finanse, do której w całości przyporządkowano kierunek FiR na tym poziomie studiów. Odpowiadają one również profilowi ogólnoakademickiemu odwołując się do aktualnego stanu wiedzy w danej dyscyplinie, jak również wiążą się one z zakresem działalności naukowej pracowników uczelni.

Szczegółowe dane liczbowe poszczególnych obszarów i kategorii efektów uczenia się na studiach drugiego stopnia przedstawia Tabela 1.3.

**Tabela 1.3.** Liczba efektów uczenia się w poszczególnych kategoriach na kierunku FiR studia drugiego stopnia

Obszar	Kategoria	Liczba efektów uczenia się na studiach II stopnia
WIEDZA	Zakres i głębia	19
	Kontekst	5
<b>Razem</b>		<b>24</b>
UMIEJĘTNOŚCI	Wykorzystanie wiedzy	7
	Komunikowanie się	3
	Organizacja pracy	1
	Uczenie się	1
<b>Razem</b>		<b>12</b>
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Krytyczne podejście	4
	Odpowiedzialność	4
	Rola zawodowa	3
<b>Razem</b>		<b>11</b>
<b>OGÓLEM</b>		<b>47</b>

Osiągnięcie efektów uczenia się określonych dla studiów drugiego stopnia na kierunku FiR zapewnia studentowi posiadanie pogłębionej i specjalistycznej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych charakteryzujących sylwetkę absolwenta studiów na tym kierunku, zwiększających szanse na rynku pracy w kraju i za granicą, uświadamiających potrzebę uczenia się przez całe życie, a także pozwalających na prowadzenie badań w różnego typu jednostkach krajowych i zagranicznych. Szczegółowe powiązania między wymiarami i celami kształcenia oraz efektami uczenia się na studiach drugiego stopnia na kierunku FiR podano w Tabeli 1.4.

**Tabela 1.4.** Powiązanie efektów uczenia się z wymiarami i celami kształcenia na kierunku FiR studia II stopnia

Wymiary kształcenia	Symbol celu kształcenia na kierunku FiR	Kategorie i symbole efektów uczenia się		
		Wiedza	Umiejętności	Kompetencje społeczne
Kierunkowe i specjalnościowe (w dyscyplinie ekonomia i finanse)	FiR_CK1 FiR_CK4 FiR_CK5 FiR_CK6 FiR_CK7	FiR_WG01_Mgr – FiR_WG05_Lic  FiR_WG09_Lic – FiR_WG16_Lic  FiR_WG18_Mgr FiR_WG19_Lic FiR_WK02_Mgr FiR_WK03_Mgr FiR_WK05_Mgr	FiR_UW01_Mgr FiR_UW06_Mgr FiR_UW07_Mgr FiR_UK01_Mgr FiR_UU01_Mgr	FiR_KK01_Mgr FiR_KK02_Mgr FiR_KK04_Mgr
Umożliwiające prowadzenie działalności naukowej (badawczej)	FiR_CK2 FiR_CK3	FiR_WG06_Mgr FiR_WG07_Mgr FiR_WG08_Mgr FiR_WG17_Mgr FiR_WK01_Mgr FiR_WK04_Mgr	FiR_UW02_Mgr – FiR_UW06_Mgr  FiR_UK02_Mgr	FiR_KK01_Mgr – FiR_KK03_Mgr
Kształtujące umiejętności językowe i kompetencje społeczne	FiR_CK6 FiR_CK7		FiR_UW07_Mgr FiR_UK01_Mgr FiR_UK03_Mgr FiR_UO01_Mgr	FiR_KK01_Mgr – FiR_KK04_Mgr  FiR_KO01_Mgr – FiR_KO04_Mgr  FiR_KR01_Mgr – FiR_KR03_Mgr

Osiągnięcie efektów uczenia się związanych z wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami kierunkowymi i specjalistycznymi pozwala absolwentowi na podjęcie pracy, wykonywanie zaawansowanych działań w zakresie finansów i rachunkowości, a także zrozumienie złożonych i nietypowych problemów społeczno-gospodarczych współczesnego świata, których rozwiązania upatruje się w kompleksowych działaniach oferowanych przez specjalistów z zakresu ekonomii, finansów i rachunkowości, a które wynikają z odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych opartego na właściwym wykorzystywaniu wiedzy, jej krytycznej ocenie i poszukiwaniu nowych rozwiązań, a także udziału w zespołach eksperckich i badawczych. Wybrane efekty uczenia się umożliwiają studentom i absolwentom studiów prowadzenie i udział w działalności badawczej, analitycznej, zarówno w uczelni, jak i innych jednostkach organizacyjnych, pozwalają na udział w wymianie międzynarodowej, czy doskonalenie wiedzy z wykorzystaniem obcojęzycznych źródeł wiedzy, informacji, danych itp.

Charakterystyki pierwszego i drugiego stopnia dla 6 i 7 poziomu PRK mają niejednokrotnie podobne czy tożsame brzmienie, co wynika z ich uniwersalności. Z tego wynika podobieństwo brzmienia niektórych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku FiR, a zasadnicza różnica dotyczy głębi i zakresu perspektywy poznawczej oraz występujących zależności i uwarunkowań. Innymi słowy podobieństwa i różnice wynikają z kilku czynników, do których można zaliczyć: dążenie do zachowania spójności sylwetki absolwenta studiów pierwszego i drugiego stopnia na ocenianym kierunku, celów kształcenia, doświadczenia kadry akademickiej, zbliżonych oczekiwań i wymagań rynku pracy w stosunku do absolwentów obu poziomów studiów, zbieżności efektów uczenia się wynikających z uniwersalności charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia na poziomach 6 i 7 PRK oraz uniwersalności kompetencji społecznych dla obu poziomów studiów.

Efekty uczenia się przyjęte dla ocenianego kierunku zostały również powiązane z przedmiotami ujętymi w programie i planie studiów. Powiązanie kierunkowych efektów uczenia się z poszczególnymi przedmiotami jest wykazywane w sylabusach (kartach przedmiotu), które zawierają szczegółowe informacje na temat celów i treści kształcenia, efektów uczenia się (na poziomie przedmiotu w odniesieniu do wszystkich obszarów i kategorii efektów kierunkowych), stosowanych metod kształcenia, formy zajęć i liczby godzin przypisanych przedmiotowi, metod weryfikacji efektów uczenia się, rozliczenia czasu pracy własnej studenta oraz zalecanej literatury przedmiotu (obowiązkowej i uzupełniającej). Sylabusy są wypełniane lub aktualizowane przez osobę wskazaną przez dziekana, odpowiedzialną za realizację danego przedmiotu, tzw. koordynatora przedmiotu. W celu poprawnego przypisania kierunkowych efektów uczenia się do danego przedmiotu jest wykorzystywana opracowana matryca „przedmiot-efekt”.

### **Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:**

Kierunek FiR prowadzony przez AEH został doceniony w Rankingu Szkół Wyższych Perspektywy 2022 (ranking kierunków studiów). AEH uplasowała się na 12. pozycji wśród wszystkich uczelni prowadzących ten kierunek studiów w Polsce, a na 2. pozycji wśród uczelni niepublicznych. Szczególnie wysoko oceniono umiędzynarodowienie kierunku, potencjał naukowy kadry akademickiej oraz ekonomiczne losy absolwentów. Najwyższy wynik uzyskany wśród wszystkich uczelni w Polsce w zakresie umiędzynarodowienia ocenianego kierunku studiów jest skutkiem podjęcia przez AEH wysiłku organizacyjnego i merytorycznego realizacji w całości programu studiów w języku angielskim, wprowadzania nowych treści programowych we współpracy z partnerami zagranicznymi oraz zatrudnienia na stanowiskach badawczo-dydaktycznych nauczycieli akademickich z zagranicy.



## **Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**

*2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany*

Treści kształcenia wynikają z przyjętych efektów uczenia się i są dostosowane do poziomu oraz profilu studiów na kierunku FiR. Uwzględniają aktualny stan wiedzy w zakresie dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek studiów i w których uczelnia prowadzi działalność naukową (Tabela 2.1).

**Tabela 2.1.** Przyporządkowanie kierunku studiów FiR do dyscyplin naukowych

Nazwa dyscypliny	Poziom studiów i udział punktów ECTS w dyscyplinie	
	Studia I stopnia	Studia II stopnia
Ekonomia i finanse (dyscyplina wiodąca)	87%	100%
Nauki o zarządzaniu i jakości	13%	0

Udział punktów ECTS osiąganych przez studentów na zajęciach związanych z działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek FiR wynosi 70% całkowitej liczby punktów ECTS osiąganych w trakcie studiów pierwszego stopnia i 50% punktów ECTS z toku studiów drugiego stopnia. Wykaz przedmiotów (zajęć), na których są poruszane treści kształcenia związane z wynikami działalności naukowej prowadzonej w uczelni znajduje się w programach poszczególnych poziomów studiów oraz w Tabeli 4 Załącznika nr 1 do Raportu.

Na studiach pierwszego i drugiego stopnia kluczowe treści programowe wszystkich przedmiotów dobrano tak, aby w pełni pokrywały zakładane efekty uczenia się dla danego poziomu studiów. **Na studiach pierwszego stopnia** treści kształcenia umożliwiają studentom zdobycie interdyscyplinarnej wiedzy oraz umiejętności bycia świadomym i aktywnym uczestnikiem otoczenia społeczno-gospodarczego, a także kompetentnym pracownikiem w różnego rodzaju organizacjach, głównie przedsiębiorstwach oraz jednostkach finansowych. Wspomagają również rozwój kompetencji społecznych studenta i przyszłego absolwenta, skierowanych na docenianie oraz upowszechnianie wzorów właściwego postępowania zarówno w środowisku zawodowym, jak i poza nim, a także myślenia kreatywnego z wykorzystaniem podstawowego aparatu myślenia twórczego, analitycznego czy badawczego.

Treści kształcenia na studiach pierwszego stopnia odnoszą się przede wszystkim do podstawowych zagadnień z zakresu finansów i rachunkowości, wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dając efekt synergii pozwalający na przedstawienie wybranych zagadnień w nieco szerszym kontekście. Są odzwierciedlone w takich przedmiotach kierunkowych z zakresu finansów, jak: Podstawy finansów prywatnych i publicznych, Matematyka finansowa, Rynki finansowe, Finanse przedsiębiorstwa, Analiza finansowa przedsiębiorstwa, Finanse międzynarodowe, Bankowość, Ubezpieczenia, Zarządzanie ryzykiem, oraz z zakresu rachunkowości, jak: Podstawy rachunkowości i Rachunkowość finansowa. Wiedza i umiejętności z zakresu zagadnień kierunkowych są następnie pogłębiane i rozwijane w grupie przedmiotów kształcenia specjalnościowego oraz podczas wykładu monograficznego (do wyboru), pozwalając jednocześnie studentom na indywidualny rozwój zgodny z



ich zainteresowaniami i oczekiwaniami zawodowymi. Z zajęć z zakresu finansów i rachunkowości (kierunkowych i specjalnościowych) student uzyskuje 92 punkty ECTS, czyli ponad ich połowę wymaganą do ukończenia studiów pierwszego stopnia.

Uzupełnieniem kształcenia z finansów i rachunkowości są na studiach pierwszego stopnia przedmioty z zakresu ekonomii, takie jak: Podstawy ekonomii, Mikroekonomia i Makroekonomia (łącznie 15 punktów ECTS) oraz przygotowujące studentów do udziału w działalności naukowej, takie jak: Metodologia badań w naukach społecznych, Metody ilościowe – statystyka oraz Ekonometria (łącznie 13 punktów ECTS). Dopelnieniem osiągania efektów uczenia się przyjętych dla kierunku są przedmioty z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości, takie jak: Teoria organizacji i zarządzania, Zarządzanie organizacjami, Zarządzanie projektami i Metodyka przygotowania projektu (łącznie 15 punktów ECTS), a także przedmioty mające charakter subsydiarny, omawiające treści z innych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych, z których punkty ECTS zostały przypisane w odpowiednich proporcjach do dyscyplin naukowych określonych dla kierunku, zgodnie ze Stanowiskiem interpretacyjnym nr 5/2020 Prezydium PKA z dnia 2 lipca 2020 roku.

Z kolei treści kształcenia realizowane na **studiach drugiego stopnia** odnoszą się w pogłębiony sposób do wybranych faktów, koncepcji i teorii oraz umożliwiają studentom zdobycie umiejętności dostrzegania problemów gospodarczych, ich rozumienia oraz rozwiązywania z wykorzystaniem aktualnej wiedzy oraz narzędzi i technik z zakresu ekonomii, finansów oraz rachunkowości. Treści te są tak dobrane, aby motywowały studentów, a następnie absolwentów do samodzielnego budowania planów uczenia się przez całe życie oraz ścieżek osobistego rozwoju, do krytycznej i rzetelnej oceny swojego postępowania, a także do podejmowania inicjatyw, w tym społeczno-ekonomicznych, oraz upowszechniania wzorów właściwego, etycznego postępowania. Mają również za cel podniesienie umiejętności i kompetencji studentów w prowadzeniu lub udziału w działalności badawczej. Za powiązane z działalnością naukową uczelni w dyscyplinie ekonomia i finanse uważa się kluczowe przedmioty kierunkowe z zakresu finansów i rachunkowości nauczane na pierwszym roku studiów drugiego stopnia, takie jak: Współczesne koncepcje finansów, Polityka pieniężna, Polityka fiskalna, Portfel inwestycyjny, Rachunek kosztów, Rachunkowość zarządcza, Standardy sprawozdawczości finansowej i Badanie sprawozdań finansowych (łącznie 53 punkty ECTS). Na drugim roku studiów, zgodnie z własnymi zainteresowaniami zawodowymi i naukowymi, studenci osiągają efekty uczenia się na zajęciach z przedmiotów specjalnościowych, w czasie wykładów monograficznych oraz podczas seminarium dyplomowego (łącznie 57 punktów ECTS). Program studiów drugiego stopnia przewiduje również zajęcia przygotowujące studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, takie jak np.: Metody statystyczne (7 punktów ECTS) oraz dwusemestralne seminarium dyplomowe (łącznie 16 punktów ECTS).

Treści kształcenia na przedmiotach związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową wraz z ich powiązaniem z efektami uczenia się przyjętymi dla kierunku FiR są podane w kartach poszczególnych przedmiotów (sylabusach). W Tabeli 2.2 przedstawiono powiązania treści kształcenia z efektami uczenia się i prowadzonymi badaniami naukowymi, ich wynikami oraz związanymi z tym wybranymi publikacjami nauczycieli akademickich uczelni na przykładzie wybranych przedmiotów (po jednym dla każdego poziomu studiów).

**Tabela 2.2.** Powiązanie kluczowych treści kształcenia z efektami uczenia się i badaniami naukowymi prowadzonymi w uczelni na przykładzie wybranych przedmiotów na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku FiR

<b>Przedmiot: Finanse przedsiębiorstwa (studia I stopnia)</b>	
<b>Symbole kierunkowego efektu uczenia się</b>	<b>Efekty uczenia się dla przedmiotu</b>
<b>WIEDZA</b>	
FiR_WG01_Lic; FiR_WG02_Lic; FiR_WG03_Lic; FiR_WG05_Lic; FiR_WG08_Lic; FiR_WK02_Lic; FiR_WK03_Lic	<b>W1:</b> Zna i rozumie fundamentalne zasady oraz koncepcje finansów odnoszące się do przedsiębiorstw, reguły i cele gospodarowania przez jednostki gospodarcze zasobami kapitałowo-majątkowymi.
FiR_WG02_Lic; FiR_WG03_Lic; FiR_WG06_Lic; FiR_WG08_Lic; FiR_WK02_Lic; FiR_WK03_Lic; FiR_WK04_Lic	<b>W2:</b> Zna i rozumie zakres i obszary decyzji finansowych w organizacjach gospodarczych oraz zachodzące między nimi zależności.
FiR_WG02_Lic; FiR_WG03_Lic; FiR_WG08_Lic; FiR_WG11_Lic; FiR_WK02_Lic; FiR_WK03_Lic; FiR_WK04_Lic	<b>W3:</b> Zna i rozumie główne pojęcia i kategorie finansowe umożliwiające ocenę efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw oraz wspomagające procesy podejmowania różnorodnych decyzji menedżerskich.
FiR_WG02_Lic; FiR_WG03_Lic; FiR_WG06_Lic; FiR_WG07_Lic; FiR_WG08_Lic; FiR_WG11_Lic; FiR_WK02_Lic; FiR_WK03_Lic; FiR_WK04_Lic	<b>W4:</b> Zna współczesne metody, techniki i narzędzia badania sytuacji finansowej przedsiębiorstwa oraz oceny opłacalności inwestycji, wyznaczania kosztu kapitału, zarządzania źródłami finansowania, płynnością finansową, kapitałem obrotowym netto i rentownością.
<b>UMIĘJĘTNOŚCI</b>	
FiR_UW01_Lic; FiR_UW02_Lic; FiR_UW03_Lic; FiR_UW04_Lic; FiR_UW05_Lic; FiR_UW07_Lic; FiR_UK01_Lic; FiR_UK02_Lic; FiR_UO01_Lic; FiR_UU01_Lic; FiR_UU02_Lic	<b>U1:</b> Potrafi wyprowadzać właściwe wnioski z twierdzeń i modeli z zakresu finansów przedsiębiorstwa w procesie podejmowania skutecznych decyzji w zakresie zarządzania podmiotem gospodarczym, pełnienia funkcji doradczych, a także prowadzenia aktywności badawczej.
FiR_UW01_Lic; FiR_UW02_Lic; FiR_UW03_Lic; FiR_UW04_Lic; FiR_UW05_Lic; FiR_UW07_Lic; FiR_UK01_Lic; FiR_UK02_Lic; FiR_UO01_Lic; FiR_UU01_Lic; FiR_UU02_Lic	<b>U2:</b> Potrafi identyfikować zasady i kryteria naukowego rozwiązania problemów finansowych w organizacji gospodarczej oraz proponować alternatywne sposoby zwiększające skuteczność procesu zarządzania finansami przedsiębiorstwa.
FiR_UW02_Lic; FiR_UW04_Lic; FiR_UW05_Lic; FiR_UW07_Lic; FiR_UK01_Lic; FiR_UK02_Lic; FiR_UO01_Lic; FiR_UU01_Lic; FiR_UU02_Lic	<b>U3:</b> Potrafi zastosować odpowiednie metody i narzędzia analityczne oraz programy informatyczne wspomagające procesy podejmowania decyzji finansowych w przedsiębiorstwach.
FiR_UW02_Lic; FiR_UW04_Lic; FiR_UW05_Lic; FiR_UW07_Lic; FiR_UK01_Lic; FiR_UK02_Lic; FiR_UO01_Lic; FiR_UU01_Lic; FiR_UU02_Lic	<b>U4:</b> Potrafi analizować i prognozować zmiany w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa wynikające z jego sytuacji finansowej oraz zmian zachodzących w otoczeniu społeczno-gospodarczym.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
FiR_KK01_Lic; FiR_KK02_Lic; FiR_KK03_Lic; FiR_KK04_Lic; FiR_KO01_Lic; FiR_KO02_Lic; FiR_KO04_Lic; FiR_KR01_Lic; FiR_KR03_Lic	<b>K1:</b> Jest gotów do omawiania kwestii dotyczących znaczenia dla rozwoju gospodarki i społeczeństwa efektywnego gospodarowania zasobami finansowymi przedsiębiorstw oraz potrafi argumentować własne sądy z zachowaniem zasady otwartości na opinie innych osób.
FiR_KK01_Lic; FiR_KK02_Lic; FiR_KK03_Lic; FiR_KK04_Lic; FiR_KO02_Lic; FiR_KO04_Lic; FiR_KR01_Lic; FiR_KR03_Lic	<b>K2:</b> Jest gotów do samodzielnego zdobywania i doskonalenia wiedzy oraz umiejętności z zakresu finansów przedsiębiorstwa.
FiR_KK01_Lic; FiR_KK02_Lic; FiR_KK03_Lic; FiR_KK04_Lic; FiR_KO01_Lic; FiR_KO03_Lic; FiR_KO04_Lic; FiR_KR01_Lic; FiR_KR02_Lic; FiR_KR03_Lic	<b>K3:</b> Jest gotów do wzięcia odpowiedzialności za powierzone mu zadania oraz podjęcia się tworzenia i kierowania zespołami zadaniowymi, w tym badawczymi, tworzonymi do rozwiązywania problemów z zakresu finansów przedsiębiorstwa.
<b>Kluczowe treści kształcenia</b>	
Cel i przedmiot finansów przedsiębiorstwa; Podstawowe zasady finansów przedsiębiorstwa; Kryterium wartości ekonomicznej w podejmowaniu decyzji finansowych; Rodzaje decyzji i podstawowe problemy decyzyjne w zarządzaniu finansami przedsiębiorstwa; Strategie finansowe przedsiębiorstw w zakresie zarządzania zasobami; Cykl finansowy przedsiębiorstwa; Rola przepływów pieniężnych w decyzjach finansowych; Klasyfikacja i cechy źródeł finansowania przedsiębiorstwa; Pomiar i ocena struktury kapitału; Główne teorie struktury kapitału; Strategie finansowania przedsiębiorstwa; Kryteria wyboru źródeł finansowania; Zjawisko dźwigni w zarządzaniu finansami; Koszt kapitału w decyzjach finansowych; Istota decyzji inwestycyjnych przedsiębiorstw; Rodzaje inwestycji przedsiębiorstw; Procedura oceny efektywności ekonomicznej inwestycji; Budżetowanie finansowe w ocenie inwestycji; Mierniki oceny efektywności inwestycji; Metody oceny ryzyka projektu inwestycyjnego; Zakres krótkoterminowych decyzji finansowych; Zarządzanie kapitałem obrotowym; Metody zarządzania płynnością finansową oraz aktywami obrotowymi i zobowiązaniami bieżącymi	
<b>Badania i publikacje naukowe powiązane z treściami kształcenia</b> (oznaczono nazwiska osób zatrudnionych w Uczelni i/lub prowadzących zajęcia z przedmiotu)	
<b>Źródła finansowania przedsiębiorstw:</b> M. Sierpińska, <i>Determinants of mining companies' capital structure</i> , Mineral Resources Management (Gospodarka	

Surowcami Mineralnymi), 2021, vol. 37, nr 2.

**Sierpińska M.**, Kowalik M., Sierpińska-Sawicz A., Zubek M., *Obligacje korporacyjne w finansowaniu rozwoju przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020.

**Szczepankowski P.**, *Znaczenie unii rynków kapitałowych dla rozwoju alternatywnych źródeł finansowania małych i średnich przedsiębiorstw w Unii Europejskiej*, Studia BAS, 2018, nr 1.

**Sierpińska M.**, Kulisa B., *Koszty finansowania dłużnego w świetle nowych rozwiązań podatkowych*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław 2018, vol. 514

**Sierpińska M.**, *Wewnątrz korporacyjne źródła finansowania rozwoju spółek*, (w:) *Przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej. Transformacja - Rozwój - Zarządzanie*, red. R. Borowiecki, A. Jaki, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Kraków 2017.

**Ocena efektywności inwestycji:**  
Mikołajewski D., **Szczepankowski P.**, *Zastosowanie analizy efektywności inwestycji do wyboru sposobu komercjalizacji wyników projektu badawczo-rozwojowego*, (w:) *Perspektywy rozwoju podejścia projektowego. Szanse i ograniczenia*, red. E. Weiss, A. Bitkowska, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Warszawie, Warszawa 2017.

**Zarządzanie kapitałem obrotowym netto:**  
**Sierpińska M.**, *Coal Companies' Trade Credit Policy*, Inżynieria Mineralna, 2020, nr 1.

<b>Przedmiot: Controlling finansowy (studia II stopnia)</b>	
<b>Symbol kierunkowego efektu uczenia się</b>	<b>Efekty uczenia się dla przedmiotu</b>
<b>WIEDZA</b>	
FiR_WG01_Mgr; FiR_WG02_Mgr; FiR_WG03_Mgr; FiR_WG19_Mgr; FiR_WK03_Mgr; FiR_WK04_Mgr	<b>W1:</b> Student zna i rozumie system controllingu finansowego w pojedynczych podmiotach gospodarczych i w grupach kapitałowych
FiR_WG06_Mgr; FiR_WG07_Mgr; FiR_WG09_Mgr; FiR_WG08_Mgr; FiR_WG19_Mgr; FiR_WK03_Mgr	<b>W2:</b> Student zna i rozumie narzędzia sterowania przepływem środków pieniężnych.
FiR_WG04_Mgr; FiR_WG09_Mgr; FiR_WG13_Mgr; FiR_WG19_Mgr; FiR_WK03_Mgr; FiR_WK04_Mgr;	<b>W3:</b> Student zna i rozumie instrumenty oraz narzędzia przepływów kapitału w krajowych i międzynarodowych grupach kapitałowych.
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>	
FiR_UW01_Mgr; FiR_UW02_Mgr; FiR_UW03_Mgr; FiR_UK01_Mgr	<b>U1:</b> Student potrafi opracować, koordynować o badać rozwiązania controllingowe w grupach kapitałowych.
FiR_UW03_Mgr; FiR_UW04_Mgr; FiR_UK01_Mgr	<b>U2:</b> Student potrafi racjonalnie sterować przepływami środków pieniężnych.
FiR_UW01_Mgr; FiR_UW02_Mgr; FiR_UW03_Mgr; FiR_UW04_Mgr; FiR_UW06_Mgr; FiR_UK01_Mgr	<b>U3:</b> Student potrafi budować optymalne struktury kapitałowe podmiotów w grupach kapitałowych.
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>	
FiR_KK02_Mgr; FiR_KK03_Mgr; FiR_KK04_Mgr; FiR_KO01_Mgr; FiR_KR03_Mgr	<b>K1:</b> Student jest gotów do angażowania się w doskonalenie rozwiązań controllingowych funkcjonujących w przedsiębiorstwie.
FiR_KK02_Mgr; FiR_KK03_Mgr; FiR_KK04_Mgr; FiR_KO01_Mgr; FiR_KR03_Mgr	<b>K2:</b> Student jest gotów do stałego, samodzielnego poszukiwania nowych rozwiązań i narzędzi controllingowych.
FiR_KK03_Mgr; FiR_KK04_Mgr; FiR_KO04_Mgr; FiR_KR03_Mgr	<b>K3:</b> Student jest gotów do kształtowania poprawnych relacji między różnymi departamentami (komórkami) controllingu funkcyjnego.
<b>Kluczowe obszary treści przedmiotu</b>	
Istota i zadania controllingu finansowego; Cele strategicznego i operacyjnego controllingu finansowego, narzędzia controllingu, sylwetka controllera finansowego i jego zadania, ewolucja funkcji controllera finansowego w erze przemysłowo-usługowej i erze wiedzy; Miejsce komórki controllingu finansowego w strukturze organizacyjnej grup kapitałowych, wady i zalety szczeblowego i liniowego podporządkowania komórki controllingu, struktura i podporządkowanie komórki controllingu finansowego w grupach kapitałowych, komórka controllingu jako centrum kosztów, centrum zysku lub corporate bank; Rozwiązania w obszarze controllingu finansowego w międzynarodowych grupach kapitałowych; Narzędzia sterowania przepływem gotówki w korporacjach (cash and treasury management, netting i jego rodzaje); Cash pooling; Sposoby zasilania kapitałami własnymi spółek w grupie kapitałowej (akcje krzyżowe, wydzielanie spółek - spin off, split off, equity carve out), emisja akcji nakierowanych (tracking stock); emisja akcji i obejmowanie ich przez spółkę dominującą w grupie; Polityka dywidend w grupach kapitałowych; Wewnętrzna i zewnętrzna emisja; Kowenanty i ich dotrzymanie w zaciąganiu kredytów i emisji obligacji; Pożyczki i inne obce źródła finansowania spółek w ramach grupy kapitałowej; Dobór sposobów utrzymania równowagi finansowej w przedsiębiorstwie jako zadanie controllera finansowego, krótkoterminowe sposoby przywracania równowagi finansowej, długoterminowe sposoby zapewnienia równowagi finansowej przedsiębiorstwa.	
<b>Przykładowe badania i publikacje naukowe</b> (oznaczono nazwiska osób zatrudnionych w Uczelni i/lub prowadzących zajęcia z przedmiotu)	
<b>Sierpińska M.</b> , Kowalik M., Sierpińska-Sawicz A., Zubek M., <i>Obligacje korporacyjne w finansowaniu rozwoju przedsiębiorstw</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020.	
<b>Sierpińska-Sawicz A.</b> , <b>Szczepankowski P.</b> , <i>Kowenanty w warunkach emisji długu przez przedsiębiorstwa a ochrona</i>	

*obligatariuszy*, Studia BAS, 2019, vol. 58, nr 2.

**Szczepankowski P.**, *Financialization of the non-financial corporations and organization of the financial activity in Polish large enterprises*, Proceedings of the 37th International Business Information Management Association (IBIMA), Cordoba, Spain 2021.

Aluchna M., **Kuszewski K.**, *Pyramidal Ownership and Company Value: Evidence from Polish Listed Companies*, Contemporary Economics, 2021, vol. 15, nr 4, 479-498.

Na studiach w AEH istotną rolę odgrywa kształcenie językowe. Studiujący w uczelni mogą wybierać język obcy spośród angielskiego, niemieckiego, włoskiego, a obcokrajowcy studiujący w języku angielskim mają możliwość wyboru języka polskiego jako obcego. Specjalnie dla cudzoziemców lub osób o niewystarczających kompetencjach w zakresie języka, w którym jest realizowany program studiów na danym kierunku, Uchwałą Senatu AEH z dnia 1 marca 2022 roku został wprowadzony do programów studiów pierwszego i drugiego stopnia fakultatywny (nieobowiązkowy) rok lub semestr wstępny (*foundation programme*), przeznaczony na realizację kształcenia językowego i kulturowego.

Studenci kierunku FiR dokonują przede wszystkim wyboru języka angielskiego, powszechnie uważanego za podstawowy dla dyscypliny ekonomia i finanse. Na zajęcia z języka obcego na pierwszym stopniu studiów (bez uwzględnienia roku wstępnego) przewidziano w semestrach 2-5 łącznie 96 godz. zajęć na studiach stacjonarnych oraz 64 godz. na niestacjonarnych (10 punktów ECTS). Tym samym studenci studiów pierwszego stopnia mają możliwość nabycia umiejętności językowych zgodnych z wymaganiami określonymi dla Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego na poziomie co najmniej B2. Na studiach drugiego stopnia kształcenie językowe realizowane jest zaś w semestrze trzecim, w wymiarze 24 godz. zajęć na studiach stacjonarnych i 16 godz. na niestacjonarnych (3 punkty ECTS). W tym przypadku jest ukierunkowane na podniesienie umiejętności językowych studentów do poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Kształcenie w zakresie znajomości języka obcego na obu poziomach studiów uwzględnia także specjalistyczną terminologię z wiodącej dyscypliny ekonomia i finanse oraz z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości. Umiejętności posługiwania się specjalistycznym językiem obcym są przede wszystkim osiągnięte wskutek wykorzystywania na wybranych zajęciach literatury obcojęzycznej, zagranicznych baz danych, możliwości udziału w zajęciach prowadzonych w języku obcym lub poprzez uczestnictwo w wykładach gościnnych wizytujących wykładowców z zagranicy. Istotnym faktem kształcenia językowego jest również to, iż programy studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia są prowadzone w uczelni w dwóch językach wykładowych: polskim oraz angielskim. Program studiów stacjonarnych w obu językach jest taki sam, co pozwala studentom osiągać te same efekty uczenia się bez względu na wybór języka wykładowego. Ponadto realizacja programu studiów w dwóch językach umożliwia zainteresowanym studentom realizację wybranych przedmiotów w dowolnym języku, co zwiększa ich umiejętności językowe oraz kompetencje społeczne osiągnięte wskutek współpracy nawiązywanej w trakcie studiów z osobami pochodzącymi z różnych krajów.

Ostateczne zaliczenie języka obcego, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia odbywa się albo na podstawie wyników egzaminu przeprowadzanego przez uczelnię w porozumieniu z zewnętrzną jednostką certyfikującą, albo na podstawie wyników wewnętrznego egzaminu końcowego (WEK) organizowanego przez Centrum Języków Obcych AEH (CJO). Formę końcowego zaliczenia języka obcego wybiera student. Należy w tym miejscu podkreślić, iż AEH jest jedyną w Polsce uczelnią pełniącą rolę Akredytowanego Centrum Egzaminów Językowych Cambridge English. Tak więc w przypadku egzaminu z języka angielskiego studenci mogą uzyskać odpowiedni certyfikat językowy. Studenci, którzy w dowolnym czasie studiów otrzymali certyfikat znajomości języka obcego na poziomie co najmniej B2 mogą być zwolnieni z konieczności uczęszczania na lektoraty oraz zdawania końcowego egzaminu językowego. Wykaz akceptowanych przez uczelnię certyfikatów językowych jest publikowany rokrocznie przez CJO AEH.



## 2.2. Harmonogram realizacji programu studiów

Obowiązujący od cyklu kształcenia 2019/2020 program studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku FiR został przyjęty Uchwałą Nr 9/27/09/2019 Senatu AEH z dnia 27 września 2019 roku. Program podlegał niewielkim zmianom w 2021 i 2022 roku (Uchwała Nr 5/14/09/2021 Senatu AEH z dnia 14 września 2021 r. oraz Uchwała Nr 1/30/09/2022 z dnia 30 września 2022 roku). Pierwsza zmiana dotyczyła korekty przypisania studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku FiR do dyscyplin naukowych w związku z dostosowaniem programu do Stanowiska interpretacyjnego Nr 5/2020 Prezydium PKA z dnia 2 lipca 2020 roku, a druga, zmiany formy prowadzenia zajęć z konwersatoriów na wykłady dla niektórych przedmiotów kierunkowych.

**Studia pierwszego stopnia** trwają trzy lata (6 semestrów) i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata. W ciągu całego okresu studiów pierwszego stopnia student uzyskuje 180 punktów ECTS, po 60 punktów ECTS w każdym roku i 30 punktów ECTS w każdym semestrze studiów. Dodatkowo w programie studiów pierwszego stopnia są ujęte bez punktów ECTS obowiązkowe zajęcia z wychowania fizycznego (sportowo-rekreacyjne) w wymiarze 60 godz. na studiach stacjonarnych oraz zajęcia BHP w wymiarze 8 godz. na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Na studiach pierwszego stopnia na kierunku FiR udział punktów ECTS z zajęć:

- wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia wynosi 52% na studiach stacjonarnych (94 punkty ECTS) i 41% na studiach niestacjonarnych (73 punkty ECTS);
- związanych z działalnością naukową uczelni w dyscyplinach, do których został przypisany kierunek studiów, z uwzględnieniem zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności wynosi dla obu form studiów 70% (126 punktów ECTS);
- kształtujących kompetencje językowe w zakresie języka obcego wynosi dla obu form studiów 5,6% (10 punktów ECTS);
- do wyboru (przedmioty specjalnościowe, język obcy, wykład monograficzny, projekt społeczny, szkoła praktyków biznesu) wynosi dla obu form studiów 35% (63 punkty ECTS).

Program studiów pierwszego stopnia ma strukturę modułową, składającą się z grup przedmiotów kształcenia ogólnego, kierunkowego i specjalnościowego (Tabela 2.3). Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych ujętych w programie wynosi 1625 na studiach stacjonarnych i 1048 na niestacjonarnych.

**Tabela 2.3.** Grupy przedmiotów kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku FiR

Grupa przedmiotów kształcenia	Całkowita liczba godzin zajęć dydaktycznych		Całkowita liczba punktów ECTS
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Ogólnego	323	176	34
Kierunkowego	936	648	108
Specjalnościowego	360	224	38
<b>Razem</b>	<b>1619</b>	<b>1048</b>	<b>180</b>

**Przedmioty kształcenia ogólnego** pozwalają uzyskać prawie 19% punktów ECTS z całego toku studiów pierwszego stopnia i stanowią 1/5 liczby godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niecałe 17% liczby godzin na studiach niestacjonarnych. Obejmują zajęcia z podstawowych przedmiotów z wybranych dyscyplin naukowych z dziedziny nauk społecznych. Są prowadzone na pierwszym roku studiów, głównie w pierwszym semestrze, w formie wykładów kończących się egzaminem. Ich rolą jest przedstawienie podstawowych i uniwersalnych treści, w tym właściwej terminologii z zakresu nauk społecznych. Mają one również za zadanie służyć



wszechstronnemu rozwojowi intelektualnemu studentów zgodnie z koncepcją kształcenia przyjętą w uczelni. Realizacja programu studiów oparta na przedmiotach kształcenia ogólnego z dziedziny nauk społecznych jest ściśle powiązana z propagowanym i uznanym trendem kształcenia interdyscyplinarnego, także w znaczeniu sieci wzajemnych powiązań przedmiotowych, co zwiększa szansę na rozwój i lepsze wykorzystanie potencjału badawczego oraz dydaktycznego uczelni, a także pozwala na wzrost możliwości szeroko rozumianej aktywności zawodowej absolwentów studiów na kierunku FiR. Uznanie interdyscyplinarności kształcenia znajduje także odzwierciedlenie w treści Polskich Ram Kwalifikacji oraz przyjętych dla ocenianego kierunku efektach uczenia się.

Do grupy zajęć kształcenia ogólnego, poza zajęciami z wybranych dyscyplin naukowych z dziedziny nauk społecznych, zaliczono również wykłady z filozofii, lektoraty języka obcego, umiejętności akademickie, zajęcia sportowo-rekreacyjne (jedynie na studiach stacjonarnych), BHP oraz przedmiot przygotowujący studentów do prowadzenia badań naukowych lub udziału w działalności badawczej pn. Metodologia badań w naukach społecznych.

**Przedmioty kształcenia kierunkowego** dominują w programie studiów pierwszego stopnia. Są stopniowo uruchamiane od pierwszego semestru, z największym natężeniem w drugim roku studiów (sem. 3 i 4). Są prowadzone w formie wykładów i ćwiczeń lub tylko wykładów. Ta grupa przedmiotów pozwala uzyskać 60% całkowitej liczby punktów ECTS z toku studiów pierwszego stopnia i stanowi ok. 60% łącznej liczby godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Przedmioty kształcenia kierunkowego na studiach pierwszego stopnia są połączone w grupy zgodne z dyscyplinami naukowymi, do których został przypisany kierunek studiów i w których uczelnia prowadzi działalność naukową. Kolejność realizacji poszczególnych zajęć kierunkowych uwzględnia sekwencję nauczania poszczególnych treści – od zagadnień ogólnych, podstawowych, do bardziej złożonych, szczegółowych, a także powiązania występujące między poszczególnymi przedmiotami. Kształcenie kierunkowe obejmuje również zajęcia umożliwiające przygotowanie studentów do prowadzenia przyszłych badań naukowych lub udziału w nich, w tym z zakresu obróbki i ilościowej analizy danych, a także zajęcia do wyboru, takie jak: Wykład monograficzny, Szkoła praktyków biznesu i Projekt społeczny.

**Przedmioty specjalnościowe** są realizowane na trzecim roku studiów (sem. 5 i 6). Stanowią one ok. 22% liczby godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych oraz 21% całkowitej liczby punktów ECTS za studia pierwszego stopnia. W obowiązującym programie studiów pierwszego stopnia na kierunku FiR oferowanych jest pięć specjalności, a mianowicie: Rachunkowość, audyt i controlling, Zarządzanie finansami, Bankowość i ubezpieczenia, Finanse publiczne oraz Finanse i handel międzynarodowy. Pod koniec drugiego roku studiów pierwszego stopnia studenci dokonują wyboru specjalności w terminie wskazanym przez dziekana. W kolejnym roku akademickim zostają uruchomione te z nich, które wybierze odpowiednia liczba studentów pozwalająca na utworzenie przynajmniej jednej grupy zajęciowej. Studenci studiów pierwszego stopnia na kierunku FiR w roku akademickim 2022/2023 studiują następujące specjalności:

- studia stacjonarne w j. polskim i angielskim – Rachunkowość, audyt i controlling (ang. Accounting, audit and controlling);
- studia niestacjonarne – Rachunkowość, audyt i controlling oraz Bankowość i ubezpieczenia.

Studenci uczęszczają na trzecim roku studiów na zajęcia z czterech przedmiotów mających charakter obowiązkowy w ramach wybranej specjalności oraz czterech przedmiotów o charakterze wybieranym spośród podanych w programie studiów dla danej lub innej specjalności.

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem studiów w AEH, studia pierwszego stopnia kończą się egzaminem dyplomowym. Więcej o warunkach dopuszczenia i przebiegu egzaminu dyplomowego w Kryterium 3.

**Studia drugiego stopnia** trwają z kolei dwa lata (4 semestry) i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra. W ciągu całego okresu studiów drugiego stopnia uzyskuje się 120 punktów ECTS. W każdym semestrze liczba punktów ECTS wynosi 30, a do zaliczenia roku studiów konieczne jest uzyskanie 60 punktów ECTS. Na studiach drugiego stopnia na kierunku FiR udział punktów ECTS z zajęć:

- wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia wynosi 50% na studiach stacjonarnych (60 punktów ECTS) i 40% na studiach niestacjonarnych (48 punktów ECTS);
- związanych z działalnością naukową uczelni w dyscyplinach, do których został przypisany kierunek studiów, z uwzględnieniem zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności wynosi dla obu form studiów 87% (104 punkty ECTS);
- kształtujących kompetencje językowe w zakresie języka obcego wynosi dla obu form studiów 2,5% (3 punkty ECTS);
- do wyboru (przedmioty specjalnościowe, seminarium dyplomowe, wykłady monograficzne, język obcy) wynosi dla obu form studiów 50% (60 punktów ECTS).

Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych ujętych w programie studiów drugiego stopnia wynosi 856 na studiach stacjonarnych i 576 na niestacjonarnych. Program składa się z dwóch kluczowych grup przedmiotów, przedstawionych w Tabeli 2.4. Uzupełnieniem programu są dwa przedmioty ogólne (BHP i język obcy), których udział w łącznej liczbie punktów ECTS za studia wynosi 2,5%.

**Tabela 2.4.** Grupy przedmiotów kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku FiR

Grupa przedmiotów kształcenia	Całkowita liczba godzin zajęć dydaktycznych		Całkowita liczba punktów ECTS
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne	
Kierunkowego	554	368	82
Specjalnościowego	270	184	35
<b>Razem</b>	<b>824</b>	<b>452</b>	<b>117</b>
Ogólnego	32	24	3
<b>Łącznie</b>	<b>856</b>	<b>576</b>	<b>120</b>

**Przedmioty kształcenia kierunkowego** z zakresu finansów i rachunkowości są realizowane na roku pierwszym studiów drugiego stopnia. Do tej grupy przedmiotów zaliczono również przedmiot rozwijający umiejętności badawcze, którym są Metody statystyczne, a także realizowane na drugim roku studiów dwa wykłady monograficzne oraz seminarium dyplomowe. Grupa przedmiotów kierunkowych stanowi blisko 2/3 liczby godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych oraz 68% łącznej liczby punktów ECTS za studia drugiego stopnia. Kolejność realizacji głównych przedmiotów kierunkowych z zakresu finansów i rachunkowości uwzględnia przede wszystkim powiązania występujące między nimi. Punkty ECTS osiągane ze wszystkich przedmiotów kierunkowych zostały przypisane do jednej dyscypliny naukowej, tj. ekonomii i finansów.

**Przedmioty specjalnościowe** są realizowane na drugim roku studiów drugiego stopnia. Ich udział stanowi ok. 1/3 liczby godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych oraz 29% łącznej liczby punktów ECTS za studia. W programie studiów drugiego stopnia jest oferowanych sześć specjalności, a mianowicie: Audyt i controlling, Rachunkowość przedsiębiorstw, Doradztwo finansowo-podatkowe, Finanse menedżerskie, Finanse samorządowe oraz Finanse i handel międzynarodowy. Część z nich jest rozwinięciem, rozszerzeniem czy uzupełnieniem i pogłębieniem zagadnień omawianych na specjalnościach studiów pierwszego stopnia, a część jest odzwierciedleniem zapotrzebowania rynku pracy oraz potrzeb zgłaszanych przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Uczelnia, przez wybór specjalności przez studentów, zapewnia im

studiowanie tych treści, które uważają za istotne dla pogłębienia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w związku z planowanym rozwojem intelektualnym i zawodowym. Punkty ECTS osiągnęte ze wszystkich przedmiotów specjalnościowych zostały przypisane do jednej dyscypliny naukowej, tj. ekonomii i finansów.

Pod koniec pierwszego roku studiów drugiego stopnia, studenci dokonują wyboru specjalności w terminie wskazanym przez dziekana. W kolejnym roku akademickim zostają uruchomione te z nich, które wybierze taka liczba studentów, która pozwoli na utworzenie przynajmniej jednej grupy zajęciowej. Studenci studiów drugiego stopnia w roku akademickim 2022/2023 studiuje następujące specjalności (z uwzględnieniem braku studiujących stacjonarnie w j. polskim):

- studia stacjonarne w j. angielskim – *Managerial finance* oraz *International finance and trade*;
- studia niestacjonarne w j. polskim – Rachunkowość przedsiębiorstw oraz Doradztwo finansowo-podatkowe.

Studenci uczęszczają na drugim roku studiów na zajęcia z czterech przedmiotów mających charakter obowiązkowy w ramach wybranej specjalności oraz trzech przedmiotów wybieranych spośród wskazanych w programie studiów dla danej lub innej specjalności.

Seminaria dyplomowe są prowadzone na drugim roku studiów drugiego stopnia. Są ukierunkowane na przygotowanie studentów do prowadzenia podstawowych badań z zakresu ekonomii, finansów i rachunkowości oraz zwiększenie ich kompetencji w wykonywaniu przyszłej pracy zawodowej. SeminaRIA mają ukształtować u studenta sprawność analityczną, umiejętność budowania logicznego wywodu, znajomość literatury źródłowej, w tym obcojęzycznej, a także wiedzę o rzeczywistości ekonomicznej i społecznej. Mają za cel nauczyć krytycznego myślenia, podstawowych czynności z zakresu aktywności badawczej, takich jak np.: kwerenda literatury, w tym zagranicznej, gromadzenie i analiza danych, opracowanie i przeprowadzenie prostych czynności badawczych z wykorzystaniem właściwie dobranych narzędzi w zgodzie z metodologią badań jakościowych i ilościowych w naukach społecznych, a także samodzielnego wnioskowania i swobodnego wypowiedzania się pisemnie i ustnie z tematyki z zakresu ekonomii i finansów oraz dyscyplin pokrewnych oraz aktywnego i krytycznego udziału w prowadzonej dyskusji na forum ogólnouczelnianym, grupy seminaryjnej oraz w czasie egzaminu dyplomowego. Za udział w seminarium dyplomowym, konsultacje z promotorem pracy dyplomowej prowadzone poza godzinami seminarium oraz pracę własną niezbędną do wykonania pracy dyplomowej i przygotowania się do egzaminu dyplomowego studenci studiów drugiego stopnia uzyskują w ciągu roku akademickiego łącznie 16 punktów ECTS.

### ***2.3. Dobór metod kształcenia, form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć***

Dobór treści i metod realizacji programu studiów na kierunku FiR umożliwia osiągnięcie głównych celów kształcenia wymienionych w strategii AEH. Wykorzystywane przez nauczycieli akademickich metody kształcenia służą w znacznej mierze przekazywaniu i poszerzaniu wiedzy studentów, ale również nabywaniu oraz rozwijaniu umiejętności o charakterze uniwersalnym (np. analitycznego myślenia, diagnozy sytuacji, syntezy informacji, itd.) i praktycznym, związanych z umiejętnościami niezbędnymi w pracy zawodowej i naukowej (np. znajomości języków obcych, posługiwania się regulacjami prawnymi, zawierania transakcji na rynku finansowym, prognozowania i modelowania procesów gospodarczych, rozwiązywania sporów i dylematów itd.).

Metody kształcenia stosowane na kierunku FiR są zróżnicowane w zależności od charakteru treści programowych i efektów uczenia się realizowanych na danym przedmiocie. Są podawane w sylabusach (kartach przedmiotowych). Zajęcia dydaktyczne są realizowane w kilku formach

właściwych dla profilu ogólnoakademickiego. Są to: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria językowe oraz seminaria i konsultacje prac projektowych lub dyplomowych.

Wykłady mają formę podającą, informacyjną lub problemową, syntetyzującą bądź analityczną. Wykorzystują nowoczesne techniki informacyjno-komunikacyjne, w tym metody i techniki kształcenia na odległość. Są wspomagane prezentacjami multimedialnymi i materiałami zamieszczanymi na MS Teams, a także wykorzystują wyposażenie sal dydaktycznych uczelni w nowoczesny sprzęt audiowizualny i informatyczny. Wysłuchanie wykładów pozwala wprowadzić studentów do podstawowych problemów teoretycznych z zakresu ekonomii, finansów i rachunkowości, wspartych aktualnymi wynikami badań naukowych z ekonomii i finansów oraz pokrewnych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych. Wykłady stanowią 54% i 62% liczby godzin zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego stopnia, odpowiednio stacjonarnych i niestacjonarnych. Na studiach drugiego stopnia udział wykładów w liczbie godzin zajęć dydaktycznych wynosi zaś odpowiednio 51% i 54% na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Natomiast na ćwiczeniach, lektoratach, konwersatoriach oraz seminariach dyplomowych są wykorzystywane metody aktywizujące, interaktywne, takie jak m.in.: praca w grupach, studia przypadku, rozwiązywanie zadań i przykładów, dyskusje, m.in. na podstawie treści zalecanej do przeczytania literatury tematu, przygotowywanie i prezentacje pisemnych raportów analitycznych, referatów, projektów, esejów itp. (w pracy indywidualnej lub zespołowej), korzystanie z arkuszy kalkulacyjnych). Studenci są także przygotowywani do stawiania czy formułowania pytań, doboru właściwych metod i narzędzi badawczych. Ćwiczenia uzupełniają czy wspomagają wykłady w kształtowaniu umiejętności i kompetencji społecznych, a pozostałe formy prowadzenia zajęć rozszerzają także wiedzę studentów z zakresu wybranych zagadnień nauczanych na kierunku FiR.

W procesie dydaktycznym szczególnie nacisk kładzie się na przekazywanie studentom wiedzy oraz wykształcenie umiejętności jej zastosowania w praktyce gospodarczej, a także prowadzenia badań naukowych. Zachęca się studentów do pracy własnej i samodzielności w poszukiwaniu dodatkowych źródeł informacji dotyczących poruszanych na zajęciach zagadnień. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku stosują zarówno tradycyjne metody podające, jak i nowoczesne metody poszukujące i eksponujące, a ich dobór, jak wskazano, zależy od formy zajęć oraz przekazywanych treści i celów kształcenia. Ważnym elementem procesu dydaktycznego jest rozwijanie kompetencji społecznych w zakresie samokształcenia, pracy w zespole, kierowania zespołem itp. Efekty związane z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi osiągane są z wykorzystaniem dyskusji, debaty, burzy mózgów, analizy i interpretacji studiów przypadków, tekstów źródłowych, danych liczbowych, a także realizacji i prezentacji projektów indywidualnych i zespołowych. Ta grupa metod kształcenia umożliwia rozpoznanie indywidualnych potrzeb studentów oraz indywidualizację toku studiów.

Ważną rolę wspomagającą prawidłowe stosowanie metod nauczania ma wysoka jakość uczelnianej infrastruktury oraz zasobów edukacyjnych. Studenci mają również możliwość korzystania z dodatkowego wsparcia nauczycieli akademickich w realizacji przypisanych do przedmiotu efektów uczenia się, stawianych przed studentami zadań, rozwiązywaniu problemów, przygotowania się do zaliczeń i egzaminów oraz omówienia uzyskanych z wyników i popełnionych błędów. Jest to możliwe przede wszystkim poprzez bezpośredni kontakt z nauczycielem akademickim zarówno w trakcie zajęć, przed i po egzaminach, zaliczeniach, jak i w ramach cotygodniowych konsultacji. Nauczyciele akademicki mają obowiązek odbywania w każdym tygodniu trwania semestru od 60 do 90 minut konsultacji (tj. 20-30 godz. dydaktycznych w semestrze). Terminarz konsultacji jest podawany do wiadomości studentom w systemie elektronicznym uczelni. Konsultacje są prowadzone w siedzibie uczelni albo z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dopuszczalna jest również forma hybrydowa.



Liczebność grup studenckich jest zróżnicowana i uzależniona od formy prowadzonych zajęć. Wykłady i wykłady konwersatoryjne odbywają się dla całych roczników bądź grup specjalnościowych. Przedmioty prowadzone w formie ćwiczeń są prowadzone w grupach dziekańskich liczących nie więcej niż 40 osób. Lektoraty i seminaria dyplomowe odbywają się w grupach liczących 20-25 osób.

Na studiach stacjonarnych zajęcia są rozplanowane w semestrze na 15 tygodni nauki, od poniedziałku do piątku. Mogą rozpoczynać się o godz. 8:00 i nie powinny przekraczać 8 godzin dziennie. Liczba godzin zajęć dydaktycznych w tygodniu w poszczególnych semestrach na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia wynosi od 15 do 20, a na studiach drugiego stopnia od 10 do 15 (najniższy wymiar zajęć obowiązuje w ostatnim semestrze studiów drugiego stopnia, co wynika z finalizowania prac dyplomowych). W wybrane dni tygodnia zajęcia dla danego rocznika studiów stacjonarnych oraz dla wskazanych przedmiotów odbywają się jedynie w formie zdalnej w celu ułatwienia studentom aktywnego w nich uczestnictwa. Z kolei harmonogram zajęć na studiach niestacjonarnych przewiduje 8 zjazdów w semestrze. Zajęcia dydaktyczne są prowadzone w soboty i niedziele w zwyczajowych godzinach 8:00-19:00. W roku akademickim 2022/2023 połowa zjazdów na studiach niestacjonarnych odbywa się w siedzibie uczelni, a połowa z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Harmonogramy zajęć są udostępniane studentom w systemie informatycznym uczelni najpóźniej tydzień przed rozpoczęciem danego semestru, natomiast organizacja roku akademickiego, ze wskazanymi terminami zajęć, jest określana Zarządzeniem Rektora publikowanym przed rozpoczęciem danego roku akademickiego.

#### ***2.4. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość***

Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku FiR nie przewidują zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Jednakże w związku ze stanem zagrożenia epidemicznego w Polsce oraz zawieszeniem zajęć prowadzonych w siedzibach uczelni, AEH od marca 2020 r. z powodzeniem przeszła na system kształcenia na odległość z wykorzystaniem MS Teams. Każdy student uczelni otrzymał konto pocztowe w domenie AEH oraz konto w systemie MS Teams wraz z danymi do logowania. Uczelnia utworzyła zespoły zgodne z podziałem studentów na grupy zajęciowe. Pełne i natychmiastowe wykorzystanie funkcjonalności platformy zajęć zdalnych umożliwiły również liczne szkolenia oraz instrukcje opublikowane przez uczelnię, tak dla nauczycieli akademickich, jak i studentów (szkolenia z tego zakresu są cyklicznie powtarzane na początku każdego kolejnego semestru zajęć w danym roku akademickim).

W semestrze letnim 2019/2020 oraz w całym 2020/2021 wszystkie zajęcia ujęte w programach studiów na kierunku zostały zgodnie z harmonogramem przeprowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, z możliwością kontaktu audiowizualnego z nauczycielem akademickim w czasie rzeczywistym. Wraz z początkiem roku akademickiego 2021/2022 zajęcia ponownie były prowadzone tradycyjnie, w siedzibie uczelni. Jednakże z powodu wzrostu liczby zachorowań w Polsce na Covid-19, od połowy listopada 2021 roku zajęcia w semestrze zimowym zostały dokończony w systemie hybrydowym, tj. były prowadzone w siedzibie uczelni z jednoczesną ich transmisją w czasie rzeczywistym na MS Teams. W semestrze letnim 2021/2022 wszystkie zajęcia były ponownie prowadzone w całości z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W bieżącym roku akademickim (2022/2023) uczelnia, zgodnie z brzmieniem zapisów Rozdziału 5 Rozporządzenia MNiSW z dnia 27 września 2018 roku w sprawie studiów (Dz.U. z 2021 r., poz. 661), postanowiła kontynuować prowadzenie części zajęć dydaktycznych, w wybranych ich formach, z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, z użyciem platformy MS Teams, która pozwala na synchroniczną interakcję między studentami i nauczycielem akademickim. Część



przedmiotów jest także realizowana na bazie samodzielnie opracowanych przez uczelnię tzw. otwartych zasobów edukacyjnych umieszczonych na platformie e-learningu Navoica. Zajęcia w e-learningu umożliwiają asynchroniczną interakcję między studentami i nauczycielem akademickim. Zastosowano w uczelni zasadę, iż wykłady mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a pozostałe formy zajęciowe, wymagające większego zaangażowania studentów, kształtujące ich umiejętności i kompetencje społeczne (m.in. ćwiczenia, konwersatoria itp.) są prowadzone w siedzibie uczelni lub we wskazanych przez dziekana przypadkach – hybrydowo. W ten sposób prowadzone kształcenie powoduje, iż 46% łącznej liczby godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 50% na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku FiR jest realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Na studiach drugiego stopnia statystyki te wynoszą odpowiednio 52% na studiach stacjonarnych i 50% na niestacjonarnych. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wynosi 46% w przypadku studiów pierwszego stopnia na kierunku FiR i 44% na studiach drugiego stopnia.

Należy dodatkowo zaznaczyć, iż wszystkie zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są obowiązkowo nagrywane przez nauczycieli akademickich, co pozwala studentom na wielokrotne zapoznanie się z treściami omawianymi na danym przedmiocie. Nagrania zajęć są także archiwizowane do końca roku akademickiego w odpowiednich zespołach zajęciowych utworzonych w MS Teams. Zastosowane zasady realizacji programu studiów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwiają zatem w pełni osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Uzupełniając informacje nt. wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość należy zaznaczyć, iż samodzielnie opracowane przez uczelnię i uruchomione od roku akademickiego 2021/2022 otwarte zasoby edukacyjne umieszczone na platformie Navoica są wynikiem realizacji grantu o nazwie „Vizja przyszłości”, otrzymanego z NCBiR i finansowanego ze środków Unii Europejskiej, którego celem było podniesienie efektywności zarządzania i jakości kształcenia w AEH, jak również przygotowanie kadry dydaktycznej i administracyjnej do nowoczesnego kształcenia studentów w celu dostosowania przyszłych absolwentów do oczekiwań współczesnego rynku pracy. W przypadku kierunku FiR (studia pierwszego stopnia w j. polskim), na platformie Navoica są dla studiujących dostępne zajęcia z: Umiejętności akademickich, Podstaw rachunkowości, Metod ilościowych – statystyka, Zarządzania projektami oraz Matematyki finansowej.

### ***2.5. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia***

Regulamin studiów w AEH uwzględnia różne możliwości dostosowania procesu kształcenia do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Istotne znaczenie w dostosowaniu procesu uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów ma umożliwienie kontynuowania nauki w specjalnych trybach, takich jak indywidualna organizacja studiów oraz indywidualny plan studiów i program nauczania.

O indywidualną organizację studiów mogą ubiegać się studenci, którzy studiuje równolegle na dwóch lub więcej kierunkach, są wybitnie uzdolnieni i wyróżniają się najwyższymi wynikami w nauce, uczestniczą w pracach badawczych, są niepełnosprawni bądź sprawują opiekę nad osobą niepełnosprawną, sprawują opiekę nad dzieckiem lub są w ciąży, odbywają część studiów w innej uczelni, w tym zagranicznej, przejściowo znaleźli się w sytuacji utrudniającej lub uniemożliwiającej codzienny udział w zajęciach. Decyzję w tym zakresie podejmuje dziekan.

Z kolei student, który osiągnął w toku studiów średnią ocen powyżej 4,50, może złożyć do dziekana wniosek o indywidualny plan studiów i program nauczania, z uzasadnieniem oraz kandydaturą opiekuna naukowego. Dziekan powołuje opiekuna naukowego oraz zatwierdza studentowi indywidualny plan i program nauczania opracowany przez opiekuna. Opiekunem studenta jest nauczyciel akademicki posiadający stopień lub tytuł naukowy. W ramach indywidualnego planu studiów i programu nauczania przewiduje się możliwość skrócenia czasu studiów, jednak nie więcej niż o jeden rok.

Dla realizacji potrzeb studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami powołano w uczelni Biuro do spraw Osób z Niepełnosprawnościami (BON). Pracownicy BON realizują na bieżąco zadania Biura, inicjują działania na rzecz studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami, reprezentują ich środowisko przed władzami uczelni i kadrą dydaktyczną oraz innymi członkami społeczności akademickiej. Formy wsparcia są zróżnicowane, dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami, co zapewnia im nie tylko równy i pełny udział w procesie kształcenia, ale także sprzyja integracji w środowisku akademickim oraz zwiększa ich aktywizację społeczno-zawodową. AEH jest uczelnią otwartą na wszystkich studentów, stąd przygotowanie szeregu usprawnień umożliwiających osobom z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami niezakłócone oraz wygodne funkcjonowanie w uczelni. Wśród tych usprawnień jest m.in. możliwość indywidualnej organizacji studiów, zmiany sposobu uczestnictwa w zajęciach, odmienne formy i terminy egzaminów lub zaliczeń, pomoc w znalezieniu odpowiedniego miejsca do odbycia stażu zawodowego, czy pomoc psychologiczna. Ta grupa studentów może też korzystać z przeznaczonych dla nich środków stypendialnych (stypendium socjalne). Wskazać trzeba ponadto na możliwość korzystania przez studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami z urządzeń umożliwiających rejestrowanie zajęć oraz uzyskanie pomocy asystenta wykonującego np. notatki na zajęciach, czy powielającego materiały niezbędne do przygotowania się do zajęć i pomagającego w przemieszczaniu się po budynku uczelni. Istnieje także możliwość wypożyczania przez studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami specjalistycznych urządzeń, w tym notebooków czy laptopów i tabletów. Mają oni ponadto dostęp do parkingu podziemnego uczelni, tak rozplanowanego, aby mogła się po nim bez przeszkód przemieszczać osoba poruszająca się na wózku inwalidzkim. Budynek uczelni jest wyposażony w kilka wind, przy czym wymiary każdej w nich pozwalają na to, aby korzystała z niej osoba poruszająca się na wózku inwalidzkim. Również urządzenia higieniczno-sanitarne dostępne w siedzibie uczelni zostały skonstruowane tak, aby bez przeszkód mogły korzystać z nich osoby z niepełnosprawnościami. Osoby głuchonieme mogą uzyskać pomoc tłumaczy języka migowego, tak w ramach tłumaczeń treści przekazywanych podczas zajęć dydaktycznych, jak też przy załatwianiu spraw w uczelni. Ułatwieniem dla tej grupy studentów jest także fakt, że uczelnia uruchomiła bibliotekę cyfrową. W odniesieniu do zajęć wychowania fizycznego na pierwszym stopniu kształcenia na studiach stacjonarnych, studenci z niepełnosprawnościami są albo zwolnieni z konieczności ich odbycia, albo w związku z posiadaniem przez AEH pełnowymiarowej i w pełni wyposażonej sali gimnastycznej, mogą skorzystać z indywidualnie dobranej formy zajęć sportowo-rekreacyjnych lub rehabilitacyjnych.

Aktywności naukowej studentów służy angażowanie się w działalność kół naukowych działających w uczelni oraz zachęcanie ich do udziału w konferencjach i seminariach naukowych. Studenci nabyte wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne mogą zweryfikować w czasie spotkań z przedstawicielami świata nauki, biznesu, administracji publicznej i organizacji pozarządowych.

Kolejnymi sposobami umożliwienia studentom realizacji indywidualnych potrzeb i ścieżek kształcenia jest możliwość studiowania na dwóch kierunkach studiów prowadzonych przez uczelnię lub na dwóch specjalnościach na danym kierunku, a także możliwość zmiany kierunku lub formy studiów. Dziekan może zaliczyć studentowi kierunku FiR część zajęć zrealizowanych na innych

kierunkach lub specjalnościach studiów prowadzonych przez AEH jako przedmioty równoważne, oczywiście pod warunkiem, iż przedmioty te były zaliczone na tym samym poziomie studiów.

Należy również stwierdzić, iż student AEH może realizować część programu studiów na innej uczelni krajowej lub zagranicznej, w szczególności na podstawie porozumień lub programów, w tym w ramach programu Erasmus+, czy też na podstawie umów o podwójnym dyplomowaniu. Program kształcenia w innej uczelni jest dla studenta AEH ustalany indywidualnie. Wyznaczany jest przez dziekana okres studiów w innej uczelni, wykaz przedmiotów, które student jest zobowiązany zaliczyć lub punktów ECTS, które ma uzyskać.

Kolejnym przejawem otwartości AEH na indywidualne potrzeby studentów są szkolenia organizowane przez uczelnię w ramach „Akademii Kompetencji” z obszarów tematycznych nieujętych w programach studiów. Studenci kierunku FiR uczestniczyli w roku akademickim 2021/2022 w szkoleniach organizowanych poza godzinami zajęć m.in. z: Microsoft Excel w finansach i biznesie (3 grupy), Autoprezentacja i wystąpienia publiczne, Trening umiejętności interpersonalnych, Zarządzanie zespołem dla młodych menedżerów, Business English. Łącznie z oferty szkoleń skorzystało ponad 50. studentów kierunku FiR, a niektórzy brali udział w więcej niż jednym szkoleniu.

### **2.7. Program i organizacja praktyk**

Obowiązujący program studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku FiR o profilu ogólnoakademickim nie przewiduje praktyk zawodowych dla studentów.

### **Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:**

W podstawowej części opisu Kryterium 2 Raportu samooceny nie została przedstawiona odrębna, **dodatkowa specjalność** prowadzona na kierunku FiR na studiach stacjonarnych drugiego stopnia w języku angielskim w latach 2019/2020 i 2020/2021 o nazwie **Advanced Finance and Accounting**.

Program specjalnościowy prowadzono na podstawie grantu otrzymanego przez AEH na projekt „Uczelnia bliżej biznesu – Kompleksowy Program Rozwoju”, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszy Społecznego na podstawie umowy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. W ramach projektu były pokrywane koszty dydaktyki. Rekrutacja studentów do udziału w tej specjalności była oparta na wynikach egzaminu ze znajomości języka angielskiego oraz ocenie merytorycznej świadectw wg GPA. Wykłady i ćwiczenia w ramach modułu zajęć specjalnościowych były prowadzone przez wykładowców z Polski i zagranicy. Od początku realizacji projektu łącznie 53 studentów uczestniczyło w zajęciach tej specjalności, a studia ukończyło 39 z nich.

W zależności od roku akademickiego, moduł zajęć specjalnościowych obejmował następujące przedmioty: Advanced micro i macroeconomics (30h, 4 ECTS), Forecasting and programming in finance (54h, 5 ECTS), Contemporary financial sources and strategies (30h, 3 ECTS), Advanced financial reporting (54h, 4 ECTS), Behavioral finance and psychology of financial markets (30h, 3 ECTS), International financial law and regulations of financial markets (30h, 4 ECTS), Corporate valuation and fundamental analysis (60h, 6 ECTS), Financial risk management and controlling (24h, 3 ECTS), Advanced analytics - Big data (60h, 5 ECTS), Crypto currencies and currency market (24h, 3 ECTS), Corporate restructuring, mergers and acquisitions (60h, 6 ECTS), AML and Compliance in Banking (24h, 3 ECTS), Lean accounting (54h, 5 ECTS), Corporate governance and control (30h, 3 ECTS).

### **Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie**

#### **3.1. Przyjęcie na studia**

O przyjęcie na studia w AEH może ubiegać się każdy, kto spełnia wymagania określone w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.). Przyjęcie na studia następuje przez: rekrutację, potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów lub przeniesienie z innej uczelni.

#### **Przyjęcie na studia w drodze rekrutacji**

Przyjęcie na pierwszy rok studiów w drodze rekrutacji następuje według kolejności zgłoszeń kandydatów, w toku postępowania rekrutacyjnego opartego na tworzonej liście osób spełniających warunki rekrutacyjne. Ostateczny wpis na listę studentów następuje po złożeniu ślubowania, przez co rozumie się podpisanie aktu ślubowania. Na zakończenie rekrutacji jest ogłaszana lista osób przyjętych na studia. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne. Ogłasza je komisja rekrutacyjna. Odmowa przyjęcia na studia następuje w drodze decyzji administracyjnej przewodniczącego komisji rekrutacyjnej, którym z urzędu jest dziekan. Od decyzji komisji przysługuje odwołanie do rektora w ciągu 14 dni od daty jej doręczenia. Studia w AEH są odpłatne, a studenci zawierają z uczelnią pisemną umowę określającą wysokość i warunki pobierania opłat związanych z kształceniem na studiach.

Uczelnia prowadzi rekrutację na studia dwa razy w roku, przed rozpoczęciem semestru zimowego lub letniego. Rekrutacja na semestr zimowy trwa do wyczerpania miejsc, nie później jednak niż do dnia 15 października danego roku akademickiego. Rekrutacja na semestr letni rozpoczyna się nie wcześniej niż dnia 15 listopada i trwa do wyczerpania miejsc, nie później jednak niż do dnia 15 marca. W uzasadnionych przypadkach rektor może wyrazić zgodę na przyjęcie na studia po upływie wskazanych terminów lub przedłużyć termin zakończenia rekrutacji.

Wstępne zgłoszenie kandydata na studia następuje za pośrednictwem internetowej rejestracji kandydatów, poprzez wybór kierunku, poziomu i formy studiów. Kandydat może również podać wymagane informacje bezpośrednio w Biurze Rekrutacji. W takiej sytuacji dane wymagane do rejestracji kandydata wprowadza do systemu pracownik Biura. Następnie, po zapoznaniu się i zaakceptowaniu klauzuli informacyjnej na temat polityki ochrony danych osobowych, kandydat podaje dane kontaktowe i osobowe oraz wyraża zgodę na ich przetwarzanie. W kolejnym etapie kandydat zaznajamia się z opcjami uiszczenia opłaty wpisowego i za studia (jednorazowo lub ratalnie, może też odłożyć tę decyzję na czas późniejszy). Całość zgłoszenia wstępnego kończy się wysłaniem czy złożeniem wniosku. Miejsce na studia zostaje zarezerwowane, a kandydat jest zobowiązany do uiszczenia opłaty rekrutacyjnej (chyba, że jest z niej zwolniony).

Właściwa rekrutacja odbywa się w Biurze Rekrutacji. Na studia pierwszego stopnia może być przyjęta osoba, która złoży w Biurze dokumenty wskazane w art. 69 ust. 2 pkt. 1-7 Ustawy, a na studia drugiego stopnia – dyplom ukończenia studiów. Dodatkowo w obu przypadkach należy złożyć wypełnioną i podpisaną kartę zgłoszenia na studia, zdjęcie legitymacyjne w wersji elektronicznej, kopię dokumentu tożsamości i oryginalny dokument do wglądu (ważny dowód osobisty lub paszport). Niezłożenie wszystkich wymaganych dokumentów jest traktowane jako rezygnacja z udziału kandydata w postępowaniu rekrutacyjnym i powoduje skreślenie kandydata z listy rekrutacyjnej.

Cudzoziemcy mogą być przyjmowani na studia prowadzone w języku polskim lub angielskim, jeżeli:

- posiadają wizę lub kartę pobytu albo inny dokument uprawniający do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;



- wykazują się dobrym stanem zdrowia, udokumentowanym zaświadczeniem lekarskim, stwierdzającym brak przeciwwskazań do podjęcia kształcenia na wybranym kierunku i formie kształcenia;
- wykażą się znajomością języka polskiego w przypadku studiów w języku polskim, tj.: ukończą kurs przygotowawczy do podjęcia kształcenia w języku polskim w jednostkach wyznaczonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego lub posiadają certyfikat znajomości języka polskiego potwierdzający znajomość języka polskiego co najmniej na poziomie biegłości językowej B1, wydany przez Państwową Komisję do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, lub uzyskają w procesie rekrutacji potwierdzenie, że ich stopień znajomości języka polskiego pozwala na podjęcie studiów w języku polskim, co zostanie udokumentowane zaświadczeniem wydanym przez uprawnionego pracownika AEH, lub posiadają świadectwo dojrzałości wydane w polskim systemie oświaty, lub ukończyli szkołę ponadpodstawową za granicą, w której zajęcia były prowadzone w języku polskim;
- wykażą się znajomością języka angielskiego, w przypadku studiów w języku angielskim, tj.: posiadają, określony w odrębnych przepisach, dokument potwierdzający znajomość języka obcego, w którym będą prowadzone studia, lub posiadają świadectwo, dyplom lub inny dokument potwierdzający ukończenie za granicą szkoły ponadpodstawowej, w której zajęcia były prowadzone w tym samym języku obcym, w którym będą prowadzone studia, lub uzyskają w procesie rekrutacji potwierdzenie, że ich przygotowanie oraz stopień znajomości języka obcego pozwalają na podjęcie studiów w tym języku, co zostanie udokumentowane zaświadczeniem wydanym przez dyrektora CJO lub uprawnionego pracownika uczelni.

W przypadku, gdy świadectwa, dyplomy albo inne dokumenty uzyskane za granicą podlegają uznaniu odpowiednio w drodze decyzji kuratora oświaty lub w trybie nostryfikacji, cudzoziemiec jest zobowiązany przedstawić stosowną decyzję administracyjną lub zaświadczenie stwierdzające równorzędność z odpowiednim polskim świadectwem dojrzałości lub polskim dyplomem, w terminie nie dłuższym niż do końca pierwszego semestru studiów, a w uzasadnionych przypadkach niezależnych od cudzoziemca, również w terminie późniejszym ustalonym przez rektora.

Na studia drugiego stopnia mogą być przyjmowani cudzoziemcy legitymujący się dyplomem potwierdzającym ukończenie studiów wyższych, jeżeli dyplom ten daje uprawnienia do kontynuacji kształcenia w państwie, w którego systemie szkolnictwa wyższego działa wydająca go uczelnia. Jeśli dokument sporządzony za granicą wymaga legalizacji lub opatrzenia go klauzulą *apostille*, kandydat powinien dostarczyć stosowne dokumenty w terminie nie dłuższym niż do końca pierwszego semestru studiów, a w uzasadnionych przypadkach niezależnych od cudzoziemca, również w terminie późniejszym ustalonym przez rektora. Dokumenty mogą zostać złożone osobiście, przez osobę „trzecią”, a także nadesłane pocztą lub kurierem.

O przyjęcie na studia mogą ubiegać się ponadto cudzoziemcy, którzy przy spełnieniu wcześniej wymienionych warunków:

- legitymują się zezwoleniem na pobyt stały;
- posiadają status uchodźcy na terytorium Polski;
- korzystają z ochrony czasowej na terytorium Polski;
- są pracownikami migrującymi, obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej (UE), Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), a także członkowie ich rodzin mieszkający na terytorium Polski;
- mają zezwolenie na terytorium Polski na pobyt rezydenta długoterminowego UE;
- udzielono im zezwolenia na pobyt czasowy w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 159 ust. 1 lub art. 186 ust. 1 pkt. 3 lub 4 Ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2017 r., poz. 2206 i 2282 oraz Dz.U. z 2018 r., poz. 107, 138 i 771),



- udzielono im ochrony uzupełniającej na terytorium Polski;
- legitymują się obywatelstwem państw członkowskich UE, państw członkowskich EFTA lub Konfederacji Szwajcarskiej i członkowie ich rodzin, posiadający prawo stałego pobytu;
- obywatele państw członkowskich UE, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członkowskich EFTA i członkowie ich rodzin, posiadający środki finansowe niezbędne na pokrycie kosztów utrzymania podczas studiów.

Cudzoziemcy mogą ponadto podejmować i odbywać kształcenie na podstawie: umów międzynarodowych, umów zawieranych przez AEH z podmiotami zagranicznymi, w tym umów o podwójnym dyplomowaniu, decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego lub innego ministra właściwego, zgodnie z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz na podstawie decyzji rektora.

Posiadacze ważnej Karty Polaka mogą podejmować studia wyższe oraz inne formy kształcenia, a także uczestniczyć w badaniach naukowych i pracach rozwojowych uczelni na zasadach obowiązujących obywateli polskich lub cudzoziemców. Cudzoziemcy, którzy odbywają studia na zasadach odpłatności, wnoszą opłaty w wysokości określonej w umowie o warunkach odpłatności za studia.

### ***Przyjęcie na studia na podstawie potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów***

Kandydat ma prawo ubiegać się o przyjęcie na studia w drodze potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. AEH przy potwierdzaniu efektów uczenia się kandydatom na studia pierwszego i drugiego stopnia stosuje w pełnym zakresie art. 71 i 72 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Efekty uczenia się uzyskane poza systemem studiów potwierdza się tylko na wniosek osoby ubiegającej się o przyjęcie na studia w uczelni. Procedurę weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów reguluje Uchwała Nr 3/21/11/2019 Senatu AEH z dnia 21 listopada 2019 roku w sprawie dostosowania organizacji potwierdzania efektów uczenia się do wymagań określonych w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Po złożeniu przez kandydata stosownych dokumentów w terminach określonych w Uchwale Senatu AEH, jest powoływana przez rektora komisja weryfikująca. W jej skład wchodzi co najmniej trzech nauczycieli akademickich, w szczególności wskazanych spośród grona osób prowadzących przedmioty, o zaliczenie których ubiega się kandydat na studia. Zakres zadań i czynności komisji weryfikującej określa Uchwała Senatu AEH. Komisja weryfikuje uzyskanie przez kandydata efektów uczenia się dla poszczególnych przedmiotów wskazanych przez kandydata we wniosku poprzez ocenę możliwości osiągnięcia efektów przedmiotowych w trakcie odbytych staży, kursów, szkoleń, egzaminów zdanych poza systemem studiów oraz w następstwie działań i doświadczeń zawodowych, a także poprzez sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w drodze rozmowy z kandydatem albo na podstawie egzaminu pisemnego lub ustnego, o charakterze teoretycznym i praktycznym. W tym procesie rekrutacyjnym nie uwzględnia się wyników kandydata uzyskanych w ramach szkoły wyższej.

Zaliczenie przedmiotu, dokonane w procesie weryfikacji efektów uczenia się, znajduje potwierdzenie w pozytywnej ocenie wystawionej wg skali ocen obowiązującej w uczelni. Z procesu weryfikacji komisja sporządza protokół, który przekazuje dziekanowi w celu podjęcia decyzji o przyjęciu lub odmowie przyjęcia na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Od decyzji dziekana przysługuje odwołanie do rektora.

### ***Przejęcia na studia na podstawie przeniesienia***

Uznawanie efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni (tzw. przeniesienie) jest dokonywane na wniosek kandydata kierowany do rektora (Uchwała Nr 2/08/01/2019 Senatu AEH z dnia 8 stycznia 2019 roku). Szczegółowe zasady przeniesienia określa

Zarządzenie Nr 13/10/2019 Rektora AEH z dnia 1 października 2019 roku w sprawie zasad dotyczących przyjęcia na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni oraz zasad dotyczących przeniesienia do innej uczelni. Weryfikacja i uznanie efektów uczenia się w tym trybie rekrutacji jest dokonywana przez dziekana, po zasięgnięciu opinii osób odpowiedzialnych za realizację danych przedmiotów i odbywa się poprzez ustalenie zgodności treści przedmiotów zapisanych w ich sylabusach. Po dokonaniu takiej weryfikacji dziekan wydaje decyzję dotyczącą uznania efektów uczenia się z określonych przedmiotów i rozstrzyga, na który semestr studiów może zostać przyjęta dana osoba (biorąc pod uwagę uzyskaną liczbę punktów ECTS oraz konieczność osiągnięcia określonych efektów uczenia się dla kierunku studiów). Dziekan wskazuje również różnice programowe, jeśli występują, a także określa termin ich uzupełnienia.

### **3.2. Zasady, warunki i tryb dyplomowania studentów**

Celem procesu dyplomowania jest potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku studiów na określonym poziomie kształcenia. Regulacje dotyczące zasad, warunków i trybu dyplomowania studentów zostały zawarte w Regulaminie studiów. Ich uszczegółowienie znajduje się w Zarządzeniu Nr 2/02/2022 Rektora AEH w Warszawie z dnia 17 lutego 2022 roku w sprawie zasad przygotowania pracy dyplomowej i warunków organizacji egzaminu dyplomowego.

Cykle kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia rozpoczęte do roku akademickiego 2018/2019 włącznie kończyły się w uczelni obroną pracy dyplomowej i egzaminem dyplomowym. Od cyklu kształcenia rozpoczętego w roku akademickim 2019/2020, studia pierwszego stopnia kończą się egzaminem dyplomowym, a studia drugiego stopnia – obroną pracy dyplomowej i egzaminem dyplomowym.

Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem zagadnienia naukowego lub praktycznego, prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Student przygotowuje pracę dyplomową pod kierunkiem promotora, wybranego pod koniec semestru studiów poprzedzającego rozpoczęcie seminarium dyplomowego, z ich listy opublikowanej przez dziekana. Jednocześnie zakłada się, iż wybór seminarium jest jednocześnie wyborem promotora. Promotor zgłaszając dziekanowi chęć poprowadzenia seminarium dyplomowego przygotowuje informację o jego potencjalnym zakresie tematycznym czy problemowym. Promotorem pracy dyplomowej może być osoba ze stopniem naukowym. Uprawniony nauczyciel akademicki może w roku akademickim kierować przygotowaniem co najwyżej 20 prac dyplomowych. Przekroczenie maksymalnej liczebności grupy seminaryjnej, nie większe jednak niż o 5 osób, wymaga zgody dziekana. Limit nie uwzględnia studentów wznawiających studia lub powtarzających ostatni rok. Uprawniony nauczyciel akademicki, za zgodą dziekana, może kierować przygotowaniem pracy dyplomowej poza seminarium (tzw. indywidualna opieka promotorska). Student może zmienić seminarium dyplomowe. Zmiana jest możliwa w trakcie pierwszego semestru seminarium do końca listopada lub kwietnia, odpowiednio dla studentów z rekrutacji na studia na semestr zimowy lub letni. Na zmianę seminarium student musi uzyskać zgodę dotychczasowego i nowego promotora, a także dziekana. W szczególnych przypadkach dziekan może wyrazić zgodę na zmianę seminarium (promotora) w innych terminach. W sytuacji ustania zatrudnienia promotora w AEH, dziekan w porozumieniu ze studentem wyznacza innego promotora pracy dyplomowej spośród uprawnionych nauczycieli akademickich. Student wznawiający studia lub powtarzający ostatni rok może wystąpić do dziekana z wnioskiem o zmianę dotychczasowego promotora po uzyskaniu opinii promotora dotychczasowego.

Co do zasady, tematy prac dyplomowych muszą być zgodne z kierunkiem studiów oraz dyscyplinami naukowymi, do których kierunek został przyporządkowany, a także tematyką seminarium określoną przez promotora. Dokonując przeglądu tematów i zakresu prac dyplomowych

ostatnio obronionych na kierunku FiR można wyodrębnić kilka obszarów problemowych, które są w nich poruszane, opisywane i badane, analizowane czy diagnozowane. W przypadku studiów pierwszego stopnia były to zagadnienia zgodne z wybraną specjalnością studiów, m.in. z zakresu: analizy finansowej przedsiębiorstw, w tym głównie analizy płynności finansowej i rentowności, sprawozdawczości finansowej, audytu i controllingu, źródeł finansowania podmiotów gospodarczych, finansów osobistych, bankowości, finansów publicznych, lokalnych i samorządowych. Z kolei w przypadku studiów drugiego stopnia studiujący zajmowali się w pogłębionym stopniu podobnymi zagadnieniami, a także poruszali tematy związane z oddziaływaniem różnych czynników ekonomicznych i pozaekonomicznych na stabilność systemu finansowego, sytuację w sektorze finansowym, efektywność funkcjonowania przedsiębiorstw, banków, sytuację gospodarstw domowych oraz problemy rynku nieruchomości.

Na studiach w języku polskim przygotowanie prac dyplomowych i egzaminy dyplomowe odbywają się w tym języku. Na pisemny wniosek studenta, pozytywnie zaopiniowany przez promotora, za zgodą dziekana, dopuszcza się przygotowanie na studiach w języku polskim pracy dyplomowej i przeprowadzenie egzaminu dyplomowego w języku angielskim. Na studiach w języku angielskim przygotowanie prac dyplomowych i egzaminy dyplomowe odbywają się jedynie w tym języku.

Przygotowywanie prac dyplomowych jest prowadzone w czasie seminarium dyplomowego, dyskusji i konsultacji z promotorem oraz w ramach pracy własnej studenta. Seminarium dyplomowe trwa przez dwa ostatnie semestry studiów. Zakres, przebieg i warunki zaliczenia seminarium dyplomowego ustala promotor. Zadaniem promotora jest pokierowanie wypracowaniem koncepcji pracy przez studenta, merytoryczne wspieranie studenta w trakcie jej przygotowywania i nadzór nad jej terminowym ukończeniem. Zwyczajowo, na wstępie seminarium studenci są zapoznawani z zasadami pisania pracy dyplomowej i dyskutują na temat obszarów problemowych, w tym badawczych, z których następnie wybierają tematykę pracy. Później we współpracy z promotorem formułują temat pracy dyplomowej, przedstawiają jej strukturę i rozpoczynają prace badawcze.

Praca dyplomowa powinna składać się ze wstępu, zakończenia oraz części teoretycznej, metodycznej i badawczej, zawartych w trzech-czterech rozdziałach o zbliżonej objętości. Powinna mieć jasno określony cel badawczy, tezę albo hipotezę, wykorzystywać aktualną literaturę naukową krajową i zagraniczną, odnosić się do teorii, metodyki, jak i wyników badania. Bibliografia powinna składać się z co najmniej 25 pozycji naukowych (z wyłączeniem adresów stron internetowych), w tym co najmniej jednej pozycji w języku obcym. Praca dyplomowa ma wykazać umiejętność samodzielnego prowadzenia badań naukowych przez dyplomanta, umiejętne wykorzystanie odpowiednich metod badawczych oraz zawierać przedstawienie i omówienie wyników badania własnego. Za poprawność merytoryczną i formalną pracy odpowiada promotor. Analizując zawartość prac dyplomowych ostatnio obronionych na kierunku FiR można stwierdzić, iż metody badawcze zastosowane w pracach dyplomowych służą weryfikacji prostych hipotez. Można wśród nich wymienić następujące:

- w zakresie zbierania materiałów źródłowych, informacji, danych itp. – analiza dokumentacji, opisy przypadków (*case studies*), metody ilościowe, metody badań społecznych (ankiety, wywiady, obserwacje), metoda eksperymentu naukowego;
- w zakresie przetwarzania materiałów – metody ilościowej i jakościowej analizy danych, synteza, abstrahowanie, analogia, indukcja, dedukcja;
- w zakresie systematyzowania wyników – interpretacja, wnioskowanie, definiowanie, projektowanie, modelowanie.

Student może utajnić pracę dyplomową. Informacja, że praca jest poufna powinna być przedstawiona na stronie tytułowej. Praca dyplomowa może być napisana na wniosek promotora i za zgodą dziekana przez dwoje studentów. Promotor musi wykazać, że współautorstwo dwojga

studentów jest uzasadnione. W każdym rozdziale pracy autorzy składają oświadczenia o wkładzie merytorycznym i procentowym w jej powstanie. Sumaryczny wkład pracy każdego studenta musi wynosić 50%.

Po napisaniu pracy dyplomowej, student przekłada ją do ostatecznego zatwierdzenia przez promotora. Zanim promotor podejmie decyzję o przyjęciu pracy i skierowaniu jej do obrony, musi przeprowadzić weryfikację rzetelności i samodzielności jej napisania, wykorzystując w tym celu Jednolity System Antyplagiatowy (JSA). Po zapoznaniu się z raportem JSA, promotor przyjmuje pracę dyplomową i wystawia ocenę wraz z napisaną krótką opinią. Jeśli raport JSA wskazuje na wątpliwości co do rzetelności i samodzielności w przygotowaniu pracy dyplomowej, promotor kieruje ją do poprawy lub nie przyjmuje jej do obrony. Po akceptacji i ocenie pracy przez promotora, student składa ją do obrony wraz z podpisanym przez promotora raportem JSA. Przedłożenie pracy do obrony jest warunkiem zaliczenia ostatniego semestru seminarium dyplomowego. Następnie dziekan wyznacza recenzenta i kieruje pracą do recenzji. W razie konfliktu interesów lub podejrzenia braku bezstronności, student lub promotor mogą wnioskować do dziekana o zmianę recenzenta. Wniosek o zmianę recenzenta musi wpłynąć zanim recenzent wystawi ocenę lub zgłosi zalecenia dotyczące sposobu poprawy pracy. Recenzentami prac dyplomowych są nauczyciele akademicy ze stopniem naukowym, przy czym w przypadku prac napisanych pod opieką promotora ze stopniem doktora, recenzentem powinna być osoba ze stopniem doktora habilitowanego.

Recenzent przygotowuje recenzję i ocenia pracę na specjalnym formularzu w systemie informatycznym uczelni. Po otrzymaniu recenzji dziekan wyznacza termin egzaminu dyplomowego, który nie powinien odbyć się później niż do trzech miesięcy od daty złożenia pracy do obrony i skierowania jej do recenzji.

Kryteria oceny pracy dyplomowej są podzielone na trzy grupy i obejmują wystawienie ocen częściowych oraz wyrażenie opinii na temat:

- koncepcji, układu i zawartości pracy, w tym: zgodność treści z tytułem i poprawność struktury pracy, umiejętność sformułowania problemu (celu) pracy i hipotez czy tezy, oryginalność tematu, wartość poznawcza i przydatność praktyczna pracy, dobór metod i narzędzi badawczych, w tym metod ilościowych, poprawność analizy zebranych danych empirycznych i prezentacji graficznych, poprawność rozumowania i wkład własny do rozstrzygnięcia opisanego problemu;
- wykorzystanych źródeł, w tym: dobór i aktualność literatury przedmiotu, rodzaj źródeł danych empirycznych oraz innych zebranych materiałów, jakość zgromadzonego materiału badawczego (empirycznego);
- strony redakcyjnej i językowej pracy.

Recenzent powinien także wypełnić w formularzu pole „uwagi”, gdzie przedstawia argumentację oceny końcowej. Może również przeprowadzić odrębną weryfikację pracy w JSA.

Recenzent po zapoznaniu się z pracą dyplomową może wezwać studenta do poprawy pracy w terminie określonym w porozumieniu z promotorem pracy i za zgodą dziekana. Recenzent formułuje na piśmie zagadnienia do poprawienia. Po poprawieniu pracy dyplomowej zgodnie z wezwaniem, recenzent ponownie ocenia pracę. Jeżeli praca nie zostanie poprawiona zgodnie z uwagami recenzenta w wyznaczonym terminie, wystawia on ocenę niedostateczną.

W przypadku, gdy recenzent pracy dyplomowej oceni ją negatywnie, dziekan powołuje kolejnego recenzenta z grona osób uprawnionych, nie informując o przesłankach decyzji w tej sprawie. Ocena pracy dyplomowej przez drugiego recenzenta jest ostateczna, i jeśli jest negatywna, student zostaje na podstawie wniosku złożonego do dziekana skierowany na powtarzanie ostatniego roku studiów, w trakcie którego jest zobowiązany do przygotowania nowej pracy dyplomowej.

Na wniosek studenta bądź na wniosek kierującego pracą dyplomową, w przypadku długotrwałej choroby studenta, potwierdzonej dokumentacją medyczną lub opinią Biura ds. Osób z



Niepełnosprawnością, albo niemożnością wykonania pracy dyplomowej w obowiązującym terminie z innych, uzasadnionych przyczyn, dziekan może przedłużyć okres trwania studiów, nie dłużej jednak niż o trzy miesiące od planowanego terminu ich ukończenia.

Jak wcześniej zaznaczono, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia ukończenie studiów następuje w drodze przystąpienia do egzaminu dyplomowego, którego celem jest weryfikacja wiedzy i umiejętności studenta zdobytych w toku kształcenia. Do egzaminu dyplomowego może zostać dopuszczony student, który spełnia następujące warunki:

- osiągnął wymagane programem kształcenia efekty uczenia się oraz uzyskał zaliczenia wszystkich przedmiotów podanych w programie studiów i wymaganą liczbę punktów ECTS pozwalających zakończyć studia pierwszego lub drugiego stopnia;
- uregulował wszystkie zobowiązania wobec uczelni;
- przedstawił zaakceptowany przez promotora wynik badania pracy dyplomowej w systemie JSA (tylko w przypadku studiów drugiego stopnia);
- uzyskał z pracy dyplomowej pozytywne oceny od promotora i recenzenta (tylko w przypadku studiów drugiego stopnia).

Egzamin dyplomowy ma formę końcowego egzaminu ustnego i jest zamknięty. Przeprowadza go komisja egzaminacyjna powoływana przez dziekana, w skład której wchodzi co najmniej trzy osoby: przewodniczący, którym jest dziekan oraz opiekun pracy dyplomowej i recenzent. W składzie komisji powinna znajdować się co najmniej jedna osoba ze stopniem doktora habilitowanego. Dziekan może powierzyć przewodniczenie komisji egzaminu dyplomowego innemu nauczycielowi akademickiemu zatrudnionemu w uczelni jako podstawowym miejscu pracy, posiadającemu co najmniej stopień naukowy doktora. Egzamin dyplomowy może odbywać się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zgodnie z regulacjami określonymi Zarządzeniem Nr 2/07/2020 Rektora AEH z dnia 1 lipca 2020 r. – Regulamin przeprowadzania egzaminu dyplomowego przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

Na egzaminie dyplomowym kończącym studia pierwszego stopnia rozpoczęte przed rokiem akademickim 2019/2020, student udzielał odpowiedzi na dwa pytania sformułowane przez komisję, tj. kierunkowe oraz z zakresu tematyki przygotowanej pracy dyplomowej. Studenci kończący studia pierwszego stopnia rozpoczęte od roku akademickiego 2019/2020 składają egzamin dyplomowy oparty na trzech pytaniach, tj. z:

- kierunku studiów – pytanie jest losowane przez komisję z listy pytań kierunkowych opublikowanych studentom na początek ostatniego semestru studiów (lista pytań jest aktualizowana w każdym roku akademickim);
- studiowanej specjalności – pytanie jest losowane przez komisję z listy pytań specjalnościowych (lista pytań jest aktualizowana w każdym roku akademickim);
- zakresu przedstawionego przed komisją w krótkiej prezentacji wykonanego w czasie studiów projektu społecznego, gospodarczego lub badawczego (pytanie to formułuje komisja).

W przypadku studiów drugiego stopnia, egzamin dyplomowy polega na udzieleniu przez studenta odpowiedzi na trzy pytania z zakresu: kierunku studiów (losowane przez komisję), studiowanej specjalności (losowane przez komisję) oraz problematyki opisanej w pracy dyplomowej (zadawane przez komisję, zwyczajowo przez recenzenta).

Z egzaminu dyplomowego sporządza się protokół, w którym są zapisywane pytania zadane studentowi, oceny za udzielone odpowiedzi, ocena ostateczna egzaminu dyplomowego oraz końcowy wynik studiów. Protokół jest przez wszystkich członków komisji podpisywany elektronicznie w systemie informatycznym uczelni tuż po zakończeniu egzaminu dyplomowego, a następnie drukowany i archiwizowany w teczce osobowej studenta.

Ostateczny wynik studiów jest obliczany według następującej zasady:



- w przypadku studiów pierwszego stopnia, które rozpoczęły się cyklem kształcenia do roku akademickiego 2018/2019 włącznie – średnia ocen z egzaminów i ocen końcowych z przedmiotów niekończących się egzaminem (waga 0,50), średnia ocen za pracę dyplomową wystawionych przez promotora i recenzenta (waga 0,25) oraz ostateczny wynik egzaminu dyplomowego (waga 0,25);
- w przypadku studiów pierwszego stopnia, które rozpoczęły się cyklem kształcenia w roku akademickim 2019/2020 – średnia ocen z egzaminów i ocen końcowych z przedmiotów niekończących się egzaminem (waga 0,50) oraz średnia ocen z egzaminu dyplomowego (waga 0,50);
- studiów drugiego stopnia – średnia ocen z egzaminów i ocen końcowych z przedmiotów niekończących się egzaminem (waga 0,50), średnia ocen za pracę dyplomową wystawionych przez promotora i recenzenta (waga 0,25) oraz ostateczny wynik egzaminu dyplomowego (waga 0,25).

Wynik studiów stanowi ważoną sumę części ww. ocen, z zaokrągleniem do części setnych. Na dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą: do 3,40 – dostateczny; od 3,41 do 3,75 – dostateczny plus; od 3,76 do 4,10 – dobry; od 4,11 do 4,45 – dobry plus; od 4,46 do 4,85 – bardzo dobry; powyżej 4,85 – celujący.

W przypadku otrzymania negatywnej oceny z egzaminu dyplomowego lub nieprzystąpienia do niego, student może ubiegać się o:

- wydanie zaświadczenia o zaliczeniu ostatniego roku studiów bez uzyskania tytułu zawodowego;
- powtórne przystąpienie do egzaminu dyplomowego w terminie od jednego do sześciu miesięcy od daty pierwszego egzaminu;
- skierowanie na powtarzanie ostatniego roku studiów.

Po zdaniu egzaminu dyplomowego, absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych z tytułem zawodowym licencjata lub magistra wraz z suplementem, w terminie nie dłuższym niż cztery tygodnie od daty egzaminu dyplomowego. Suplement do dyplomu zawiera informację o wszystkich zaliczonych podczas studiów przedmiotach oraz o uzyskanych wynikach. Na wniosek studenta suplement może być wydany w języku angielskim, zgodnie z odrębnymi przepisami.

Dyplom z wyróżnieniem wydaje się decyzją rektora, na pisemny wniosek komisji egzaminu dyplomowego, po sprawdzeniu wymogów określonych w Zarządzeniu Nr 2/02/2022 Rektora AEH z dnia 17 lutego 2022 roku. Dyplom z wyróżnieniem może zostać przyznany osobie, która spełnia jednocześnie następujące warunki: wykazała się nienaganną postawą i nie naruszyła zasad zawartych w ślubowaniu, ukończyła studia i przedłożyła pracę do obrony w terminie, z całości studiów uzyskała średnią ocen powyżej 4,51, w czasie studiów nie powtarzała żadnego roku studiów i nie występowała o wpis warunkowy, nie przystępowała do egzaminów i zaliczeń poprawkowych, a praca dyplomowa i egzamin dyplomowy zostały ocenione na ocenę co najmniej bardzo dobrą.

### ***3.3. Zasady oraz metody sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w trakcie procesu kształcenia***

Regulamin studiów w AEH reguluje prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia. Zawarte w nim rozwiązania określają również ramy organizacyjne procesu weryfikacji osiągnięć studenta, formułują uprawnienia odwoławcze oraz określają konsekwencje braku zaliczenia przedmiotu. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się jest dokonywana przede wszystkim przez osoby prowadzące dany przedmiot oraz w procesie dyplomowania, zaś po ukończeniu studiów w drodze monitorowania losów absolwentów i oceny ich funkcjonowania na rynku pracy.

Szczegółowe metody i kryteria weryfikacji efektów uczenia się są określone w sylabusie przedmiotu. Nauczyciel akademicki jest również zobowiązany do ich przedstawienia studentom na pierwszych zajęciach. Efekty uczenia się w zakresie:

- wiedzy – są weryfikowane na podstawie wyników przeprowadzonych egzaminów pisemnych lub ustnych, kolokwii, prezentacji, referatów itp.;
- umiejętności – są weryfikowane na podstawie opracowanych przez studentów w trakcie semestru projektów, prac zaliczeniowych, analiz, raportów itp., wykonanych w ramach pracy indywidualnej lub zespołowej, a także wyników kolokwii, rozwiązywanych zadań czy przypadków w trakcie zajęć, czy zaleconych do wykonania w ramach pracy domowej itp.;
- kompetencji społecznych – są weryfikowane na podstawie aktywności i innych postaw studenta w trakcie zajęć, aktywnego udziału w dyskusji nad poruszonymi i zdefiniowanymi problemami czy zagadnieniami, udziału w zespołach zadaniowych itp.

Weryfikacja efektów uczenia się na zajęciach prowadzonych w formie wykładów jest dokonywana w drodze egzaminu końcowego na ocenę podczas sesji egzaminacyjnej, a pozostałe formy zajęć pozwalają na weryfikację efektów uczenia się w trakcie trwania semestru i kończą się wystawieniem zaliczenia na ocenę przed sesją egzaminacyjną (niektóre zajęcia, np. BHP, rekreacyjno-sportowe, seminaria dyplomowe, kończą się zaliczeniem bez oceny). W przypadku studentów z niepełnosprawnościami, w zależności od ich potrzeb, są ustalane alternatywne metody weryfikacji efektów uczenia się. Zgodnie z Regulaminem studiów w AEH studentowi przysługuje prawo do czterech terminów egzaminu z przedmiotu, tj. zerowego (przeprowadzanego przed sesją egzaminacyjną), podstawowego (w sesji egzaminacyjnej), pierwszego poprawkowego (w poprawkowej sesji egzaminacyjnej) i drugiego poprawkowego (do końca roku akademickiego, w terminie wyznaczonym przez egzaminatora – w uczelni okresem rozliczeniowym jest rok studiów). Zaliczenia są realizowane w trzech terminach – podstawowym (do końca semestru zajęć) i dwóch poprawkowych, w terminach ustalonych przez nauczyciela akademickiego (na ogół w czasie semestralnej sesji egzaminacyjnej lub do końca roku akademickiego).

W przypadku języków obcych weryfikacja efektów uczenia się odbywa się na podstawie prac pisemnych i prezentacji sprawdzających znajomość słownictwa, gramatyki, umiejętności rozumienia materiałów źródłowych oraz komunikowania się. Na studiach pierwszego stopnia weryfikacja kończy się sprawdzeniem kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego poprzez przeprowadzenie pisemnego i ustnego egzaminu końcowego. Część studentów, która przystąpiła do egzaminu certyfikującego, otrzymuje odpowiedni certyfikat znajomości języka obcego.

Egzaminy mają zróżnicowaną formę (pisemną lub ustną), choć dominującą jest pisemna. Są to testy jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru, pytania typu prawda-falsz, pytania otwarte nakierowane na podanie definicji pojęć, a także bardziej opisowe. Zaliczenie ćwiczeń, konwersatoriów, lektoratów i seminariów jest oparte na ocenie okresowych osiągnięć studentów, głównie na podstawie wyników kolokwii (pisemnych sprawdzianów śródsemestralnych lub końcowych), przygotowanych prac pisemnych, referatów, esejów i prezentacji (indywidualnie lub w zespole), a także innych zleconych prac domowych (rozwiązanie zadań, wykonanie projektów, rozwiązania studiów przypadku itp.), udziału w zajęciach i dyskusji w ich trakcie, prowadzonej także na podstawie zaleconej do przeczytania literatury przedmiotu. Zakres i tematyka okresowych prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych jest zróżnicowana, ale zgodna z treściami kształcenia na poszczególnych przedmiotach ujętych w sylabusach.

W Uczelni istnieje obowiązek archiwizowania dokumentacji okresowych osiągnięć studentów powstałych w procesie weryfikacji efektów uczenia się, czego zasady zostały określone Zarządzeniem Nr 4/12/2019 Rektora AEH z dnia 17 grudnia 2019 roku. Wszelkie prace zaliczeniowe i egzaminacyjne muszą być rzetelnie sprawdzone i ocenione w ciągu 7-14 dni od daty przeprowadzonego zaliczenia lub egzaminu. Później wyniki powinny być omówione ze studentami.

Archiwizacji w Dziale Dokumentacji AEH podlegają wszelkie przeprowadzone egzaminy i zaliczenia (pisemne czy ustne), bez względu na formę zajęć oraz zastosowane metody weryfikacji efektów uczenia się, a także inne dokumenty związane z procesem weryfikacji efektów uczenia się przekazane przez nauczyciela akademickiego w terminie 15 dni od zakończenia danego semestru. W przypadku egzaminów i zaliczeń ustnych, obowiązkiem nauczyciela akademickiego jest złożenie do archiwizacji sporządzonego i podpisanego protokołu, w którym podaje się m.in.: zadane pytania z ich przyporządkowaniem do studenta przystępującego do zaliczenia lub egzaminu oraz uzyskaną przez niego ocenę. Do protokołu egzaminu czy zaliczenia ustnego należy również dołączyć opis kryteriów oceny studentów przystępujących do egzaminów i zaliczeń. Listę nieprzekazanych przez nauczyciela akademickiego dokumentów weryfikujących osiągnięte przez studenta efekty uczenia się przygotowuje Dział Dokumentacji i przekazuje ją następnie dziekanowi oraz rektorowi w terminie 30 dni od zakończenia danego semestru. Wszelkie prace stanowiące podstawę oceny studenta są przechowywane w uczelni przez okres dwóch lat od zakończenia danego semestru.

Osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się przez studenta jest odzwierciedlone w końcowym rezultacie (stopniu) zaliczenia danego przedmiotu, zapisywanym w protokole egzaminacyjnym. Oceny do protokołu zaliczenia czy egzaminu z danego przedmiotu są wprowadzane do systemu informatycznego uczelni przez prowadzącego zajęcia w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie od daty odbytego zaliczenia lub egzaminu. Ocena wpisana do protokołu egzaminacyjnego ukazuje się również studentowi na jego indywidualnym koncie w systemie informatycznym. Protokoły po ich wypełnieniu w systemie informatycznym są następnie podpisywane elektronicznie przez prowadzącego zajęcia poprzez użycie indywidualnie generowanego kodu SMS oraz podlegają archiwizowaniu. Indywidualne karty okresowych osiągnięć studentów są drukowane, a po ich podpisaniu przez dziekana, są archiwizowane w teczce osobowej studenta, zgodnie z ogólnymi przepisami prawa w tym zakresie.

Regulamin studiów w AEH określa skalę stosowanych ocen podczas procesu weryfikacji efektów uczenia się. Zarządzeniem nr 1/10/2020 Rektora AEH z dnia 1 października 2020 roku wprowadzono w uczelni wewnętrzny system oceniania, będący zbiorem zasad dotyczących oceniania studentów w zakresie opanowania przez nich efektów uczenia się. Podano tu również kryteria ogólne wystawienia określonej oceny. Zostały one przedstawione w Tabeli 3.1. W Regulaminie studiów przewidziane są także zaliczenia na: zaliczony/niezaliczony (odpowiednio: zal/nzal).

**Tabela 3.1.** Kryteria ocen w procesie weryfikacji efektów uczenia się

Ocena	Opis wymagań	Wymagany procent osiągniętych efektów uczenia się dla przedmiotu
celujący (6,0)	Student osiągnął efekty uczenia się ilościowo lub jakościowo znacznie wykraczające poza zakres przewidziany programem kształcenia dla przedmiotu, w szczególności: posiada wiedzę znacznie przekraczającą zakres określony programem kształcenia dla przedmiotu, samodzielnie określa i rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne, potrafi wykorzystać wiedzę w nowych sytuacjach problemowych, poprawnie i swobodnie posługuje się terminologią naukową oraz zawodową.	więcej niż 85% oraz dodatkowe osiągnięcia
bardzo dobry (5,0)	Student opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności określony w programie kształcenia dla przedmiotu, samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne, potrafi wykorzystać wiedzę w nowych sytuacjach problemowych, poprawnie posługuje się terminologią naukową oraz zawodową.	min. 85%
dobry plus (4,5)	Student osiągnął efekty uczenia się powyżej wymagań dla oceny dobrej, ale niewystarczające dla oceny bardzo dobrej.	min. 75%
dobry (4,0)	Student opanował większość wiadomości i umiejętności określonych programem kształcenia dla przedmiotu, rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne, ujmuje w terminach naukowych i zawodowych podstawowe pojęcia i prawa.	min. 60%

dostateczny plus (3,5)	Student osiągnął efekty uczenia się powyżej wymagań dla oceny dostatecznej, ale niewystarczające dla oceny dobrej.	min. 55%
dostateczny (3,0)	Student opanował podstawowe wiadomości i umiejętności określone programem kształcenia dla przedmiotu, rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności, popełnia niewielkie błędy terminologiczne, a wiadomości przekazuje językiem zbliżonym do potocznego.	min. 40%
niedostateczny (2,0)	Student nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności określonych programem kształcenia dla przedmiotu, nie potrafi rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności, popełnia rażące błędy terminologiczne, a styl jego wypowiedzi jest nieporadny i ubogi.	mniej niż 40%

Studentowi, który nie zaliczył zajęć, a zgłasza zastrzeżenia co do bezstronności ich zaliczenia czy wyniku egzaminu, przysługuje prawo złożenia wniosku do dziekana o komisyjne sprawdzenie wiadomości. Pisemny wniosek składa student w terminie 14 dni od ogłoszenia wyników zaliczenia lub egzaminu. Dziekan może również z własnej inicjatywy zarządzić komisyjne sprawdzenie wiadomości studenta. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi: dziekan studiów lub osoba przez niego wyznaczona, nauczyciel akademicki, który przeprowadzał egzamin (zaliczenie), inny specjalista z zakresu zajęć objętych egzaminem (zaliczeniem) lub specjalności pokrewnej oraz na wniosek studenta – wskazana przez niego osoba w charakterze obserwatora. W szczególnych wypadkach, dziekan bądź rektor mogą powołać komisję w innym składzie niż wskazana powyżej. Egzamin komisyjny ma zawsze formę ustną. W stosunku do studenta, który na zaliczeniu lub egzaminie komisyjnym uzyskał ocenę niedostateczną, decyzję o skreśleniu go z listy studentów, skierowaniu na powtarzanie roku studiów lub wpis warunkowy na kolejny rok studiów z powtarzaniem niezaliczonego przedmiotu podejmuje rektor.

W stosunku do studenta, który nie zaliczył roku, decyzję o warunkowym wpisie na kolejny rok studiów lub powtarzanie roku studiów, zgodnie z wnioskiem studenta, albo o skreśleniu z listy studentów, podejmuje rektor. Wpis warunkowy na kolejny rok studiów może być dokonany w przypadku, gdy suma punktów ECTS niezaliczonych przedmiotów jest mniejsza lub równa 30 punktom ECTS. Deficyt większy pozwala studentowi na złożenie wniosku o powtarzanie roku studiów. Wpis warunkowy jest udzielany na okres jednego roku studiów.

### ***3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów***

Jednym z ważnych elementów podnoszenia jakości kształcenia jest monitorowanie i ocena progresji studentów oraz podejmowanie stosownych działań na podstawie uzyskanych informacji. Wskaźniki dotyczące odsiewu studentów oraz wskaźniki dotyczące terminowości kończenia studiów w powiązaniu z informacjami o ogólnych wynikach sesji egzaminacyjnych, rozkładzie ocen z sesji i roku akademickiego mają istotne znaczenie dla realizacji programu kształcenia i wprowadzania do niego zmian.

Łączną liczbę rozpoczynających studia na kierunku FiR (oba poziomy i obie formy studiów, studia w obu językach wykładowych) na początek danego cyklu kształcenia oraz wskaźniki struktury tej liczebności podano w Tabeli 3.2. Analizując dane można stwierdzić, iż przez trzy wcześniejsze lata z rozpatrywanego okresu obserwowano trend spadkowy ogólnej liczby studentów rozpoczynających kształcenie w AEH na kierunku FiR. W ostatnich dwóch latach trend ten odwrócił się i w roku 2022/2023 na studia na kierunku FiR przyjęto więcej osób niż pięć lat wcześniej. Tendencje te są widoczne zarówno w przypadku studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, a zatem udziały przyjętych na pierwszy i drugi poziom studiów oscylują na zbliżonym poziomie wynoszącym po ok. 50%. Jeśli chodzi o strukturę form rozpoczynanych studiów na kierunku FiR, to na pierwszym ich

stopniu wraz z upływem czasu zmniejszył się odsetek studentów niestacjonarnych z 2/3 do ok. połowy przyjętych na I rok, a na studiach drugiego stopnia pozostał na porównywalnym poziomie, oscylującym blisko 50%.

**Tabela 3.2.** Liczba i struktura przyjętych na studia na kierunek FiR w latach 2018/2019-2022/2023

Wyszczególnienie	Cykl kształcenia rozpoczęty w roku akademickim				
	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
<b>STUDIA OGÓLEM</b>					
Liczba przyjętych na I stopień	290	208	142	173	310
Liczba przyjętych na II stopień	232	247	165	159	256
<b>Liczba przyjętych ogółem na kierunek</b>	<b>522</b>	<b>455</b>	<b>307</b>	<b>332</b>	<b>566</b>
Udział przyjętych na I stopień	56%	46%	46%	52%	55%
Udział przyjętych na II stopień	44%	54%	54%	48%	45%
<b>STUDIA I STOPNIA</b>					
Liczba przyjętych na studia stacjonarne I stopnia PL	65	38	27	31	73
Liczba przyjętych na studia stacjonarne I stopnia ENG	38	44	32	68	84
<b>Liczba przyjętych na studia stacjonarne I stopnia</b>	<b>103</b>	<b>82</b>	<b>59</b>	<b>99</b>	<b>157</b>
<b>Liczba przyjętych na studia niestacjonarne I stopnia</b>	<b>187</b>	<b>126</b>	<b>83</b>	<b>74</b>	<b>153</b>
Udział przyjętych na studia stacjonarne I stopnia PL	22%	18%	19%	18%	24%
Udział przyjętych na studia stacjonarne I stopnia ENG	13%	21%	23%	39%	27%
Udział przyjętych na studia niestacjonarne I stopnia	64%	61%	58%	43%	49%
<b>STUDIA II STOPNIA</b>					
Liczba przyjętych na studia stacjonarne II stopnia PL	52	43	18	0	46
Liczba przyjętych na studia stacjonarne II stopnia ENG	52	95	54	88	80
<b>Liczba przyjętych na studia stacjonarne II stopnia</b>	<b>104</b>	<b>138</b>	<b>72</b>	<b>88</b>	<b>126</b>
<b>Liczba przyjętych na studia niestacjonarne II stopnia</b>	<b>128</b>	<b>109</b>	<b>93</b>	<b>71</b>	<b>130</b>
Udział przyjętych na studia stacjonarne II stopnia PL	22%	17%	11%	0%	18%
Udział przyjętych na studia stacjonarne II stopnia ENG	22%	38%	33%	55%	31%
Udział przyjętych na studia niestacjonarne II stopnia	56%	45%	56%	45%	51%

Zaobserwowane zjawiska można wyjaśnić kilkoma argumentami: ogólną tendencją w systemie szkolnictwa wyższego w Polsce, powstałą w związku z malejącą liczbą absolwentów szkół ponadpodstawowych lub studiów pierwszego stopnia, zwiększającą się liczbą miejsc na studiach w uczelniach publicznych, wyborem przez kandydatów innych, pokrewnych kierunków studiów (np. ekonomia, zarządzanie), wzrostem zainteresowania studiami w Polsce kandydatów z Ukrainy, pandemią Covid-19, sytuacją społeczno-ekonomiczną w Polsce i innych krajach, a także okresowym spadkiem zapotrzebowania rynku pracy na absolwentów studiów na kierunku FiR. Ponadto wśród absolwentów studiów stacjonarnych pierwszego stopnia zaobserwowano tendencję zmiany formy studiów na niestacjonarne w przypadku chęci ich kontynuowania na poziomie studiów drugiego stopnia. Jest to powiązane z faktem wchodzenia absolwentów na rynek pracy i koniecznością łączenia studiów z wykonywaniem czynności zawodowych. Wielu absolwentów studiów pierwszego stopnia również na później odkłada decyzję o kontynuowaniu studiów. Nieco inaczej sytuacja przedstawia się natomiast na studiach w języku angielskim, gdzie w ostatnich latach jest obserwowany systematyczny wzrost liczby studentów rozpoczynających kształcenie na studiach pierwszego stopnia i zmienny trend na drugim stopniu studiów.

Ważniejszą daną od liczby przyjętych studentów jest odsetek kończących studia w terminie. Stosowne dane przedstawiono w Tabeli 3.3.



**Tabela 3.3.** Liczba i odsetek studentów terminowo kończących studia na kierunku FiR

Poziom studiów	Rok rozpoczęcia studiów	Rok zakończenia studiów	Studia stacjonarne			Studia niestacjonarne		
			Liczba rozpoczynających studia	Liczba kończących studia	Odsetek kończących w terminie	Liczba rozpoczynających studia	Liczba kończących studia	Odsetek kończących w terminie
I stopnia	2017/18	2019/20	73	34	47%	207	124	60%
	2018/19	2020/21	103	39	38%	187	89	48%
	2019/20	2021/22	82	32	39%	126	114	90%
II stopnia	2018/19	2019/20	104	47	45%	128	105	82%
	2019/20	2020/21	138	59	43%	109	89	82%
	2020/21	2021/22	72	33	46%	93	82	88%
<b>Średnio: I stopień II stopień</b>					<b>41% 45%</b>			<b>66% 84%</b>

Sytuacja w zakresie terminowego kończenia studiów zdecydowanie lepiej przedstawia się na studiach niestacjonarnych w obu poziomach kształcenia, które kończy w terminie (do dnia 30 września danego roku akademickiego) średnio 2/3 przyjętych na studia pierwszego stopnia i prawie 85% przyjętych na studia drugiego stopnia. Dla studiów stacjonarnych wielkości te są zdecydowanie niższe i wynoszą średnio dla obu poziomów od ok. 40 do 45%. Biorąc pod uwagę fakt, iż jedną z przyczyn nieukończenia w terminie studiów pierwszego stopnia było niezłożenie pracy dyplomowej w wymaganym czasie, to zaobserwowano, iż sytuacja w tym zakresie, w związku ze zniesieniem obowiązku przygotowywania pracy dyplomowej (licencjackiej), choć uległa istotnej poprawie na studiach niestacjonarnych, to nie spowodowała widocznej zmiany na studiach stacjonarnych. Przyczyna nieterminowego kończenia studiów jest zatem powiązana z brakiem spełniania przez studentów studiów stacjonarnych pierwszego stopnia warunków określonych w Regulaminie studiów dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, szczególnie osób kończących studia prowadzone w języku angielskim. Odsetek nieterminowo kończących studia jest również związany ze zjawiskiem odsiewu studentów w trakcie trwania studiów, szczególnie po pierwszym roku kształcenia (Tabela 3.4).

**Tabela 3.4.** Odsiew studentów na kierunku FiR po pierwszym roku studiów

Wyszczególnienie	Rok akademicki rozpoczęcia studiów				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	
<b>STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA</b>					
Liczba rozpoczynających I rok studiów	stacjonarnych	103	82	59	99
	niestacjonarnych	187	126	83	74
Liczba skreślonych po I roku studiów	stacjonarnych	23	25	12	21
	niestacjonarnych	34	8	12	8
<b>Współczynnik odsiewu</b>	<b>stacjonarne</b>	<b>22%</b>	<b>30%</b>	<b>20%</b>	<b>21%</b>
	<b>niestacjonarne</b>	<b>18%</b>	<b>6%</b>	<b>14%</b>	<b>11%</b>
	<b>ogółem</b>	<b>20%</b>	<b>18%</b>	<b>17%</b>	<b>16%</b>
<b>STUDIA DRUGIEGO STOPNIA</b>					
Liczba rozpoczynających I rok studiów	stacjonarnych	104	138	72	88
	niestacjonarnych	128	109	93	71
Liczba skreślonych po I roku studiów	stacjonarnych	12	19	12	16
	niestacjonarnych	3	19	8	9
<b>Współczynnik odsiewu</b>	<b>stacjonarne</b>	<b>12%</b>	<b>14%</b>	<b>17%</b>	<b>18%</b>
	<b>niestacjonarne</b>	<b>2%</b>	<b>17%</b>	<b>9%</b>	<b>13%</b>
	<b>ogółem</b>	<b>7%</b>	<b>16%</b>	<b>13%</b>	<b>16%</b>

W przypadku studiów pierwszego stopnia od 70 do 80% osób, które w minionych pięciu latach rozpoczęły studia stacjonarne na kierunku FiR oraz od 80 do 90% przyjętych na studia niestacjonarne bez większych kłopotów mogło zostać zapisanych na drugi rok studiów. W rozpatrywanym czasie osiągnięto zatem dość niski wskaźnik odsiewu studentów po pierwszym roku studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia, jednakże niezadawalający dla studiów stacjonarnych. Sytuacja w tym zakresie utrzymuje się w ostatnich latach na porównywalnym poziomie, z widoczną poprawą w przypadku studiów niestacjonarnych. Porównywalne statystyki są również w przypadku terminowego kończenia pierwszego roku studiów drugiego stopnia, gdzie średnio ok. 80% studentów stacjonarnych i 90% niestacjonarnych bez większych trudności może zostać zapisanych na kolejny rok studiów. Niższy współczynnik odsiewu na studiach niestacjonarnych na obu poziomach kształcenia może wynikać z większej motywacji tej zbiorowości studentów (często pracujących zawodowo) do terminowego ukończenia studiów i w związku z tym bardziej świadomego wyboru kierunku w celu podniesienia posiadanych kompetencji zawodowych oraz dążenia do osiągnięcia sukcesu poprzez zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie finansów i rachunkowości oraz potrafiących efektywniej przyswajać efekty uczenia się przyjęte dla kierunku.

Uczelnia oczekuje obniżenia wskaźnika odsiewu studentów po pierwszym roku, m.in. wskutek zmian wprowadzonych do Regulaminu studiów (np. dotyczących liczby obligatoryjnych terminów egzaminów i zaliczeń), przyjętego modelu kształcenia na pierwszym semestrze studiów pierwszego stopnia, opartego na przedmiotach kształcenia ogólnego, co daje studiującym większą możliwość zrozumienia miejsca oraz roli ekonomii i finansów w naukach społecznych, szerszego stosowania metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia nagrywane, możliwe do wielokrotnego odtworzenia, w dowolnym czasie i miejscu, więcej materiałów na zajęcia zamieszczanych w sieci, uruchamianie kursów e-learningowych z wybranych przedmiotów itp.), a także zasad ubiegania się studentów o wpis warunkowy na kolejny rok studiów.

Mimo stosowania w zakresie awansu studentów wielu działań, bez istotnych zmian pozostały przesłanki skreślenia studentów po pierwszym roku studiów pierwszego i drugiego stopnia. Są nimi: rezygnacja ze studiów złożona na piśmie do dziekana, motywowana najczęściej trudnościami osobistymi, w tym zdrowotnymi i finansowymi, a w przypadku studentów zagranicznych brak możliwości czynnego uczestnictwa w zajęciach (trudności z otrzymaniem wizy pobytowej, wysokość kosztów utrzymania w Polsce, inne przyczyny osobiste), a także brak postępów w nauce uniemożliwiający wystąpienie do dziekana w wpis warunkowy na kolejny rok studiów.

W ostatnich latach, wskutek stosowania wspomnianych zasad wspierania studentów w nauce odnotowano poprawę procesu uczenia się studentów kierunku FiR w trakcie studiów. Wzrósł odsetek ocen co najmniej dobrych z zaliczania przedmiotów w poszczególnych sesjach egzaminacyjnych. W rozpatrywanym czasie średnio od 40 do 50% ocen wystawianych studentom z zaliczeń i egzaminów stanowiły oceny co najmniej dobre, a od 10 do 15% oceny niedostateczne (Tabela 3.5). Korzystna sytuacja została zaobserwowana w szczególności w przypadku studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia oraz w każdej formie studiów drugiego stopnia.

**Tabela 3.5.** Struktura ocen w uczelni i na kierunku FiR

Wyszczególnienie	Oceny	Odsetek ocen w roku akademickim (%)		
		2019/2020	2020/2021	2021/2022
Uczelnia	2,0	10,6	6,6	18,1
<b>FiR I stopień</b>		<b>14,1</b>	<b>13,9</b>	<b>12,0</b>
<b>FiR II stopień</b>		<b>10,9</b>	<b>10,5</b>	<b>10,4</b>
Uczelnia	≥ 4,0	57,9	71,1	64,3
<b>FiR I stopień</b>		<b>41,0</b>	<b>48,4</b>	<b>50,7</b>
<b>FiR II stopień</b>		<b>61,6</b>	<b>58,3</b>	<b>58,5</b>

Dodatkową informacją o wynikach studentów kierunku FiR osiągniętych w czasie procesu uczenia się jest średnia ocen uzyskanych z toku studiów dla osób przystępujących do egzaminu dyplomowego na obu poziomach i formach studiów w ostatnich trzech latach (Tabela 3.6). Z danych tych wynika, iż studenci na drugim stopniu studiów osiągają lepsze wyniki niż studenci na stopniu pierwszym, co jest zjawiskiem naturalnym, wynikającym z różnic w długości okresu studiów, liczby przedmiotów do zaliczenia, a także posiadanego doświadczenia w studiowaniu. Studenci stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia mają porównywalne średnie ocen ze studiów, natomiast na drugim stopniu, studenci niestacjonarni uzyskują nieznacznie lepsze wyniki. Ponadto jest zauważalna poprawa średniej ocen osiągniętych w czasie studiów w każdym rozpatrywanym przypadku.

**Tabela 3.6.** Średnia ocen z toku studiów osób przystępujących do egzaminu dyplomowego

Rodzaj studiów	Średnia ocen z toku studiów		
	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Stacjonarne I stopnia	3,79	3,88	4,05
Niestacjonarne I stopnia	3,72	3,82	4,10
Stacjonarne II stopnia	3,95	4,26	4,27
Niestacjonarne II stopnia	4,12	4,26	4,36
<b>Studia I stopnia średnio</b>	<b>3,76</b>	<b>3,85</b>	<b>4,08</b>
<b>Studia II stopnia średnio</b>	<b>4,04</b>	<b>4,26</b>	<b>4,32</b>

Przesłankami pozytywnych zmian w ocenach uzyskiwanych przez studentów kierunku FiR były zmiany wprowadzone w: programach studiów, metodach weryfikacji efektów uczenia się i sposobie prowadzenia zajęć, systemie oceniania studentów, wprowadzenie obowiązkowego, dodatkowego (zerowego) terminu egzaminów, a także przejście na system zdalnego nauczania w związku pandemią Covid-19 (np. obowiązek nagrywania zajęć przez nauczycieli akademickich). Podobne wnioski można wyciągnąć z porównania rozkładu ocen w całej uczelni.

**Tabela 3.7.** Średnia ocen za pracę dyplomową, egzamin dyplomowy i ze studiów

Poziom studiów	Forma studiów	Ocena	Rok akademicki		
			2019/20	2020/21	2021/22
I stopnia	S	Recenzent	4,35	4,27	nie dotyczy
		Promotor	4,19	4,37	nie dotyczy
		Egz. dyplomowy	3,88	4,04	4,08
		Wynik studiów	4,16	4,17	4,34
	NS	Recenzent	4,30	4,21	nie dotyczy
		Promotor	4,40	4,56	nie dotyczy
		Egz. dyplomowy	4,03	4,28	4,05
		Wynik studiów	4,28	4,33	4,22
II stopnia	S	Recenzent	4,28	4,26	4,33
		Promotor	4,44	4,50	4,32
		Egz. dyplomowy	4,28	4,11	4,08
		Wynik studiów	4,35	4,46	4,47
	NS	Recenzent	4,35	4,51	4,47
		Promotor	4,31	4,56	4,58
		Egz. dyplomowy	4,24	4,44	4,53
		Wynik studiów	4,42	4,77	4,75

Studenci kierunku FiR osiągają również dobre lub bardzo dobre wyniki na etapie dyplomowania. Na podstawie danych z egzaminów dyplomowych przeprowadzonych w ostatnich trzech latach

akademickich, w Tabeli 3.7 podano średnią ocen wystawianych przez promotorów i recenzentów za prace dyplomowe, z egzaminu dyplomowego oraz dla wyniku studiów. Z zestawienia wynika, iż lepsze wyniki z toku studiów i na etapie dyplomowania osiągają studenci studiów niestacjonarnych drugiego stopnia. Ponadto jest widoczny fakt, iż recenzenci nieco surowiej oceniają prace dyplomowe niż promotorzy. Problemem występującym na etapie dyplomowania jest zbyt niski odsetek studentów studiów stacjonarnych na obu poziomach kształcenia, którzy kończą studia na kierunku FiR w terminie wynikającym z Regulaminu studiów (średnio dla obu poziomów z ostatnich trzech lat wynoszący 42%). O wiele lepsza jest sytuacja na studiach niestacjonarnych na obu poziomach kształcenia, gdzie odsetek studentów kończących studia w regulaminowym czasie wynosi 75%. Rezultat ten podkreśla, iż studenci studiów niestacjonarnych cechują się większą świadomością wyboru kierunku studiów, a także wyższą motywacją do ukończenia studiów o czasie. Istnieje jeszcze czynnik specyficzny dla uczelni, który powoduje zróżnicowanie wyników monitorowania osiągnięć studiujących stacjonarnie i niestacjonarnie na kierunku FiR. Jest nim kwestia studiów stacjonarnych prowadzonych w języku angielskim na obu poziomach kształcenia, które okazują się wymagającymi dla studentów zagranicznych (m.in. trudności adaptacyjne, komunikacyjne, językowe, kulturowe, mentalnościowe itp.). W celu poprawy tej sytuacji, prodziekan wydziału spotyka się regularnie z studentami nitki anglojęzycznej w celu motywowania ich do większej staranności i sumienności w studiowaniu, a także na bieżąco rozwiązuje problemy zasygnalizowane przez studentów zagranicznych. Dodatkowo władze dziekańskie wydziału, a także władze uczelni, podczas spotkań czy poprzez publikowane komunikaty kierują apele do nauczycieli akademickich o wykazanie szczególnej troski i cierpliwości w wyjaśnieniu potrzebującym studentom trudniejszych zagadnień, np. w czasie konsultacji.

Potwierdzeniem adekwatności przyjętych efektów uczenia się do potrzeb współczesnego rynku pracy oraz ich osiągania poprzez kształt i realizację programu studiów na kierunku FiR jest monitorowanie losów absolwentów. W celu prowadzenia przez uczelnię badania losów absolwentów jest wymagane otrzymanie od nich pisemnej zgody na przetwarzanie danych osobowych, zgodnie z Dyrektywą UE. Niestety, w ostatnich latach odsetek wyrażających zgodę jest niewielki i wynosi ok. 15% kończących studia. Tak więc coroczne wyniki badania losów absolwentów przez uczelnię byłyby niereprezentatywne. Postanowiono zatem przeprowadzać badania w pięcioletnich interwałach czasowych, w większej grupie absolwentów. Ostatnie badanie losów absolwentów podjęto po zakończeniu roku akademickiego 2018/2019. Na pytania ankietowe udzieliło wówczas odpowiedzi blisko 80 osób, absolwentów studiów na kierunku FiR z obu poziomów i form kształcenia. Absolwenci studiów pierwszego stopnia poszukiwanie pracy podjęli już podczas studiów (prawie 85% badanych) i byli zainteresowani głównie pracą stałą (ok.  $\frac{3}{4}$  badanych). Prawie 60% absolwentów znalazło pracę w okresie nie dłuższym niż dwa miesiące od ukończenia studiów, a pracy poszukiwało jedynie około 4% absolwentów. Absolwenci poszukiwali ofert pracy głównie poprzez śledzenie ogłoszeń i wysyłanie aplikacji. Ponad połowa absolwentów znalazła zatrudnienie w dużych przedsiębiorstwach (krajowych i zagranicznych) działających w różnych sektorach gospodarki, około 8% z nich podjęło pracę w sektorze małych przedsiębiorstw, a około 10% w przedsiębiorstwach średniej wielkości. Blisko 10% absolwentów znalazło zatrudnienie w sektorze administracji publicznej. Na pytanie, czy podjęta praca ma związek z ukończonymi studiami twierdząco odpowiedziało blisko 65% badanych absolwentów. Zgodnie z wynikami ankiet, zadowolenie z jakości kształcenia było umiarkowanie wysokie. Absolwenci docenili kompetencje ogólne oraz wiedzę kierunkową. Najslabsze oceny zostały wystawione za uczenie języków obcych oraz umiejętności wykorzystywania narzędzi informatycznych. Absolwenci ocenili również ogólne założenia programu kształcenia. W tym przypadku doceniono dobór przedmiotów kierunkowych oraz ofertę specjalności i dobór przedmiotów specjalnościowych. Słabiej oceniono dobór przedmiotów kształcenia ogólnego.

Uczelnia również na bieżąco analizuje losy absolwentów, wykorzystując wyniki zamieszczone w Raportach ELA (<https://ela.nauka.gov.pl>). Jak wynika z ostatnich dostępnych danych (Tabela 3.8), absolwenci kierunku FiR bardzo szybko uzyskują pierwsze lub kolejne zatrudnienie i niewielki odsetek z nich ma status osób bezrobotnych w pierwszym roku po uzyskaniu dyplomu ukończenia studiów. Uwzględniając uwarunkowania lokalnego rynku pracy, absolwenci studiów niestacjonarnych wypadają na nim dobrze, zdecydowanie lepiej niż absolwenci studiów stacjonarnych. Wartości zarobków oraz czas poszukiwania pracy również podkreślają fakt, iż absolwenci studiów niestacjonarnych lepiej radzą sobie na rynku pracy niż kończący studia stacjonarne. Wynika to prawdopodobnie z większego doświadczenia zawodowego osób studiujących niestacjonarnie oraz większej ich motywacji do zdobywania wiedzy, kończenia studiów w terminie i w konsekwencji odnajdywania lepiej płatnej pracy.

**Tabela 3.8.** Sytuacja absolwentów kierunku FiR na rynku pracy w Polsce (wg. ELA za 2019 r.)

Forma i poziom studiów	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto oraz wskaźnik wynagrodzenia w stosunku do zarobków w miejscu zamieszkania	Czas poszukiwania pracy	Bezrobocie wśród absolwentów
Stacjonarne I stopnia	3474,09 zł 0,50	4,25 miesiąca	0,49%
Stacjonarne II stopnia	3575,40 zł 0,54	1,5 miesiąca	1,06%
Niestacjonarne I stopnia	3969,37 0,77	0,36 miesiąca	2,35%
Niestacjonarne II stopnia	4517,87 zł 0,82	0,35 miesiąca	0,91%

Należy dodatkowo w tym miejscu wspomnieć, iż w AEH funkcjonuje Akademickie Biuro Karier, które ułatwia absolwentom poszukiwanie lub zmianę miejsca pracy, a także dąży do promowania absolwentów uczelni w otoczeniu. Utrzymywaniu przez uczelnię więzi z absolwentami służy również założony w 2020 roku Klub Absolwenta AEH oraz organizacja corocznych zjazdów połączonych z bale absolwentów. Ostatnio takie zjazdy odbyły się z okazji 20-lecia istnienia uczelni oraz w październiku tego roku.

#### **Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry**

##### **4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego nauczycieli akademickich na ocenianym kierunku, jak również sposoby doskonalenia ich kompetencji dydaktycznych**

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku FiR składa się z nauczycieli akademickich zatrudnionych w AEH na podstawie umowy o pracę na stanowiskach badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych. Reprezentują oni dyscyplinę naukową ekonomia i finanse, a także nauki o zarządzaniu i jakości. Część zajęć na kierunku prowadzą nauczyciele akademicy uczelni reprezentujący inne dyscypliny z dziedziny nauk społecznych, jak: nauki prawne, nauki o polityce i administracji oraz psychologię. Dla wszystkich nauczycieli akademickich AEH jest podstawowym, a dla większości jedynym miejscem pracy, co zostało potwierdzone w oświadczeniach złożonych do rektora. Liczbę nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku FiR w roku akademickim 2022/2023 i zatrudnionych w AEH w dyscyplinach z dziedziny nauk społecznych, w tym ekonomii i finansach, zawiera Tabela 4.1.



**Tabela 4.1.** Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w AEH i prowadzących zajęcia na kierunku FiR

Dyscyplina w dziedzinie nauk społecznych	Stanowisko	Liczba zatrudnionych w AEH	Liczba prowadzących zajęcia na FiR
Ekonomia i finanse	Badawczo-dydaktyczne	13	13
	Badawcze	2	0
	Dydaktyczne	2	2
	<b>Razem</b>	<b>17</b>	<b>15</b>
Nauki o zarządzaniu i jakości	Badawczo-dydaktyczne	10	5
	Badawcze	1	0
	Dydaktyczne	1	1
	<b>Razem</b>	<b>12</b>	<b>6</b>
Nauki prawne	Badawczo-dydaktyczne	17	4
Nauki o polityce i administracji	Badawczo-dydaktyczne	12	2
Psychologia	Badawczo-dydaktyczne	17	1
	<b>Razem</b>	<b>75</b>	<b>28</b>

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzą również nauczyciele akademicki zatrudnieni w AEH na podstawie umów cywilno-prawnych w liczbie 24 (studia w języku polskim) oraz 16 (studia w języku angielskim).

Wśród kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej zatrudnionej na podstawie umów o pracę w AEH i prowadzącej w bieżącym roku akademickim zajęcia na kierunku FiR jest:

- 3. profesorów tytułarnych (w tym 2. osoby reprezentujące dyscyplinę ekonomia i finanse),
- 7. nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowisku profesora uczelni, ze stopniem doktora habilitowanego (w tym 4. osoby reprezentujące ekonomię i finanse),
- 18. doktorów (w tym 9 osób z dyscypliny ekonomia i finanse).

Z przedstawionej informacji wynika, że osoby zatrudnione w uczelni jako podstawowym miejscu pracy, prowadzące zajęcia na kierunku FiR i posiadające tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego stanowią prawie 36% nauczycieli akademickich, natomiast pracownicy ze stopniem doktora 64%. W strukturze prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są także nauczyciele akademicki z zagranicy, zatrudnieni w uczelni na stanowiskach badawczo-dydaktycznych i reprezentujący dyscypliny ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości w łącznej liczbie 9 osób, co stanowi 32% prowadzących zajęcia na kierunku FiR. Osoby te mają stopień naukowy doktora i prowadzą zajęcia na kierunku na studiach w języku angielskim.

Charakteryzując pracowników uczelni prowadzących zajęcia na kierunku FiR należy wziąć pod uwagę dwa aspekty, które wzajemnie się uzupełniają, a mianowicie: dydaktyczny oraz naukowy. W pierwszym przypadku, należy zaznaczyć, iż obsada zajęć jest powiązana z zainteresowaniami naukowymi i tematyką badań prowadzonych przez pracowników reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse oraz pokrewne dyscypliny naukowe, co umożliwi w szczególności wykorzystywanie autorskich monografii oraz podręczników i stałą aktualizację treści zajęć prowadzonych ze studentami o aktualny stan wiedzy oraz wyniki badań własnych. Do głównych monografii i podręczników z ostatnich 5. lat, autorstwa kadry uczelni prowadzącej zajęcia na kierunku FiR, należy zaliczyć następujące pozycje, wykorzystywane w kształceniu studentów:

**Kuszewski T.**, *Dylematy w procesie prognozowania makroekonomicznego*, Wydawnictwo AEH, Warszawa 2021.

**Żumlicz T.**, *Wprowadzenie do polityki ubezpieczeniowej*, Wydawnictwo AEH, Warszawa 2021.

**Gołębiowski G.** red., *Analiza finansowa przedsiębiorstwa*, Difin, Warszawa 2020.

**Sierpińska M.**, Sierpińska-Sawicz A., Kowalik M., Zubek M., *Obligacje korporacyjne w finansowanie rozwoju przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020.

- Szczepankowski P.**, *Monitorowanie wartości wewnętrznej przedsiębiorstwa. Metody, modele, mierniki*, Wydawnictwo AEH, Warszawa 2020.
- Szopiński T.**, *Zagrożenia dla konsumentów na rynku usług bankowych*, Wydawnictwo AEH, Warszawa 2020.
- Sierpińska M.**, Sierpińska-Sawicz A., Kowalik M., Zubek M., *Kredyt kupiecki. Ryzyko i sposoby jego ograniczania*, Poltext, Warszawa 2020.
- Sierpińska M.**, Sierpińska-Sawicz A., Węgrzyn R., *Controlling finansowy w przedsiębiorstwie*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2019.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku FiR wykazuje również dużą aktywność w zakresie prezentacji wyników prowadzonych badań. Działalność ta jest przede wszystkim realizowana poprzez wystąpienia na krajowych i międzynarodowych konferencjach, sympozjach i seminariach naukowych, a także ich organizację lub współorganizację z innymi ośrodkami naukowymi, o czym było napisane w Kryterium 1. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku są również aktywni w zakresie redagowania i/lub zasiadania w radach naukowych wielu krajowych i zagranicznych czasopism naukowych (Tabela 4.2).

**Tabela 4.2.** Czasopisma naukowe i inne źródła informacji naukowej, w których członkami redakcji/rad naukowych są nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku FiR

Imię i nazwisko	Nazwa czasopisma
Grzegorz Gołębiowski	Studia BAS”, „Finanse i Prawo Finansowe”, „Audyty i Zarządzanie” oraz członek redakcji „Analizy i Studia CASP”
Robert Nowacki	„Contemporary Economics” „Technology Audit and Production Reserves”, Ukraina „ВІСНИК Національного Університету Львівська Політехніка”, Серія: Проблеми Економіки Та Управління” („VISNIK National University of Lviv Polytechnic Series: Problems of Economics and Management”), Ukraina „International Journal of Service Science and Management”, USA „International Journal of Marketing Research”, USA „American Journal of Public Administration”, USA „American Journal of Tourism and Hospitality Management”, USA “Trade and Market of Ukraine”, Ukraina
Tadeusz Szumlicz	Redaktor naczelny edukacyjnego portalu ubezpieczeniowego „Jest ryzyko, jest ubezpieczenie”: <a href="http://www.jestubezpieczenie.pl">www.jestubezpieczenie.pl</a> “Dziennik ubezpieczeniowy” Członek Komitetu Redakcyjnego serii książek „Współczesne ubezpieczenia”
Radosław Wiśniewski	“Real Estate Management and Valuation”

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku FiR pełnią również ważne funkcje w organach zarządczych jednostek gospodarczych, ciałach doradczych i eksperckich, przynależą i aktywnie działają w organizacjach zawodowych i naukowych (Tabela 4.3).

**Tabela 4.3.** Nazwy organizacji, których członkami byli lub są nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku FiR

Imię i nazwisko	Nazwa organizacji
Leszek Borowiec	Wiceprezes zarządu PKP Cargo S.A.
Robert Nowacki	Polskie Towarzystwo Badaczy Rynku i Opinii Polskie Naukowe Towarzystwo Marketingu
Maria Sierpińska	Komitet Nauk o Finansach PAN Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Akademicko-Gospodarcze Stowarzyszenie Hutnictwa – członek zarządu Stowarzyszenie „Kapitał Narodu”
Tadeusz Szumlicz	Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN
Barbara Sypniewska	Członek Rady Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji Ekspert ds. zarządzania kapitałem ludzkim w Business Centre Club Członek Komisji Pracy przy BCC

	Członek/założyciel Stowarzyszenia „Otwarcia na Przyszłość” Członek Akademickiego Stowarzyszenia Psychologii Ekonomicznej Członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Mentorów
Radosław Wiśniewski	Towarzystwo Naukowe Nieruchomości Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich Stowarzyszenia Zarządców Nieruchomości Warmii i Mazur Stowarzyszenie Gospodarka Przestrzenna

Z punktu widzenia jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych na ocenianym kierunku oraz włączania w ich treść najnowszych rezultatów osiągnięć nauki, ważnym kryterium oceny kadry jest przede wszystkim jej aktywność naukowa, która z okresu ostatnich 5. lat jest znacząca. W Tabeli 4.4 przedstawiono zestawienie liczby publikacji naukowych z podziałem według ich kategorii.

**Tabela 4.4.** Liczba publikacji naukowych pracowników AEH reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse za lata 2017-2022

Rok	Kategoria publikacji naukowych					
	Artykuły w czasopiśmie naukowych indeksowanych w bazach WoS i Scopus oraz na liście JCR	Artykuły opublikowane w pozostałych czasopiśmie naukowych zamieszczonych w wykazie	Materiały konferencyjne opublikowane w recenzowanych materiałach z międzynarodowych konferencji naukowych zamieszczonych w wykazie	Monografie naukowe redakcje naukowe monografii i autorstwo rozdziałów zamieszczonych w monografiach zamieszczonych w wykazie	Monografie naukowe, redakcje naukowe takich monografii i autorstwo rozdziałów w monografiach niezamieszczonych w wykazie	Razem
2017	19	53	5	28	5	<b>110</b>
2018	48	42	4	10	2	<b>106</b>
2019	72	7	0	6	3	<b>88</b>
2020	95	5	4	15	1	<b>120</b>
2021	102	2	12	6	2	<b>124</b>
2022	157	1	1	3	0	<b>162</b>
<b>Razem</b>	<b>493</b>	<b>110</b>	<b>26</b>	<b>68</b>	<b>13</b>	<b>710</b>

W latach 2017-2022 łączna liczba publikacji naukowych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku FiR wyniosła ponad 700, z wyraźną tendencją wzrostową pod względem ilościowym oraz wyraźną, rosnącą tendencją zmian strukturalnych i jakościowych w poszczególnych latach. Liczba artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie indeksowanych w bazach Web of Science (WoS) oraz Scopus wynosi prawie 500, co stanowi prawie 70% wszystkich kategorii publikacji naukowych. Sumaryczne wskaźniki *Impact Factor* (IF) oraz *Cite Score* dla wszystkich publikacji z tej kategorii wyniosły odpowiednio 1856 i 2650 dla rozpatrywanego okresu i rosły w kolejnych latach, co podkreśla jakość badań i publikacji pracowników reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse. Szczegółowe dane przedstawia Tabela 4.5.

Potwierdzeniem kwalifikacji nauczycieli akademickich zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w AEH i reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse oraz znaczenia prowadzonych przez nich badań naukowych jest sumaryczny H-indeks, który wynosi według: Google Scholar – 342, Web of Science – 182 oraz Scopus – 269.

**Tabela 4.5.** Sumaryczne wskaźniki IF oraz Cite Score dla publikacji pracowników AEH reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse

Rok	Wskaźnik	
	IF	Cite Score
2017	14,66	24,90
2018	64,30	123,14
2019	129,63	253,97
2020	287,00	414,80
2021	451,66	692,40
2022	908,26	1140,70
<b>Razem</b>	<b>1855,51</b>	<b>2649,91</b>

W ocenianym okresie nauczyciel akademicki AEH reprezentujący dyscyplinę ekonomia i finanse kieruje jednym projektem badawczym finansowanymi ze środków Narodowego Centrum Nauki (OPUS; UMO-2019/35/B/HS4/02836). Tematyka tego projektu dotyczy badania uwarunkowań przedsiębiorczości, szczególnie psychospołecznych i ekonomicznych determinant rozwoju firm rodzinnych. W realizację projektu są zaangażowani również inni pracownicy badawczo-dydaktyczni zatrudnieni w AEH reprezentujący inne dyscypliny z dziedziny nauk społecznych.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku aktywnie włączają się również w działalność organizacyjną na rzecz uczelni i jej studentów. Są opiekunami poszczególnych roczników studiów, koordynatorami (opiekunami) poszczególnych przedmiotów, pełnią funkcje kierownicze na wydziale i w uczelni, a także w ramach komisji i organów kolegialnych uczelni. Są zaangażowani w prace Rady Naukowej AEH, komisji doktorskich oraz Rady Szkoły Doktorskiej AEH.

#### **4.2. Obsada zajęć, z uwzględnieniem zajęć prowadzących do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej**

Pierwszeństwo w obsadzie zajęć na ocenianym kierunku mają nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie umowy o pracę. Wszyscy z nich prowadzą zajęcia na różnych poziomach i formach studiów, na różnych semestrach, a także z różnych przedmiotów z grup kształcenia ogólnego, kierunkowego i specjalnościowego, realizowanych w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów i seminariów. Osoby prowadzące zajęcia z poszczególnych przedmiotów są dobierane na podstawie udokumentowanego dorobku potwierdzającego posiadane kompetencje oraz doświadczenie dydaktyczne. Ze szczególną dbałością jest weryfikowana jakość i zgodność dorobku naukowego pracownika z prowadzonymi zajęciami, przede wszystkim w przypadku zajęć prowadzących do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej. Do prowadzenia zajęć w formie wykładów dopuszcza się w pierwszej kolejności osoby z tytułem profesora lub stopniem doktora habilitowanego, a następnie osoby ze stopniem doktora o znacznym doświadczeniu zawodowym, gwarantującym przekazywanie wiedzy i umiejętności na wysokim poziomie. Część pracowników uczelni ma również doświadczenie praktyczne w obszarach działalności naukowej i dydaktycznej, w których się specjalizują. Po wypełnieniu pensum dla pracowników etatowych lub w sytuacji braku wśród kadry uczelni specjalisty z danego przedmiotu, dla pozostałych zajęć poszukuje się osób spoza AEH, z którymi są zawierane umowy cywilno-prawne. Zasadą jest dobór osób posiadających dorobek naukowy i/lub doświadczenie praktyczne w obszarze problematyki zajęć, które mają prowadzić oraz doświadczenie dydaktyczne gwarantujące prowadzenie ciekawych i wartościowych zajęć.

Procedura powierzania nauczycielom akademickim zajęć dydaktycznych przebiega w kilku etapach. Na dany semestr roku akademickiego, co najmniej z dwumiesięcznym wyprzedzeniem, dziekan przygotowuje imienną i przedmiotową listę powierzeń zajęć, uwzględniając w tym zakresie

specjalizację naukową danego nauczyciela akademickiego oraz wskazując poziom i formę studiów oraz formę prowadzenia zajęć. Następnie lista ta podlega sprawdzeniu przez prorektora ds. kształcenia w zakresie zgodności z programami studiów. W kolejnym kroku, dziekan przedstawia nauczycielom akademickim informację o powierzonych zajęciach w danym semestrze z prośbą o akceptację. Wykaz nieobsadzonych zajęć jest następnie uzupełniany nauczycielami akademickimi spoza kierunku (w porozumieniu z pozostałymi dziekanami), i jeśli jest taka konieczność, także spoza uczelni. Zatwierdzona lista powierzeń jest na końcu przekazywana osobom tworzącym harmonogramy zajęć dydaktycznych w uczelni. Harmonogramy są przedstawiane studentom najpóźniej dwa tygodnie przed rozpoczęciem semestru.

W procesie obsady zajęć uwzględnia się także wymogi formalne. Zatrudnieni na stanowiskach badawczo-dydaktycznych muszą zrealizować w ciągu roku akademickiego pensum dydaktyczne w wymiarze: 180 godz. dla osób z tytułem naukowym i/lub stopniem doktora habilitowanego oraz 240 godz. dla osób ze stopniem doktora. Pracownicy dydaktyczni mają wyznaczone pensum roczne w wymiarze 360 godz. zajęć. Przy obsadzaniu zajęć są również uwzględniane takie kryteria, jak: równomierne obciążenie dydaktyczne nauczyciela akademickiego w poszczególnych semestrach, wyniki anonimowych ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez studentów po zakończeniu zajęć w danym semestrze oraz wyniki przeprowadzonych hospitacji.

Oprócz prowadzenia zajęć dydaktycznych, do obowiązków nauczycieli akademickich należy kształcenie i wychowanie studentów oraz realizacja innych prac związanych z procesem dydaktycznym i wychowawczym, m.in. odbywanie konsultacji czy dyżurów dydaktycznych, przeprowadzanie egzaminów i zaliczeń oraz sprawdzanie prac studentów, promotorstwo i recenzowanie prac dyplomowych, opieka nad kołami naukowymi i innymi formalnie zorganizowanymi grupami studentów.

Nadzór nad poprawnym prowadzeniem zajęć z poszczególnych przedmiotów oraz aktywnością dydaktyczną i organizacyjną nauczycieli akademickich jest sprawowany przez dziekana. Ważną rolę pełnią również w tym zakresie doświadczeni nauczyciele akademicy – koordynatorzy przedmiotów, którzy nie tylko hospitują zajęcia prowadzone przez innych nauczycieli akademickich, ale także bezpośrednio (w trakcie własnych zajęć) zbierają informacje od studentów o ich przebiegu, co pozwala na bieżąco interweniować w przypadku pojawiających się trudności dydaktycznych bądź niezgodności z oczekiwaniami studentów.

#### ***4.3. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych***

Wzrost aktywności naukowej nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku FiR oraz poprawa jakości kształcenia są efektem funkcjonującego w uczelni systemu wsparcia kadry w rozwoju naukowym. Jego celem jest maksymalne odciążenie autorów we wszelkich kwestiach technicznych związanych z przygotowywaniem publikacji naukowych tak, aby mogli skupić się wyłącznie na zagadnieniach merytorycznych. Zadania realizowane przez zespół osób pracujących w ramach systemu wsparcia są następujące:

- zbieranie i udostępnianie informacji na temat grantów oraz źródeł finansowania projektów badawczych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych;
- pomoc techniczna w przygotowaniu, uzupełnieniu i złożeniu wniosków grantowych; w razie zainteresowania zespół służy również wsparciem przy wyborze odpowiedniego konkursu oraz skompletowaniu niezbędnych dokumentów;
- informowanie o szkoleniach, webinarach oraz naborach artykułów do czasopism i konferencji;



- pomoc w zakresie tłumaczenia i korekty językowej prac naukowych (monografii, rozdziałów oraz artykułów kierowanych do indeksowanych czasopism naukowych); tłumaczenia wykonywane są przez profesjonalnego tłumacza, zaś korektę językową zajmują się *native speakers* pracujący dla American Journal Experts;
- zapewnienie dostępu do naukowych baz danych oraz profesjonalnych źródeł informacji naukowej;
- pozyskiwanie trudno dostępnych materiałów niezbędnych do przygotowania pracy naukowej i dydaktycznej;
- prowadzenie szkoleń z zakresu wyszukiwania informacji, bibliometrii oraz korzystania z naukowych baz danych;
- wyszukiwanie, zbieranie oraz udostępnianie informacji dotyczących wszelkich zagadnień związanych z ewaluacją jednostek naukowych oraz prowadzeniem działalności badawczej i naukowej publikowanych przez instytucje naukowe, serwisy poświęcone nauce i szkolnictwu wyższemu, jednostki badawcze itp.;
- udostępnianie list, rankingów, opracowań, prezentacji oraz innych materiałów stanowiących wszelką pomoc w wywiązaniu się z obowiązków nałożonych na pracowników badawczo-dydaktycznych i badawczych;
- pomoc na wszystkich etapach procesu wydawniczego monografii;
- pomoc w doborze odpowiedniego czasopisma do złożenia artykułu, a także w nawiązaniu kontaktu z wydawcą.

Zespół wsparcia działalności badawczej, za pośrednictwem specjalnie utworzonej strony internetowej (<https://wsparcie.vizja.pl>) oraz poprzez mailing, udostępnia informacje o konkursach na krajowe i zagraniczne projekty badawcze, naborach artykułów do czasopism naukowych, planowanych konferencjach, edycjach szkoleń i webinarium organizowanych m.in. przez: Clarivate Analytics, Elsevier, Emerald, Open Air, Wydawnictwo Brill oraz Narodowe Centrum Nauki.

Uczelnia finansuje lub współfinansuje publikacje naukowe swoich pracowników (artykuły i monografie), ich udział w konferencjach, sympozjach i seminariach naukowych. Nauczyciele akademicy są motywowani nie tylko do ilościowego, ale również jakościowego intensyfikowania dorobku naukowego. Pracownicy składają corocznie wnioski o dofinansowanie badań własnych (statutowych), niezależnie od wniosków składanych na konkursy ogłaszane przez instytucje zewnętrzne, np. NCN. Możliwe jest również finansowanie udziału w konferencjach międzynarodowych (o ile wygłaszane tam referaty zostaną opublikowane w czasopismach posiadających IF) oraz w konferencjach krajowych (o ile publikowane materiały pokonferencyjne są odpowiednio punktowane). Odrębne dofinansowanie uczelni obejmuje m.in. publikacje naukowe wydawane w wydawnictwach umieszczonych w „Wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie” opublikowanym przez MEiN. Finansowanie może obejmować także opłaty związane z publikowaniem artykułów naukowych w czasopismach wymienionych w wykazie czasopism punktowanych oraz koszty przygotowania tych publikacji. Uczelnia udziela również wsparcia finansowego przy występowaniu z wnioskami o finansowanie projektów badawczych.

AEH wspiera awanse naukowe kadry akademickiej. Finansowane są wnioski w sprawie nadania stopnia naukowego doktora, doktora habilitowanego, jak i w sprawie nadania tytułu profesora. W tym miejscu należy wspomnieć, iż od dnia 1 października 2022 roku uczelnia ma uprawnienia do nadawania stopni naukowych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Prowadzi także kształcenie w Szkole Doktorskiej (SD). W roku akademickim 2022/2023 przyjęto do SD pięć osób, w tym jedną w dyscyplinie ekonomia i finanse. Osoba ta wkrótce rozpocznie prowadzenie zajęć dydaktycznych na kierunku FiR, zgodnie z programem SD.

W celu podniesienia swoich kwalifikacji, kadra kształcąca studentów na kierunku FiR bierze udział w szkoleniach, kursach i warsztatach organizowanych w kraju i za granicą, w tym organizowanych przez uczelnię lub przez nią finansowanych. W latach 2021-2022 dwoje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku FiR uczestniczyło w Wielkiej Brytanii w specjalistycznych kursach języka angielskiego jako wykładowego, a wszyscy w szkoleniach zorganizowanych w uczelni z następujących tematów: tworzenie zasobów edukacyjnych, nowoczesna dydaktyka akademicka, różnice międzykulturowe, aktywizacja studenta ze szczególnymi potrzebami, interaktywne prezentacje, współpraca w grupie, komercjalizacja badań naukowych, negocjacje dla naukowców, autoprezentacja, wykorzystywanie MS Teams w prowadzeniu zajęć dydaktycznych.

W zakresie doskonalenia istotne w ostatnim czasie było kompleksowe przygotowanie kadry akademickiej do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w tym w językach obcych. Powołany został zespół merytorycznego i technicznego wsparcia kształcenia na odległość. Przeprowadzono liczne szkolenia dostosowane do różnorodnych potrzeb nauczycieli akademickich, pracowników administracji i studentów w zakresie działalności programów MS Office 365 ze szczególnym uwzględnieniem MS Teams oraz MS Forms. Wydano również instrukcje tekstowe w czterech wersjach językowych, niezwykle pomocne do prowadzenia zajęć dydaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz obron prac dyplomowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Do zadań zespołu wsparcia technicznego nadal należy utrzymywanie stałego kontaktu z nauczycielami akademickimi i studentami oraz wspomaganie ich w prowadzeniu zajęć w trybie zdalnym poprzez pełnienie dyżurów 7 dni w tygodniu. Utworzone zostały także specjalne kanały komunikacyjne – dodatkowy adres e-mail i numery telefonów, używane wyłącznie w celu wsparcia technicznego. Opracowany został system przyjmowania i segregacji zgłoszeń oraz sprawnego przepływu informacji między poszczególnymi komórkami organizacyjnymi uczelni.

W celu realizacji polityki kadrowej oraz ubiegania się o awanse pracowników uczelni zostały sformułowane założenia i kryteria okresowej oceny nauczycieli akademickich, wprowadzone Zarządzeniem Nr 6/12/2019 Rektora AEH z dnia 30 grudnia 2019 roku. Założenia te dotyczą wszystkich pracowników zarówno badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych, jak i badawczych. System okresowej oceny pracowników akademickich AEH obejmuje ich działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną, w tym z zakresu doskonalenia zawodowego. Dla każdego z trzech ocenianych obszarów aktywności nauczyciela akademickiego przyjęto zasadę, zgodnie z którą uzyskanie pozytywnej ogólnej oceny okresowej jest uwarunkowane uzyskaniem pozytywnych ocen w każdym z ocenianych obszarów. Jednakże minimalne warunki wymagane do uzyskania pozytywnej oceny wynikają z podpisanej z pracownikiem umowy o pracę. Okresowa ocena pracowników nie wyklucza jednak oceny bieżącej, prowadzonej przez dziekana, czy też rektora.

W ramach oceny okresowej nauczycieli akademickich, w obszarze działalności naukowej uwzględnione zostały zasady ewaluacji działalności naukowej określone przez ministerstwo. W obszarze dydaktycznym uwzględnia się w ocenie m.in.: wyniki semestralnej anonimowej ankiety oceny zajęć przeprowadzanej wśród studentów, wyniki hospitacji zajęć, pełnienie funkcji opiekuna roku, promotorstwo i recenzowanie prac dyplomowych, opracowanie i udostępnianie nowych i atrakcyjnych materiałów czy pomocy dydaktycznych wykorzystywanych do prowadzenia zajęć oraz prowadzenie zajęć dydaktycznych w języku angielskim. W końcu, w obszarze aktywności organizacyjnej oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli akademickich ocenie podlegają m.in.: pełnienie funkcji kierowniczych w uczelni, prace w komisjach uczelnianych i organach kolegialnych uczelni, w komisjach egzaminacyjnych i rekrutacyjnych, działania związane z promocją uczelni, pozyskiwaniem partnerów zewnętrznych do współpracy z uczelnią, reprezentowanie uczelni na zewnątrz, w szczególności poprzez udział w gremiach eksperckich, doradczych, redakcjach czasopism i inne osiągnięcia organizacyjne związane z doskonaleniem zawodowym.

## **Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie**

### **5.1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku**

Studia na kierunku FiR są prowadzone we własnej siedzibie uczelni. Jest to nowy kampus oddany do użytku we wrześniu 2019 roku, działający pod nazwą „Vizja Park”. Jest on jednym z najnowocześniejszych miejsc edukacyjnych w Warszawie. W zwartym przestrzennie miejscu jest dostępny szereg powierzchni użytkowych o przeznaczeniu edukacyjnym oraz sportowo-rekreacyjnym. Na te pierwsze składają się aule wykładowe, kilkadziesiąt sal ćwiczeniowych i specjalistycznych oraz biblioteka, na drugie zaś m.in. pełnowymiarowa sala gimnastyczna oraz liczne miejsca wypoczynku i relaksu.

Kampus uczelni to dziewięciokondygnacyjny budynek wzniesiony na działce o powierzchni 11 045 m<sup>2</sup> przy ul. Okopowej 59 w Warszawie. Całkowita powierzchnia budynku wynosi 34 432 m<sup>2</sup>, a łączna powierzchnia użytkowa wynosi 30 000 m<sup>2</sup>. Składa się na nią 7 kondygnacji naziemnych i 2 kondygnacje podziemne. W budynku znajduje się 118 nowoczesnie wyposażonych sal dydaktycznych. Obiekt został wykonany w technologii tradycyjnej, niskoenergetycznej, z użyciem najwyższej jakości materiałów. Główne elewacje zostały wykonane jako ściany szklane. Zarządzanie nieruchomością wspomagane jest przez *Building Management System* (BMS), tj. zintegrowany system zarządzania wszystkimi instalacjami znajdującymi się w obiekcie. Cały kampus jest w większości klimatyzowany, za wyjątkiem mniejszych sal dydaktycznych. Większość sal, szczególnie aule wykładowe, jest wyposażona w projektory multimedialne z łatwym podłączeniem do nich przenośnego sprzętu komputerowego. Sale te są również nagłośnione. W każdym przypadku jest możliwość wykorzystania przenośnego sprzętu elektronicznego wspomagającego prowadzenie zajęć i dostarczanego na życzenie nauczyciela akademickiego przez pracowników technicznych uczelni do dowolnej sali dydaktycznej.

W budynku znajdują się następujące typy pomieszczeń:

- 1) 100 sal dydaktycznych dla 12-140 osób (pow. od 30 do 120 m.kw.),
- 2) 6 auli dla 150-298 osób (pow. od 150 do 260 m.kw.),
- 3) aula główna z foyer dla 467 osób (pow. 550 m.kw.),
- 4) 8 pracowni komputerowych,
- 5) centrum konferencyjne dla 500 osób z możliwością podziału na 8 niezależnych sal w dowolnej konfiguracji (pow. 650 m.kw).
- 6) pracownie i pomieszczenia specjalistyczne, takie jak:
  - sala do symulacji procesów sądowych,
  - sala wystąpień publicznych i konferencji prasowych,
  - laboratorium do symulacji procesów giełdowych, bankowych i finansowych,
  - sale terapeutyczne,
  - sala e-terapii,
  - laboratorium neurofizjologiczne i neuropsychologiczne,
  - laboratorium chemiczne z dygestorium oraz sprzętem laboratoryjnym,
  - pracownia anatomii i fizjologii z modelami anatomicznymi, mikroskopami i preparatami mikroskopowymi;
  - sala do obserwacji zachowań SI,
  - pracownia testów psychologicznych,
  - pracownia filologiczna z dostępem do podręczników i słowników językowych,

Wszystkie z ww. sal są wyposażone w projektory multimedialne i ekrany. Większość z nich jest wyposażona w system nagłaśniający i jedno stanowisko komputerowe dla prowadzącego zajęcia. Ponadto w niektórych salach znajdują się tablice multimedialne oraz systemy wideokonferencyjne.

Ponadto w budynku znajduje się: dwupoziomowa biblioteka z trzema pokojami cichej nauki (pow. 600 m kw.), pełnowymiarowa hala sportowa, mała sala gimnastyczna, sala taneczna, pomieszczenia administracyjne, rektorat, sala Senatu, 3 sale konferencyjne, strefa hotelowa (16 pokoi o pow. ok. 30 m kw. każdy), kantyna dla studentów i pracowników uczelni (880 m kw.), rowerownia, samoobsługowa szatnia oraz 163 miejsca parkingowe w garażu podziemnym, w tym oddzielnie miejsca przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami.

Budynek uczelni wyposażony jest w czujniki dymu, kontrolę dostępu do pomieszczeń, z możliwością personalizacji oraz system monitorowania obecności osób w wybranych pomieszczeniach, monitoring ogólny, system bezpieczeństwa zasilania energetycznego, system sygnalizacji pożarowej, oddymiania, dźwiękowy system ostrzegania, system telewizji przemysłowej, system detekcji CO i LPG. Ponadto na każdej kondygnacji zamontowane są źródła wody pitnej.

## ***5.2. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej***

Do budynku uczelni jest doprowadzone łącze światłowodowe, symetryczne, o paśmie 1Gbps, gwarantujące najszybszy i nieograniczony dostęp do Internetu w całym kampusie, m.in. poprzez sieć bezprzewodową Wi-Fi. Dostawcą usługi jest NASK. Poprzez Internet studenci mają zatem ułatwiony dostęp do wszystkich istotnych informacji związanych z tokiem studiów z dowolnego urządzenia podłączonego do Internetu.

Studenci mają dostęp do systemu Wirtualnej Uczelni, który zapewnia studentom dostęp do wszystkich istotnych informacji związanych z tokiem studiów z dowolnego urządzenia podłączonego do Internetu. System jest wykonany w technologii RWD umożliwiającej dostęp także z dowolnego urządzenia mobilnego. W skład podstawowych modułów, które składają się na Wirtualną Uczelnię wchodzi:

1. Moduł ogłoszenia – służy do wymiany informacji pomiędzy Uczelnią, Studentami i Pracownikami dydaktycznymi.
2. Moduł dydaktyka – student otrzymuje dostęp do: planów zajęć, materiałów dydaktycznych, ocen, płatności, zapisów na zajęcia oraz przedmioty obieralne.
3. Moduł podania – umożliwia składanie podań w wersji elektronicznej.
4. Moduł biblioteka – zawiera katalog zbiorów bibliotecznych, umożliwia rezerwację książek oraz informuje o zbliżającym się terminie ich zwrotu.
5. Moduł zaświadczeń – umożliwia studentowi zamówienie on-line zaświadczenia; student otrzymuje także powiadomienie w momencie, gdy zaświadczenie jest gotowe do odbioru.
6. Moduł zapisy na eksperymenty naukowe – umożliwia zarządzanie zapisami na badania z uczestnictwem studentów.
7. Moduł ankiet (ocena procesu dydaktycznego) – elektroniczny system ankiet, dzięki którym studenci oceniają wykładowców i realizowane zajęcia.
8. Moduł stypendia – umożliwia studentom złożenie elektronicznego wniosku o stypendium oraz zapewnia możliwość administrowania wnioskami przez pracownika uczelni.
9. Moduł Akademickiego Biura Karier – umożliwiający studentom dostęp do ofert pracy, szkoleń, kursów.
10. Moduł prace dyplomowe – umożliwia elektroniczne składanie prac dyplomowych oraz elektroniczny obieg dokumentów związanych z procesem dyplomowania, w tym recenzji i karty obiegowej.

W kampusie AEH funkcjonuje 8 laboratoriów komputerowych, z łączną liczbą 170 stanowisk. Studenci mogą korzystać z oprogramowania w ramach pakietu Microsoft Cloud poprzez samodzielną rejestrację i aktywację konta. Dodatkowo uczelnia umożliwia studentom dostęp do oprogramowania

specjalistycznego: systemu informacji prawnej Legalis firmy Beck (pakiet Gold) oraz profesjonalnego pakietu narzędzi statystyczno-analitycznych Predictive Solution PS Imago 5. Poszczególne laboratoria lub pracownie oferują także dostęp do specjalistycznego oprogramowania lub specjalistycznych zasobów sieciowych dedykowanych na potrzeby kształcenia na danym kierunku studiów.

Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są realizowane poprzez dostęp do oprogramowania MS Office 365, w tym MS Teams. Ponadto uczelnia tworzy samodzielnie otwarte zasoby edukacyjne na potrzeby zajęć realizowanych w formie e-learningu i zamieszcza je na platformie Navoica. Uczelnia posiada także własny autorski system informatyczny do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem e-learningu. AEH zakupiło nową platformę e-learningową posiadającą poszerzone funkcjonalności w stosunku do tych oferowanych przez dotychczasową platformę. Środki na zakup nowej platformy zostały zabezpieczone z programu finansowanego przez NCBiR. Obie platformy zajęć metodą e-learningu umożliwiają studentom dostęp po zalogowaniu. Wykładowca ma z kolei dostęp do informacji o postępach w nauce oraz raportów i statystyk.

#### ***5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością***

Budynek uczelni jest w pełni przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością i szczególnymi potrzebami. W budynku znajdują się toalety dedykowane dla osób z niepełnosprawnością oraz pokoje dla matek z dziećmi. W obiekcie funkcjonuje 8 nowoczesnych wind, z łatwym do nich dostępem dla osób z niepełnosprawnościami. Jest możliwość wypożyczania nowoczesnego, specjalistycznego sprzętu usprawniającego kształcenie i dostęp do informacji. Na stanie znajdują się, m.in.: laptopy i notebooki wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem (9 szt.), tablety wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem (10 szt.), nadajniki i odbiorniki Amigo do systemu FM (system usprawniający słyszenie; 8 szt.), maszyna do pisania w języku Breille'a (1 szt.), lupy elektroniczne (5 szt.), dyktafony cyfrowe (4 szt.), przenośne pętle indukcyjne (2 szt.), monitory brajlowskie (1 szt.).

Dzięki realizowanemu w AEH projektowi „Uczelnia na medal” nadzorowanemu przez NCBiR powstają nowe udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami: Centrum Wsparcia i Rozwoju, Centrum Sportu i Relaksacji, program Iron Student, program Siłownia Umysłu, programy Równy Start, Centrum Adaptacji i Technologii Asystujących, program Blizsza Przestrzeń, program Włącz Się Do Gry, program Talk and Go.

Biblioteka Naukowa jest w pełni przystosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Znajduje się na parterze budynku, a poruszanie się po niej nie stanowi problemu dla osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności mogą korzystać z dodatkowych, elektronicznych baz bibliotecznych, a mianowicie: Lexoteki, a także Akademickiej Biblioteki Cyfrowej. W ramach adaptacji stanowisk komputerowych do potrzeb osób z niepełnosprawnością zastosowano niezbędne wyposażenie ułatwiające naukę i pracę osób z niepełnosprawnością, w tym program przetwarzający druk na postać cyfrową, syntezytor mowy, czytający pliki tekstowe, program zmieniający mowę na tekst, oprogramowanie dla osób niewidomych, podpórkę pod ramię, słuchawki, drukarkę i skaner, linijkę brajlowską, słuchawki, a także klawiaturę i mysz dla osób z niepełnosprawnością ręki.

Dzięki realizacji w ostatnich latach wielu działań, zwiększyła się dostępność uczelni w zakresie oferty kształcenia i aktywnego udziału studentów z niepełnosprawnościami w życiu akademickim. Sukcesywnie są niwelowane wszelkie bariery komunikacyjne i architektoniczne, zwiększa się wiedza i świadomość środowiska akademickiego na temat specyfiki problemów osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami, jak również wzrastają umiejętności pracowników administracyjnych i dydaktycznych w obszarze pracy i komunikacji ze studentami z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.



### **5.5. Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej**

Studenci kierunku FiR mogą bez ograniczeń korzystać z pełnej infrastruktury kampusu, również poza planowanymi zajęciami dydaktycznymi, w szczególności w ramach aktywności indywidualnej, grupowej, w kołach naukowych, sekcjach sportowych i innych przypadkach.

Biblioteka Naukowa AEH zapewnia studentom zarówno szeroki zakres zbiorów, jak i łatwy dostęp. Godziny otwarcia biblioteki są dostosowane do harmonogramu roku akademickiego, w tym zjazdów studentów zaocznych, dzięki czemu studenci mogą korzystać z niej nie tylko w dni robocze, ale także w soboty i w niedziele zjazdowe. Stale jest możliwy dostęp do zbiorów elektronicznych.

Czytelnia oferuje 70 miejsc do pracy własnej studentów (z możliwością podpięcia laptopa), 10 stanowisk komputerowych z pakietem MS Office 365 oraz programami komputerowymi wykorzystywanymi przez studentów w czasie zajęć dydaktycznych. Dodatkowo studenci mogą korzystać z dwóch pomieszczeń służących do cichej nauki lub pracy w grupie.

### **5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których przyporządkowany jest kierunek**

Na terenie AEH działa Biblioteka Naukowa, która zapewnia dostęp do zasobów wszystkim studentom, pracownikom badawczo-dydaktycznym oraz osobom spoza uczelni, poszukującym wiedzy i literatury specjalistycznej. Jej głównym zadaniem jest gromadzenie i udostępnianie możliwie kompletnego, bieżącego i retrospektywnego piśmiennictwa, zgodnego z profilem kształcenia w uczelni, jak również zaspokajanie potrzeb informacyjnych użytkowników.

Zakres tematyczny księgozbioru obejmuje wszystkie dyscypliny naukowe, w których uczelnia prowadzi kształcenie oraz dziedziny pokrewne. Uzupełnienie głównego trzonu księgozbioru stanowią kodeksy, encyklopedie, słowniki, leksykony i roczniki statystyczne. Wybrane artykuły z czasopism (najciekawsze i najbardziej wartościowe) są na bieżąco opracowywane i wpisywane do bazy zasobów tak, aby użytkownicy biblioteki mieli szybki dostęp do jak największej liczby informacji na wybrany temat. Dane na temat zbiorów Biblioteki, w tym z zakresu ekonomii i finansów oraz pokrewnych dyscyplin naukowych, do których został przypisany kierunek FiR zostały przedstawione w Tabeli 5.1.

**Tabela 5.1.** Dane o zasobach Biblioteki AEH w Warszawie (stan na dzień 1.12.2022 r.)

<b>Wyszczególnienie</b>	<b>Ogółem</b>	<b>Z zakresu ekonomii i finansów oraz pokrewnych dyscyplin</b>
Łączna liczba woluminów	60 128	17571
Liczba woluminów w j. angielskim	2643	819
Liczba czasopism ogółem	280	---
Liczba czasopism w prenumeracie bieżącej	114	14
Liczba czasopism w j. angielskim	3	1

Biblioteka sukcesywnie zwiększa posiadane zasoby, szczególnie w języku angielskim. Zakupy książek są uzgadniane dwa razy w roku z kadrą dydaktyczną, co pozwala dostosować księgozbiór do wymagań programu studiów i literatury wskazywanej w sylabusach przedmiotów. Czytelnia i wypożyczalnia dysponują zarówno literaturą podstawową, jak i uzupełniającą, polecaną przez wykładowców w ramach realizacji zajęć. Księgozbiór jest sukcesywnie poszerzany o nowe

podręczniki i czasopisma, także anglojęzyczne. Dąży się do tego, aby użytkownicy mieli jak najszerszy dostęp do najnowszej literatury oraz badań i osiągnięć naukowych.

Katalog zbiorów bibliotecznych dostępny jest on-line i oferuje szerokie spektrum przeszukiwania (autor, tytuł, hasło przedmiotowe, seria wydawnicza, wydawca) oraz rezerwację wybranych publikacji przez Internet. Użytkownicy mają możliwość sprawdzenia stanu konta oraz terminu zwrotu publikacji. Są również informowani o zbliżającym się lub przekroczonym czasie wypożyczenia. Studenci mają możliwość wypożyczenia maksymalnie 10 publikacji na 30 dni, a pracownicy naukowcy na jeden semestr. Istnieje możliwość prolongaty.

Czytelnia oferuje 70 miejsc do pracy własnej studentów (z możliwością podpięcia laptopa), 10 stanowisk komputerowych z pakietem MS Office 365 oraz programami komputerowymi wykorzystywanymi przez studentów w czasie zajęć dydaktycznych. Wszystkie posiadają dostęp do Internetu, katalogu oraz naukowych baz danych. W bibliotece dostępna jest również sieć Wi-Fi. Dodatkowo w bibliotece znajdują się dwa przeszklone pomieszczenia służące do cichej nauki lub pracy w grupie. W czytelni studenci mają możliwość korzystania z księgozbioru podręcznego z wolnym dostępem do półek oraz czasopiśmiennictwa.

Biblioteka oferuje nieograniczony dostęp do następujących zbiorów elektronicznych dostępnych w ramach:

1. Wirtualnej Biblioteki Nauki, a mianowicie: Elsevier, Springer, Wiley Blackwell, pakiet 15. baz Ebsco (Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Regional Business News, Health Source – Nursing/Academic Edition oraz Consumer Edition, Master File Premier, Newspaper Source, Agricola, ERIC, GreenFILE, Library Information Science & Technology Abstracts (LISTA), MEDLINE, European Views of the Americas, Teacher Reference Center oraz AHFS Consumer Medication Information) oraz bazy abstraktowo-bibliometrycznych Web of Knowledge, abstraktów i cytowań Scopus, a także czasopism Nature i Science.
2. Systemu Informacji Prawnej LEX.
3. Systemu Informacji Prawnej Legalis.
4. EMIS (Emerging Markets Information Service).
5. Czytelni podręczników on-line Ibuk Libra (2395 pozycji, w tym również podręczniki polecane przez nauczycieli akademickich uczelni).
6. Cyfrowej wypożyczalni on-line Biblioteki Narodowej Academica.

Biblioteka AEH podpisała umowę o współpracy z Biblioteką Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Biblioteką Politechniki Warszawskiej, Biblioteką Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych oraz Biblioteką Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny, w ramach których studenci uczelni, w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych, mogą wypożyczać do domu książki nieobecne w zasobach uczelni, a dostępne w wymienionych placówkach.

Biblioteka jest w pełni przystosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, o czym już napisano wcześniej.

#### ***5.7. Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udział w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów***

Baza dydaktyczna i naukowa, jak również system biblioteczno-informacyjny podlega monitorowaniu i doskonaleniu. Powołano Radę Biblioteczną. Corocznie dokonuje się przeglądu stanu sprzętu komputerowego, zakupuje się i wymienia w przypadku konieczności nowy sprzęt, jak również oprogramowanie. Corocznie dokonuje się raportowania stanu zasobów bibliotecznych zalecanych w toku studiów. Nabywane są wszelkie materiały biblioteczne na zapotrzebowanie czytelnicze kadry

badawczo-dydaktycznej, np. w związku z realizowanymi grantami, czy prowadzonymi zajęciami. Prowadzona jest również baza publikacji pracowników naukowych uczelni. Ponadto pracownicy Biblioteki tworzą trzon Zespołu Wsparcia B+R.

Ocena adekwatności nowej i nowoczesnej infrastruktury, jaka jest w dyspozycji uczelni, jest dokonywana okresowo, zarówno wśród studentów, jak i pracowników, w formie ankiet ewaluacyjnych, przeprowadzanych raz do roku. Uwagi mogą być także zgłaszane na bieżąco. Uczelnia podejmuje wiele aktywności mających na celu stałe zwiększanie dostępu do nowoczesnych technologii, zarówno przez pracowników, jak i studentów. Dotyczy to tak obsługi administracyjnej procesu studiów, jak i procesu dydaktycznego oraz rozwoju badań naukowych. W tym celu są w szczególności organizowane szkolenia, finansowane ze środków z Funduszy Europejskich i grantu NCBiR, przeznaczone dla kadry dydaktycznej, obejmujące m.in.: „Dydaktykę akademicką”, „Nowoczesne metody i techniki prowadzenia zajęć” oraz „Tworzenie zasobów do nauczania - obsługa platformy nauczania na odległość”.

## **Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku**

### **6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację**

Rozwój kierunku FiR jest determinowany przez zmieniające się potrzeby otoczenia. Dynamika zmian na rynku pracy, oczekiwania otoczenia finansowo-biznesowego, a także konieczność łączenia wiedzy naukowej z praktyką w procesach rozwoju jednostki i społeczeństwa, wymuszają ścisłą współpracę ze środowiskiem społeczno-gospodarczym. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma zatem charakter dynamiczny i ciągły, polegający na kontaktach formalnych i nieformalnych.

We wcześniejszych latach, relacje uczelni z interesariuszami zewnętrznymi były kształtowane przez pełnomocnika rektora ds. interesariuszy zewnętrznych. Jego zadania obejmowały budowanie sieci powiązań pomiędzy uczelnią i partnerami zewnętrznymi poprzez nawiązywanie kontaktów, podtrzymywanie dobrych relacji oraz realizowanie wspólnych przedsięwzięć naukowych, dydaktycznych, biznesowych i okolicznościowych z udziałem interesariuszy zewnętrznych. Pełnomocnik koordynował działania związane z konsultowaniem programu studiów przez partnerów zewnętrznych uczelni oraz działania związane z realizacją praktyk i staży studentów. Działania takie miały zapewnić utrzymanie więzi oraz wzajemne oddziaływanie na siebie uczelni i otoczenia społeczno-gospodarczego. Dzięki temu interesariusze zewnętrzni, a także inni przedstawiciele rynku pracy, głównie pracodawcy, brali i nadal biorą bezpośredni udział w procesie tworzenia, dokonywania zmian, uzgadniania i precyzowania wszelkich elementów związanych z kształtowaniem oferty edukacyjnej uczelni, określania i weryfikacji zakładanych efektów uczenia się, czy konsultowania programu studiów. Do końca roku akademickiego 2019/2020 byli skupieni w Radzie Ekspertów.

Od dnia 1 października 2020 roku formalna współpraca uczelni z interesariuszami zewnętrznymi jest realizowana w ramach powołanej Rady Biznesu. Jej podstawowym celem działania jest utrwalanie opartej na stałych relacjach współpracy badawczo-dydaktycznej pomiędzy uczelnią i środowiskiem biznesowym oraz okołobiznesowym, przedsiębiorstwami, stowarzyszeniami, związkami pracodawców i pracowników, samorządami oraz organizacjami pozarządowymi. Efektami tej współpracy są m.in.: lepsze dostosowanie działalności badawczej i dydaktycznej AEH do potrzeb przedsiębiorstw czy przedsiębiorców oraz przepływ *know-how* pomiędzy uczelnią i środowiskiem społeczno-gospodarczym oraz lepsze dostosowanie wiedzy i umiejętności absolwentów uczelni do oczekiwań pracodawców.

Rada Biznesu realizuje zadania biorąc udział w procesie tworzenia i opiniowania celów oraz efektów uczenia się, jak również ewaluacji i doskonalenia programów studiów w celu dostosowania ich do potrzeb rynku pracy bądź podniesienia jakości kształcenia. Misją Rady Biznesu jest zintegrowanie środowiska badawczo-dydaktycznego ze środowiskiem biznesowym i instytucjami publicznymi oraz wypracowanie form współpracy stanowiących racjonalne wykorzystanie posiadanych zasobów i potencjału w celu realizacji równowagi w potrzebach partnerów. Rada Biznesu organizuje działania wzmacniające kształtowanie kompetencji zawodowych i osobistych studentów oraz rozwój talentów, w tym promowanie ich inicjatyw wśród pracodawców, udzielanie konsultacji, podejmowanie działań aktywizujących oraz wspierających studentów w przygotowaniu prezentacji pomysłów na zewnątrz. Wzmacniany jest proces pisania prac dyplomowych, m.in. poprzez oferowanie przez partnerów konkretnych tematów prac. Szczególnym przypadkiem są studenci studiów niestacjonarnych, których tematyka prac bardzo często jest ściśle powiązana z obszarem ich aktywności zawodowej. Z ich inicjatywy, promotorzy prac mogą ustalać tematy dopasowane do danych pozyskanych przez studentów w ramach współpracy z partnerami.

Na poziomie uczelni jest ponadto wzmacniany proces staży i praktyk studentów, w którym uczestniczą uczelniani i kierunkowy opiekun praktyk, pozyskujący z otoczenia społeczno-gospodarczego informacje pomocne w pracach nad projektowaniem i realizacją programu nie tylko staży czy praktyk, ale również programów kształcenia. Z perspektywy kierunku FiR bardzo istotne są natomiast inicjatywy współpracy dotyczące partnerstw merytorycznych pozwalających na opiekę nad programem studiów oraz wspierające studentów w planowaniu staży zawodowych. Zakres współpracy uczelni z interesariuszami zewnętrznymi obejmuje zatem m.in.:

- formułowanie opinii i rekomendacji dotyczących dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, w tym: konsultowanie programów studiów z otoczeniem społeczno-gospodarczym, tworzenie specjalności zgodnych z oczekiwaniami środowiska zewnętrznego;
- zwiększenie powiązania kształcenia w uczelni z praktyką gospodarczą poprzez prowadzenie zajęć opartych na studiach przypadków, przygotowywanych we współpracy z praktykami, gościnne wykłady praktyków itp.;
- wsparcie merytoryczne i udział w formułowaniu zakresu prac dyplomowych, pomoc przy udostępnianiu materiałów stanowiących podstawę prac dyplomowych, a także formułowanie rekomendacji tworzenia konkursów na najlepsze prace oraz badania na zlecenie organizacji, prowadzone przez studentów w ramach zajęć dydaktycznych, przede wszystkim seminariów dyplomowych, których wyniki są przekazywane zleceniodawcom;
- współpraca przy tworzeniu materiałów z przykładów rzeczywistych praktyk biznesowych dla potrzeb dydaktycznych, wymiana innowacyjnych idei, doświadczeń, nawiązanie kontaktów zawodowych poprzez m.in. wizyty studentów w organizacjach;
- współpraca przy organizacji staży i praktyk zawodowych dla studentów;
- podejmowanie wspólnych inicjatyw w ramach integracji świata nauki i biznesu poprzez organizowanie konferencji i seminariów oraz innych form promocyjnych;
- organizowanie szkoleń, studiów podyplomowych na potrzeby i zamówienie środowiska społeczno-gospodarczego (zamkniętych i otwartych).

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi rozwija się intensywnie i jest prowadzona zarówno na poziomie kierunku FiR, jak i w całej uczelni. Wśród partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni wymienić można przedstawicieli ze środowiska biznesowego i organizacji pozarządowych. Są nimi m.in.: Grupa Cichy-Zasada, DrWeigert Polska, Innovation Group Poland, PIAP Space, Grupa Pracuj sp. z o.o., Admedic sp. z o.o., Business Centre Club, Centrum Edukacyjne Żelazna, Polska Federacja Stowarzyszeń Zawodów Nieruchomościowych, K.O.T. sp. z o.o., Soft – Biuro Usług Informatycznych, PORR S.A., PKP Cargo, PPU Hegor Sp. z o. o., Kancelaria



Adwokacka Paweł Drewniak, IT-kam, ACG Marcin Łużyński, Sebkar s. c., TAXI BLANKA Marcin Lewandowski oraz niezależni partnerzy i konsultanci.

Do jednych z ważnych inicjatyw z perspektywy kierunku FiR należy porozumienie uczelni zawarte w 2021 roku z Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej, w ramach którego są podejmowane działania związane m.in. z: realizacją wspólnych projektów naukowo-badawczych, organizacją wykładów, spotkań, warsztatów, konferencji, wymianą wiedzy i informacji nt. ekonomii społecznej i współdzielenia, a także realizacją staży i praktyk studenckich. AEH ma także podpisane porozumienie z Instytutem Finansów ([www.infin.gov.pl](http://www.infin.gov.pl)) o partnerstwie i współpracy, w ramach którego są podejmowane działania związane m.in. z: działalnością badawczą, edukacyjną, popularyzatorską oraz realizacją wspólnych projektów w różnych obszarach z zakresu ekonomii i finansów, rozszerzaniem oferty dydaktycznej AEH o różne formy kształcenia organizowane we współpracy z Instytutem, koordynacją i realizacją wspólnych projektów w obszarze finansów publicznych, budżetu i instytucji finansowych w szczególności w formie konferencji, debat, analiz, raportów, wspólnym opracowywaniem propozycji zmian w obszarze finansów publicznych, budżetu i instytucji finansowych, w szczególności w formie uczestnictwa w zespołach badawczych, współpracą w zakresie działalności wydawniczej, w tym wspólnych publikacji raportów i artykułów z zakresu finansów publicznych, budżetu i instytucji finansowych, promowaniem oferty edukacyjnej oraz stażowej Instytutu wśród studentów i absolwentów AEH. Ponadto w 2020 roku zawarto porozumienie z Urzędem do Spraw Cudzoziemców w Warszawie, dotyczące zapewnienia studentom rzetelnej wiedzy oraz przekazania doświadczeń wynikających z praktyki, wsparcia procesu dydaktycznego, praktyki zawodowej i staży dla studentów.

Biorąc pod uwagę niezwykle dynamiczne zmiany w sferze biznesu i stale zmieniający się rynek pracy i oczekiwań pracodawców, rozpoczęto podejmowanie kroków mających na celu angażowanie do prowadzenia zajęć specjalistów, praktyków biznesu, zatrudnianych w rolach podobnych i zgodnych z sylwetkami absolwentów kierunku.

Przedstawiciele kadry akademickiej uczelni stale współpracują m.in. z następującymi firmami i organizacjami: Business Centre Club (organizacja pozarządowa zrzeszająca około 3000 firm), AwareHR, Master Management Poland, Praktyka Psychologiczna Postęp, Akademickie Stowarzyszenie Psychologii Ekonomicznej oraz prowadzą projekty doradcze w różnych branżach, m.in. w górnictwie i hutnictwie, transporcie i logistyce, przemyśle chemicznym, farmaceutycznym i spożywczym.

Uczelnia współpracuje również z innymi grupami interesariuszy zewnętrznych niż wywodzący się ze środowiska biznesowego. Są to m.in. przedstawiciele sektora szkolnictwa ponadpodstawowego, samorządu lokalnego, Okręgowej Izby Radców Prawnych, Rzecznika Praw Dziecka, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych, Polskiego Związku Badmintona.

Dziekan Wydziału Biznesu, dr Barbara Sypniewska, pełni funkcję eksperta ds. zarządzania kapitałem ludzkim w BCC. Ponadto jest członkiem Rady Interesariuszy Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (powołana na lata 2018-2022 oraz na obecną kadencję na lata 2022-2026). Jest także członkiem Komisji Pracy przy BCC. Funkcje te pozwalają brać udział w inicjatywach mających na celu usprawnienie jakości edukacji w zakresie zarządzania oraz finansów i rachunkowości, ze szczególnym uwzględnieniem dostosowania oferty edukacyjnej polskich uczelni do potrzeb pracodawców.

Tworzona przestrzeń współpracy pozwala na zapoznanie się z analizą identyfikowanych obszarów rozwojowych studentów oraz zacieśnienie ich współpracy ze środowiskiem praktyków. W wyniku nawiązanej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi studenci oraz nauczyciele akademicy mają możliwość uczestniczenia w wykładach otwartych organizowanych przez specjalistów i praktyków z otoczenia społeczno-gospodarczego.



Ponadto, dzięki wieloletniej współpracy formalnej i nieformalnej w latach 2016-2020 zorganizowano wiele wspólnych inicjatyw. Do najważniejszych można zaliczyć organizację konferencji i wspólnych badań. Przykładowe wspólne przedsięwzięcia kierunków FiR i zarządzanie oraz interesariuszy zewnętrznych uczelni z lat 2016-2020 były następujące:

1. Konferencja naukowa w dniu 20 maja 2016 r. pt. „Perspektywa rozwoju zarządzania procesowego. Teoria i praktyka”. Celem konferencji była systematyzacja wiedzy oraz wymiana poglądów i doświadczeń z zakresu perspektyw rozwoju zarządzania procesowego zarówno w teorii, jak i praktyce. Jednym z założeń konferencji była integracja środowiska naukowego i biznesowego, co miało wpływ na transfer nowych rozwiązań, także w obszarze realizowanych w tym zakresie przedmiotów specjalnościowych, jak również budowanie świadomości myślenia i działania procesowego. Do udziału w konferencji zaproszono osoby zajmujące się zagadnieniami z zakresu zarządzania procesowego, w tym: praktyków, przedsiębiorców, menedżerów, przedstawicieli sektora MŚP, przedstawicieli wielu branż, m.in.: Grupa BOC, Instytut Organizacji i Zarządzania w Przemśle ORGMASZ, BPMstandard, Goldenore. Konferencja była organizowana we współpracy z Politechniką Częstochowską. Efektem konferencji były dwie monografie, w których swoje poglądy i badania prezentowali przedstawiciele nauki, praktyki, studenci oraz absolwenci obu kierunków studiów.
2. Konferencja naukowa w dniu 2 czerwca 2016 r. pt. „Przyszłość HR z perspektywy nauki i biznesu. Wyzwania, trendy, dobre praktyki”. Celem konferencji była wymiana wiedzy i doświadczenia w zakresie trendów w zarządzaniu kapitałem ludzkim oraz budowanie współpracy między środowiskiem naukowym i praktykami specjalizującymi się w zarządzaniu kapitałem ludzkim. Integracja obu grup oraz wymiana dobrych praktyk dała szansę na wypracowanie efektywnych rozwiązań dla potrzeb różnego rodzaju organizacji funkcjonujących w rzeczywistości gospodarczej w Polsce. Ponadto wnioski wynikające z dyskusji podczas konferencji zostały zaimplementowane na potrzeby przedmiotów specjalnościowych. Do udziału w konferencji zaproszono dyrektorów personalnych i HR menedżerów, HR business partnerów, właścicieli firm, dyrektorów zarządzających, członków rad nadzorczych, specjalistów ds. HR, *employer branding*, rekrutacji oraz rozwoju i szkoleń. W konferencji aktywny udział wzięli przedstawiciele wielu firm, m.in.: Sodexo Polska, IBD Business School sp. z o.o., ISTAA, PGE, CARTA, Elizabeth Shaw Ltd. Efektem konferencji była monografia, w której poglądy i badania prezentowali przedstawiciele nauki, praktyki, studenci i absolwenci kierunku *zarządzanie* oraz FiR.
3. Konferencja naukowa w dniu 24 maja 2017 r. „Zarządzanie procesowe. Od kreacji do implementacji projektu”. Uczestnicy konferencji koncentrowali się na wymianie poglądów i doświadczeń z zakresu perspektywy rozwoju zarządzania procesowego i projektowego zarówno w teorii, jak i praktyce. Głównym założeniem tej konferencji było stworzenie symbiozy pomiędzy środowiskiem naukowym i biznesowym, która przyczynia się do transferu nowych rozwiązań. Każdy uczestnik konferencji miał możliwość przekazania własnych przemyśleń i doświadczeń oraz prowadzenia twórczych dyskusji w gronie wybitnych pracowników naukowych, jak również praktyków. Do udziału w konferencji zaproszono specjalistów zajmujących się zagadnieniami zarządzania procesowego i projektowego, a w szczególności praktyków, przedsiębiorców, menedżerów, przedstawicieli sektora MŚP, specjalistów ds. procesów, a także przedstawicieli wielu branż wdrażających nowoczesne rozwiązania procesowe. Ponadto wnioski wynikające z dyskusji podczas konferencji zostały zaimplementowane na potrzeby przedmiotów specjalnościowych. W konferencji aktywny udział wzięli przedstawiciele m.in.: BPMstandard, Process Renewal Group Polska, Macrologic SA, PHPU Arkoł, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, AB CONSULT, Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., KRK Parnterzy. Efektem konferencji były dwie monografie,

w których poglądy i badania prezentowali przedstawiciele nauki, praktyki, studenci i absolwenci kierunku *zarządzanie* oraz FiR.

4. Konferencja naukowa w dniu 15 listopada 2018 r. pt. „Przyszłość HR z perspektywy nauki i biznesu. Przywództwo 3.0”. Konferencja stała się okazją do budowania kontaktów i współpracy między środowiskiem naukowym i praktykami specjalizującymi się w problematyce HR. Naukowcy przedstawili wyniki badań własnych, przekazując jednocześnie rekomendacje dla biznesu. Praktycy zaś opowiedzieli o tematach, nad którymi aktualnie pracują oraz problemach wymagających rozwiązań. Wnioski wynikające z dyskusji podczas konferencji zostały zaimplementowane na potrzeby przedmiotów specjalnościowych. W konferencji aktywny udział wzięli przedstawiciele wielu firm, m.in.: Assessment Systems Poland, Międzynarodowego Stowarzyszenia Mentorów, Hogana, IBD Business School, Personel i Zarządzanie, Inkubatory.pl, Infor, BCC, HR Polska, Newspoint, HR Business Partner, Benefit. Partnerem strategicznym była Grupa Pracuj sp. z o.o. Konferencja była organizowana również we współpracy z Collegium Civitas. Ponadto należy podkreślić, że Uczelnia na zorganizowanie tej konferencji pozyskała finansowanie ze środków MNiSW przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę na podstawie umowy nr 812/P-DUN/2018 z dnia 17 września 2018 r. Efektem konferencji były artykuły w licznych czasopismach naukowych, w których poglądy i badania prezentowali przedstawiciele nauki, praktyki, studenci i absolwenci. Ponadto został opublikowany raport z konferencji w czasopiśmie „Zarządzanie Zasobami Ludzkimi” (2019, vol. 126, nr 1, s. 131-136).

Ponadto, dzięki wieloletniej współpracy formalnej i nieformalnej zorganizowano wiele wspólnych inicjatyw. Przykładowe wspólne przedsięwzięcie z interesariuszami zewnętrznymi Uczelni było: badanie prowadzone wspólnie z Business Centre Club w roku 2017, 2018 oraz 2019. Celem badań była problematyka pozyskiwania pracowników z punktu widzenia pracodawcy oraz ocena wzajemnych relacji między pracodawcami i pracownikami. W zależności od okresu badań, wzięło w nich udział ponad 100 firm zrzeszonych w Business Centre Club oraz ponad 600 zatrudnionych w nich pracowników. Wyniki badań miały wpływ na kształtowanie programów kształcenia oraz efektów uczenia się i zostały zaimplementowane w stosunku do niektórych przedmiotów na kierunku FiR (szczególnie z zakresu zarządzania), a także zostały opublikowane. W marcu 2023 roku planowane jest wspólne kolejne badanie dotyczące sytuacji pracodawców i pracowników na obecnym zmieniającym się rynku pracy.

Interesariusze zewnętrzni z różnych grup otoczenia społeczno-gospodarczego są także zapraszani i uczestniczą w uroczystościach odbywających na terenie uczelni, m.in. takich, jak: inauguracja roku akademickiego oraz graducja absolwentów. Pozwala to na zacieśnianie współpracy z otoczeniem, a także daje szansę studentom bądź absolwentom na odnalezienie atrakcyjnych miejsc odbywania praktyk czy staży zawodowych, a uczelni możliwość wymiany poglądów na temat jakości kształcenia studentów i oceny perspektyw rozwoju kierunku FiR.

Studenci i absolwenci kierunku mają możliwość aktywnego uczestnictwa w kołach naukowych. Z ich inicjatywy została utworzone w roku 2022 roku Koło Naukowe Finansów i Bankowości, którego celem jest m.in. upowszechnianie wiedzy z zakresu finansów i bankowości, pomoc w kształceniu oraz wzbogaceniu kompetencji praktycznych członków Koła, rozbudzanie zainteresowań naukowych i wprowadzenie do pracy naukowej i badawczej, integracja środowiska studenckiego zainteresowanego tematyką finansów i bankowości, promowanie dobrego imienia AEH, Wydziału Biznesu oraz Koła. Swoje cele Koło będzie realizowało poprzez m.in.: organizowanie spotkań merytorycznych i paneli dyskusyjnych w celu poszerzania wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu finansów i bankowości, rozwój aktywności naukowej i społecznej członków Koła, prowadzenie projektów badawczych w zakresie finansów i bankowości oraz publikację ich wyników, organizowanie konferencji, szkoleń,

warsztatów, seminariów z udziałem naukowców oraz przedstawicieli instytucji finansowych i organizacji tworzących architekturę systemu finansowego.

Ponadto studenci kierunku FiR mogą uczestniczyć w utworzonym w 2014 roku Kole Naukowym HR, które realizuje swoje działania poprzez m.in.: organizowanie spotkań merytorycznych i paneli dyskusyjnych w celu poszerzania wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu zarządzania kapitałem ludzkim (spotkania z praktykami biznesu raz w miesiącu), rozwój aktywności naukowej i społecznej członków Koła, prowadzenie projektów badawczych w zakresie szeroko pojętej wiedzy teoretycznej i praktycznej, a także publikacje, organizowanie konferencji, szkoleń, warsztatów, seminariów z udziałem ludzi ze świata biznesu, firm konsultingowych i szkoleniowych, trenerów oraz naukowców z kraju i ze świata zajmujących się zarządzaniem kapitałem ludzkim. Na spotkania Koła Naukowego HR są zapraszani praktycy biznesu, którzy dzielą się doświadczeniem i wiedzą praktyczną, a spotkania te mają charakter otwarty. Dyskusja na spotkaniach najczęściej dotyczy wielu aspektów, ale również zmian, jakie powinny zaistnieć w programach kształcenia. Wnioski są następnie przekazywane do władz uczelni i wydziału jako sugestie związane z ich ewentualną implementacją. Studenci kierunku FiR biorą aktywny udział w spotkaniach tego Koła.

W 2021 roku zostało utworzone Koło Naukowe Przedsiębiorczości, którego celem jest pomoc studentom planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej lub już prowadzącym własną działalność w tematach takich, jak m.in.: poszukiwanie i wybór własnego pomysłu biznesowego, tworzenie własnego biznes planu, wybór formy prowadzenia działalności gospodarczej i formy opodatkowania w kontekście Nowego Ładu, finansowanie start-upów, promocja własnej działalności gospodarczej, sposoby weryfikacji kontrahentów, licencja franchisingowa itp. W trakcie spotkań za pośrednictwem MS Teams omawiane są konkretne problemy uczestników związane z zakładaniem działalności czy też dotyczące już istniejących przedsięwzięć. Na spotkania Koła zapraszani są praktycy prowadzący własną działalność gospodarczą oraz praktycy biznesu, którzy dzielą się doświadczeniem i wiedzą praktyczną. Oferta jest skierowana dla studentów Wydziału Biznesu, w tym studiujących na kierunku FiR.

Konsultacje z przedstawicielami biznesu skutkują udziałem w dyskusji nt. programu studiów, a czego dowodem są dostępne w uczelni opinie firm i organizacji nt. prowadzonych przez uczelnię studiów. Zarówno przedstawiciele biznesu, jak i uczelni są zgodni, że zacieśnianie współpracy pomiędzy tymi dwoma środowiskami jest kluczowe w celu przygotowywania na rynek pracy jak najlepszych absolwentów. Jest to sytuacja, w której każdy odnosi korzyść – pracodawcy mają szansę rekrutować kompetentnych absolwentów, którzy szybko wdrażają się do pracy zawodowej, studenci mają możliwość szybkiego uzyskania dobrej pracy, a uczelnia może pochwalić się wypuszczaniem na rynek pracy przyszłych rzetelnych i kompetentnych specjalistów. Co do zasady, zmiany w programie studiów są i będą wynikiem propozycji wysuwanych, z jednej strony, przez przedstawicieli komisji ds. jakości kształcenia, w skład której wchodzi zarówno pracownicy naukowo-dydaktyczni, studenci i interesariusze zewnętrzni, a z drugiej, potrzebami pracodawców, w głos których wsłuchujemy się rokrocznie, obserwując także rynek pracy i zapotrzebowanie za pomocą zewnętrznych źródeł danych (takich jak np. serwisy ze specjalistycznymi ofertami ogłoszeń o pracę m.in. na: pracuj.pl).

Istotną rolę we współpracy uczelni i jej interesariuszy wewnętrznych (studenci, absolwenci) z interesariuszami zewnętrznymi pełni Akademiczne Biuro Karier (ABK). W ramach ABK studenci wszystkich kierunków studiów mogą liczyć na wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego, a także w zakresie nawiązywania kontaktu z potencjalnymi pracodawcami. ABK oferuje studentom także wsparcie w poszukiwaniu dopasowanych ofert praktyk, staży i pracy. W okresie od września 2018 roku do końca 2021 roku, ABK nawiązało współpracę z blisko 200 firmami i instytucjami. Współpraca ta była głównie w zakresie udostępniania i przekazywania ofert pracy, staży, praktyk, a także organizowania spotkań dla studentów. Przykładem takiego działania było spotkanie dla studentów, z przedstawicielami spółki Danone, zorganizowane w grudniu 2020 roku. Dodatkowo

ABK przekazuje do wiadomości studentów informacje o ciekawych inicjatywach – jedną z nich jest wydarzenie Mars Open Talks, w ramach którego odbywa się cykl spotkań poświęcony karierze w branży FMCG.

ABK przekazuje studentom oferty staży, praktyk lub pracy zarówno poprzez stronę internetową, jak i na Facebooku, oraz poprzez indywidualne wiadomości e-mail lub ogłoszenia w systemie informatycznym uczelni. ABK stara się podchodzić indywidualnie do każdego studenta i wspierać tych, którzy poszukują praktyk lub pracy w znalezieniu odpowiedniej oferty. Tym samym każdego roku wsparcie otrzymuje około 80-90 studentów – w odpowiedzi na wiadomość e-mail otrzymują wskazówki dotyczące ich życiorysów, listów motywacyjnych lub linki do dopasowanych do nich ofert pracy. W poprzednim roku akademickim przeprowadzonych zostało 20 godz. konsultacji indywidualnych, których celem było udzielenie wsparcia i przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Odbyło się 20 symulacji rozmów kwalifikacyjnych oraz 3 godz. warsztatów stanowiących doradztwo zawodowe. ABK stale rozwija kontakty z interesariuszami zewnętrznymi, aby oferować studentom oraz absolwentom uczelni jak najlepszy start w życie zawodowe, a podejmowane działania konsultuje m.in. z przedstawicielami Rady Biznesu.

## ***6.2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływ jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji***

Monitorowanie oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów obejmuje wszystkich interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych. Następuje to w trybie ciągłym z wykorzystaniem różnych form (w tym także nieformalnych) i narzędzi instytucjonalnych. Wykorzystuje się w tym celu połączone procesy Rady Biznesu, Dziekanów i nauczycieli akademickich. Co do zasady spotkania Rady odbywają się przynajmniej raz w roku. W warunkach funkcjonowania uczelni w okresie pandemii Covid-19, AEH starała się zapewnić uczestnictwo interesariuszy zewnętrznych w różnych formach współpracy. Prowadzono spotkania lub indywidualne konsultacje w trybie zdalnym, wykorzystując w tym celu narzędzia komunikowania się na odległość, co umożliwiała bieżące konsultacje i współpracę. Należy w tym miejscu zasygnalizować również, iż w wielu przypadkach spotkania i konsultacje ze środowiskiem interesariuszy zewnętrznych mają charakter nieformalny. Nie jest to jednak przeszkodą w budowaniu kapitału relacyjnego z interesariuszami zewnętrznymi, także w zakresie ich oddziaływania na program studiów. Uczelnia wsłuchuje się w opinie środowiska społeczno-gospodarczego.

W przypadku sformalizowanej współpracy odpowiednie umowy podpisuje rektor lub upoważnione osoby. Współpraca ta ma wymiar naukowy i praktyczny, odnoszący się do m.in. kształtowania programu kształcenia. Okresowe przeglądy współpracy AEH z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzone są na bieżąco, w szczególności przed ustaleniem oferty dydaktycznej.

Rada Biznesu stanowi także organ doradczy, którego przedmiotem jest obszar praktyk (dla różnych kierunków studiów prowadzonych w AEH) oraz różnych form wsparcia z udziałem praktyków biznesu, jak np. warsztaty, szkolenia, panele dyskusyjne. Efekty zaawansowanej współpracy wyrażają się m.in. pisemnymi opiniami programów studiów. Rok temu Rada Biznesu, której przewodniczącą jest Dziekan Wydziału Biznesu, wspomagała utworzenie studiów drugiego stopnia na kierunku *zarządzanie* w Filii AEH w Sochaczewie. Monitorowanie form współpracy odbywa się także w formie niesformalizowanych rozmów z interesariuszami wewnętrznymi, a w szczególności z nauczycielami akademickimi, którzy wyrażają swoje opinie dotyczące realizacji różnych działań we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.



## **Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku**

### ***7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku***

Umiędzynarodowienie stanowi jeden z podstawowych celów strategicznych uczelni, a tym samym jest jednym z priorytetowych elementów kształtujących proces kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, w tym na kierunku FiR. Jest to obszar aktywności uczelni zawsze bardzo wysoko oceniany we wszelkich rankingach. Stopień umiędzynarodowienia uczelni i kierunku FiR pozwolił AEH zająć pierwsze miejsce w tej kategorii w ostatnim rankingu uczelni w Polsce opracowywanym przez „Perspektywy”.

Umiędzynarodowienie jest procesem złożonym, a w związku z tym, aby mieć pewność, że jest on przeprowadzany zgodnie z najwyższymi standardami międzynarodowymi, uczelnia jest członkiem międzynarodowych organizacji CEEMAN, a także PRME, które wprawdzie bezpośrednio dotyczą kształcenia w zakresie zarządzania, ale uzyskiwane w ten sposób doświadczenie z racji powiązań między kierunkami (oba kierunki funkcjonują w ramach Wydziału Biznesu i w dużej mierze wykorzystują te same zasoby kadrowe) jest wykorzystywane również na kierunku FiR. Elementem weryfikującym właściwy kierunek oraz stopień umiędzynarodowienia są okresowe raporty składane do tych instytucji, a także wysoko oceniony raport samooceny złożony do CEEMAN podczas procesu akredytacji. Raport samooceny był opracowany w 2019 roku, a po jego pozytywnym przyjęciu (bez uwag) oraz wizytacji, jaka miała miejsce w czerwcu 2020 roku, uczelnia uzyskała akredytację CEEMAN IQA w maju 2021. Współpraca z CEEMAN i PRME umożliwia wymianę doświadczeń oraz czerpanie z wzorców kształcenia z uznanych na świecie ośrodków akademickich. Dzięki udostępnianym przez te instytucje materiałom, szkoleniom i możliwości wymiany doświadczeń, proces umiędzynarodowienia przebiega bardziej efektywnie oraz zgodnie z najnowszymi trendami. Kadra akademicka ma możliwość wzięcia udziału w konferencjach, szkoleniach, webinarach czy warsztatach organizowanych przez te instytucje. Przykładem tego jest wyjazd prodziekana wydziału oraz nauczyciela akademickiego na kierunku FiR na konferencję CEEMAN zorganizowaną w czerwcu 2022 roku.

Koncepcja kształcenia na kierunku FiR w zakresie umiędzynarodowienia zawiera się w kilku, wzajemnie uzupełniających się obszarach. Są nimi:

- tematyka przedmiotów i ich treści związana z aspektami międzynarodowymi;
- oferowanie programów studiów w języku angielskim, tożsamy z programami kształcenia w języku polskim;
- kształtowanie wielonarodowej i wielokulturowej społeczności akademickiej;
- promowanie międzynarodowej mobilności studenckiej;
- poszerzanie doświadczenia międzynarodowego nauczycieli akademickich;
- umiędzynarodowienie badań naukowych;
- zwiększenie liczby porozumień o współpracy międzynarodowej oraz członkostwa w organizacjach międzynarodowych i pozyskiwanych akredytacji.

### ***7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych***

Umiędzynarodowienie kierunku związane jest również z kształceniem studentów pochodzących z zagranicy. Dotyczy to zarówno studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, przy czym należy zwrócić uwagę, iż kształcenie studentów z zagranicy odbywa się na studiach w języku polskim (studia stacjonarne i niestacjonarne) oraz w języku angielskim (tylko studia stacjonarne). Zajęcia na ścieżce anglojęzycznej są prowadzone w języku angielskim dla całego programu studiów (kształcenie na



podstawie analogicznych przedmiotów, sylabusów i treści kształcenia). Łącznie spośród ponad tysiąca osób zarejestrowanych w uczelni w październiku 2022 roku jako obcokrajowcy, na kierunku FiR studiuje około połowy z nich. Spośród wszystkich obcokrajowców studiujących na kierunku 70,8% stanowią studenci ścieżki anglojęzycznej. Zdecydowana większość studentów z zagranicy studiuje na studiach stacjonarnych (stanowią oni 88% wszystkich osób studiujących na studiach stacjonarnych, wobec jedynie 5% na studiach niestacjonarnych). Podkreślić należy wyraźny wzrost liczby obcokrajowców w roku 2022 w stosunku do lat poprzednich (o 65% w stosunku do 2021 roku, a w porównaniu z rokiem 2020 – aż o 161%, ale w tym przypadku kluczową rolę odgrywały ograniczenia mobilności związane z pandemią). Liczbę studentów zagranicznych studiujących na kierunku FiR w ostatnich latach przedstawia Tabela 7.1.

**Tabela 7.1.** Liczba studentów zagranicznych odbywających naukę na kierunku FiR w latach 2017-2022

Rok	Liczba studentów zagranicznych na studiach polskojęzycznych	Liczba studentów zagranicznych na studiach anglojęzycznych
2017/18	223	58
2018/19	192	118
2019/20	145	134
2020/21	111	78
2021/22	87	212
2022/23	144	350

Ustawiczne dążenie do modernizacji programu studiów oraz działania informacyjno-promocyjne (m.in. uczestnictwo w targach zagranicznych, dni otwarte oraz przeprowadzanie egzaminów stypendialnych w różnych krajach, m.in. Azerbejdżanie, Kazachstanie, Nigerii, Tanzanii, Indiach, Tajlandii) przynoszą wymierne efekty w postaci coraz większej liczby studentów zagranicznych z rosnącej liczby państw. Obecnie na kierunku FiR studiują osoby pochodzące z czterdziestu ośmiu krajów. Najliczniejszą grupę stanowią studenci z Azerbejdżanu oraz Ukrainy, Turcji, Uzbekistanu, Zimbabwe, Rwandy oraz Tadżykistanu.

Istotnym elementem umiędzynarodowienia są również treści kształcenia, dlatego AEH dba, aby w programie studiów na kierunku FiR znalazło się wiele treści o charakterze międzynarodowym. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia są przedmioty, w ramach których treści kształcenia odnoszą się do wiedzy, doświadczeń i praktyki międzynarodowej, co z racji powiązań istniejących pomiędzy rynkiem polskim i innymi rynkami światowymi, w tym unijnymi jest zjawiskiem naturalnym. Dotyczy to większości przedmiotów mieszczących się w obszarze kształcenia kierunkowego i specjalnościowego. W szczególności warto wskazać przedmioty o międzynarodowym kontekście: Finanse międzynarodowe, Międzynarodowe finanse przedsiębiorstw, Rynki finansowe, Globalizacja gospodarki, Fundusze UE, Zarządzanie instytucjami finansowymi, Systemy walutowe i finansowe. Należy też zwrócić uwagę, iż w sylabusach przedmiotowych rekomenduje się studentom sięganie do literatury obcojęzycznej. Poprzez omawianą tematykę zajęć studenci są zachęceni do większej otwartości na praktyczne aspekty umiędzynarodowienia, w tym również mobilność międzynarodową.

Bardzo istotnym elementem strategii umiędzynarodowienia kierunku są również porozumienia o podwójnym dyplomowaniu, zawierane przez uczelnię z partnerskimi szkołami wyższymi działającymi poza granicami Polski. Wspólne projekty z uczelniami partnerskimi, które mają na celu prowadzenie studiów na zasadzie podwójnego dyplomu, to bardzo istotny, strategiczny element umiędzynarodowienia kierunku. Programy te pozwalają dodatkowo na zacieśnianie współpracy z uczelniami partnerskimi, organizowanie wspólnych projektów, np. międzynarodowych konferencji naukowych, wymianę kadry oraz doświadczeń, co jest niezwykle cenne. Pozwalają także na jeszcze większą integrację społeczności studenckiej. Procedura podwójnego dyplomowania polega przede

wszystkim na porównaniu programów studiów oraz efektów uczenia się. Jeśli te ostatnie są zgodne, studenci zazwyczaj przyjmowani są na ostatni rok studiów w uczelniach, które podpisały porozumienie, bez różnic programowych, bądź są im wyznaczane dodatkowe przedmioty do uzupełnienia. W każdym przypadku, program podwójnego dyplomu zakłada działanie wymiany w obie strony, tj. również studenci AEH mają możliwość podjęcia studiów i otrzymania dyplomu w uczelni partnerskiej. Mimo istniejących możliwości, studenci AEH nie są na razie zainteresowani studiowaniem w uczelniach działających w krajach spoza Unii Europejskiej. Aktualnie studenci kierunku FiR mają możliwość uzyskania dodatkowego dyplomu jednej z dziewięciu uczelni. Wykaz tych uczelni, wraz ze wskazaniem języka studiów, zawiera Tabela 7.2.

**Tabela 7.2.** Wykaz uczelni zagranicznych, z którymi AEH ma podpisane umowy dotyczące podwójnego dyplomowania na kierunku FiR

L.p.	Nazwa uczelni	Kraj	Data podpisania umowy	Język studiów
1.	Belarusian Trade and Economics University of Consumer Cooperatives	Białoruś	26/03/2021	angielski / polski
2.	Eurasia International University	Armenia	11/02/2021	angielski
3.	International Black Sea University LLC	Gruzja	25/02/2020	angielski
4.	Międzynarodowy Klasyczny Uniwersytet im. P. Orlika	Ukraina	09/10/2020	polski
5.	International University of Kyrgyz Republic	Kirgistan	25/02/2020	angielski
6.	University „UKSHIN HOTI” PRIZREN	Kosowo	24/03/2021	angielski
7.	Kazakh University of Economics, Finance and International Trade	Kazachstan	13/05/2021	angielski
8.	University College “Beder”	Albania	16/02/2022	angielski
9.	Ala-Too International University	Kirgistan	05/07/2022	angielski

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku FiR biorą aktywny udział w konferencjach międzynarodowych. Są aktywni w organizacjach międzynarodowych, a niektórzy są członkami rad naukowych i gremiów czasopism zagranicznych. Coraz więcej pracowników akademickich związanych z kierunkiem FiR publikuje w czasopismach naukowych posiadających wysoki IF oraz bierze udział w prestiżowych międzynarodowych konferencjach naukowych organizowanych stacjonarnie i w formule on-line (w roku akademickim 2021/2022 przykładowo 13 publikacji w materiałach konferencyjnych na poziomie I oraz udział dr. R. Kusego w 30th CEEMAN Annual Conference in Blend – Innovative, Inspirational and Impactful), co przekłada się bezpośrednio na upowszechnianie wyników ich badań naukowych poza granicami kraju. O aktywnościach tych było więcej w Kryterium 4. Dobrym przykładem aktywności uczelni i pracowników kierunku FiR w otoczeniu międzynarodowym może być również organizacja w 2017 roku dużej międzynarodowej konferencji *5th Edition of the Global Economy & Governance - Challenges in a Turbulent Era International Conference*, organizowanej we współpracy z National University of Political Studies and Public Administration (Rumunia), Romanian Academy Institute for Economic Forecasting (Rumunia), National Taiwan University (Tajwan), Ming Chuan University (Tajwan), Ocean University of China (Chiny) oraz ze strony polskiej ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego oraz Akademią Finansów i Biznesu Vistula. W 2020 roku, mimo pandemii, zorganizowana została druga odsłona prestiżowej konferencji międzynarodowej *Challenges of the Contemporary Economics*, której AEH była gospodarzem.

Wyrazem dbałości o właściwy poziom umiędzynarodowienia jest również finansowanie szkoleń i kursów językowych dla pracowników AEH. W związku ze znacznym udziałem studentów pochodzących z zagranicy uczelnia organizuje kursy językowe dla pracowników administracyjnych i kadry dydaktycznej. W latach 2017-2022 w kursach tych uczestniczyły łącznie 53 osoby, z czego

większość (50 osób) stanowili pracownicy administracyjni mający bezpośrednie interakcje ze studentami.

### **7.3. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry**

Promocja mobilności studenckiej jest traktowana jako niezwykle ważny element zdobywania doświadczenia międzynarodowego przez studentów, co w przypadku kierunku FiR ma istotne znaczenie. Uczelnia umożliwia studentom korzystanie z programu ERASMUS+, w ramach którego dwukrotnie każdego roku akademickiego jest prowadzona rekrutacja na studia w uczelniach partnerskich oraz na praktyki czy staże zawodowe. Program ERASMUS+ jest adresowany do studentów, absolwentów oraz pracowników Uczelni.

Uczelnia konsekwentnie stara się poszerzać porozumienia z partnerami zagranicznymi, w ramach których istnieje możliwość korzystania z oferty programu ERASMUS+. Obecnie umowy podpisane są z 37 uczelniami z Chorwacji, Cypru, Francji, Hiszpanii, Niemiec, Litwy, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Turcji i Włoch. Pełna lista uczelni, z którymi AEH posiada podpisane umowy o współpracy w ramach ERASMUS+ dostępna jest na stronie internetowej uczelni. Pozytywna ocena działalności AEH na tym polu zaowocowała przyznaniem uczelni nowej karty ERASMUS+ na lata 2021-2027.

W latach 2019-2022 z wyjazdów w ramach programu ERASMUS+ skorzystało łącznie 10 studentów AEH, z czego wyjazdy 4 osób dotyczyły studentów ocenianego kierunku. Uczelnia jest również otwarta na przyjmowanie studentów z uczelni partnerskich w ramach programu ERASMUS+ oraz umów bilateralnych. Niestety w ostatnich latach z powodu pandemii Covid-19, przyjazdy te nie dochodziły do skutku. Dopiero w roku 2021 odnotowano przyjazd jednego studenta z Włoch (Università degli Studi di Sassari), a w 2022 roku dwójki studentów, po jednym z Włoch (Università degli Studi di Sassari) oraz Portugalii (Politécnico de Lisboa).

Jeżeli chodzi o absolwentów, to wyjazd na praktykę/staż w ramach programu ERASMUS+ może być zrealizowany przez absolwenta uczelni w okresie jednego roku od ukończenia studiów, pod warunkiem, iż kwalifikacja do udziału w Erasmus+ odbędzie się najpóźniej w czasie ostatniego roku studiów. W okresie poddanym ujmowanym w niniejszym raporcie samooceny żaden z absolwentów kierunku FiR nie uczestniczył w tej formie programu.

W ramach Erasmus+ uczelnia może dofinansować również wyjazdy pracowników w celach dydaktycznych (STA) oraz wyjazdy w celach szkoleniowych (STT). W latach 2017-2022 z możliwości tej skorzystało czterech pracowników, którzy prowadzili lub prowadzą zajęcia na kierunku FiR. Były to dwa wyjazdy zrealizowane w 2018 roku (wyjazd szkoleniowy do Hochschule Wismar, University of Applied Sciences: Technology, Business and Design w Niemczech oraz wyjazd dydaktyczny do Juraj Dobrila University of Pula w Chorwacji). W roku 2017 oraz 2019 zrealizowano po jednym wyjeździe dydaktycznym odpowiednio do Vysoka Skola Medzinarodneho Podnikania ISM w Presovie na Słowacji oraz do Juraj Dobrila University of Pula w Chorwacji. W kolejnych latach, z racji m.in. obostrzeń pandemicznych, wyjazdy pracowników AEH w ramach programu Erasmus+ nie były realizowane.

Studenci kierunku FiR mają także możliwość wyjazdu (nieodpłatnego) w ramach umów bilateralnych na jeden lub dwa semestry nauki do uczelni partnerskich w ramach wymiany studenckiej poza programem Erasmus+. Dotyczy to czterech uczelni: Universidad del Rosario w Bogocie (Kolumbia), VNU University of Economics and Business, Vietnam National University Hanoi (Wietnam), Suleyman Demirel University (Kazachstan) oraz Universiti Teknikal Mara (UniKL), Kuala Lumpur (Malezja). Niestety sytuacja polityczna i epidemiologiczna sprawiły, że w ostatnich latach nie mógł odbyć się żaden tego typu wyjazd. Mimo to, studenci są nadal zachęceni do wyjazdów poprzez różne akcje informacyjne, mailing, media społecznościowe. O udział w wymianie studenckiej i wyjazd w ramach programu może ubiegać się osoba spełniająca wszystkie poniższe kryteria, tj.:

posiada aktualny status studenta AEH, odbywa stacjonarne studia pierwszego lub drugiego stopnia, bądź jednolite studia magisterskie (w chwili złożenia wniosku wymagane jest ukończenie minimum pierwszego roku studiów pierwszego stopnia), zamieszkuje na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zaliczyła wszystkie dotychczasowe okresy studiów, z których uzyskała wysoką średnią ocen, zna język angielski i/lub język hiszpański, nie przebywa na urlopie dziekańskim oraz względem, której nie jest prowadzone postępowanie dyscyplinarne.

Dodatkowo Uczelnia ma podpisanych 40 umów międzynarodowych o współpracy z uczelniami z 20 państw, m.in.: Nelson Mandela Metropolitan University (Republika Południowej Afryki), Universidad del Rosario (Kolumbia), Universidad San Francisco de Quito (Ekwador), The College of Saint Elizabeth, Morristown (USA), The University of Talca (Chile), The Cihan University (Irak), University of Prince Edward Island (Kanada), Trondelag R&D Institute (Norwegia), University of Rijeka (Chorwacja), Uniwersytet Preszowski w Preszowie (Słowacja), Waseda University (Japonia). Wszystkie umożliwiają wymianę studencką, kadry, organizację wspólnych wydarzeń naukowych, wymianę kulturalną i doświadczeń. Pełna lista uczelni, z którymi AEH w Warszawie posiada podpisane umowy bilateralne o współpracy jest dostępna na stronie internetowej uczelni, w zakładce dotyczącej współpracy międzynarodowej.

#### ***7.4. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny***

Program studiów na kierunku FiR obejmuje kształcenie studentów w zakresie znajomości języka obcego ogólnego z elementami języka specjalistycznego, o czym była już mowa w Raporcie. Wymagania stawiane studentom w zakresie efektów uczenia się języków obcych są zawarte w sylabusach przedmiotu. Zalicza się do nich przede wszystkim rozwijanie podstawowych sprawności językowych: pisanie, czytanie, mówienie, rozumienie, uczenie poprawnego posługiwania się językiem obcym w zakresie podstawowych rodzajów komunikacji językowej, poprawnego redagowania tekstów oraz wyrażania sądów i opinii w języku obcym, przekazywania wiedzy na temat kultury, zwyczajów i zachowań na obszarze krajów z danego kręgu językowego, a także opanowanie podstaw języka specjalistycznego.

Celem kursu języka obcego realizowanego na studiach pierwszego stopnia jest opanowanie języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, tj. osiągnięcie niezależności językowej umożliwiającej efektywne posługiwanie się językiem obcym w zakresie czterech sprawności (słuchanie, mówienie, pisanie i czytanie) w komunikacji zawodowej i naukowej z uwzględnieniem języka specjalistycznego dla kierunku studiów. W przypadku studiów drugiego stopnia celem nauki języka obcego jest opanowanie języka obcego specjalistycznego na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Osiągnięcie efektów uczenia się jest weryfikowane podczas egzaminu końcowego z języka obcego. Po zakończeniu edukacji student ma możliwość przystąpienia do egzaminu, który pozwala ocenić poziom znajomości języka i uzyskać międzynarodowy certyfikat językowy.

#### ***7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku***

Jednym z aspektów umiędzynarodowienia kierunku jest współpraca z wykładowcami zagranicznymi, którzy odwiedzają uczelnię w celu przeprowadzenia dodatkowych zajęć. W latach 2017-2022 dodatkowe wykłady, w których uczestniczyli studenci kierunku FiR, przeprowadzone zostały przez osiem osób – trzy zrealizowane zostały w ramach programu Erasmus+, a cztery w ramach projektu „Uczelnia bliżej biznesu” (Kompleksowy Program Rozwoju AEH). Wykaz tych wykładów przedstawia Tabela 7.3.

**Tabela 7.3.** Przyjazdy wykładowców z zagranicy w celu realizacji wykładów, w których uczestniczyli studenci kierunku FiR

Rok	Imię i nazwisko	Uczelnia macierzysta	Kraj pochodzenia	Cel
2017	Iveta Sedlakova	Vysoka Skola Medzinarodneho Podnikania ISM – Presov, Słowacja	Słowacja	Wykład (Erasmus)
2018	-	-	-	-
2019	Iveta Fekiac-Sedlakova	Vysoka skola medzinarodneho podnikania ISM – Presov, Słowacja	Słowacja	Wykład (Erasmus)
2020	Ihor Oleksiv	Lviv Polytechnic National University	Ukraina	Wykład (projekt "Uczelnia bliżej biznesu")
	Oleksandr Dluhopolski	Kyiv School of Economics	Ukraina	Wykład (projekt "Uczelnia bliżej biznesu")
2021	Viktoriia Borshch	Odessa I.I. Mechnikov National University	Ukraina	Wykład (projekt "Uczelnia bliżej biznesu")
	Iryna Nyenno	Odessa I.I. Mechnikov National University	Ukraina	Wykład (projekt "Uczelnia bliżej biznesu")
	Natalia Shirayayeva	National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"	Ukraina	Wykład (Erasmus)

Nową inicjatywą jest International Classroom – projekt mający na celu zwiększenie oraz rozwijanie kompetencji międzykulturowych kadry dydaktycznej i studentów w kontekście międzynarodowych ram akademickich i biznesowych. Oznacza to zaangażowanie studentów w celowe interakcje z różnymi ideami i różnorodnymi ludźmi, aby rozwijać i demonstrować wszechstronne podejście i postawę wobec innych ludzi, rozwijać własną osobowość i karierę, a także zwiększać zdolność do bycia twórcą zmian. Dla kadry dydaktycznej z kolei International Classroom służy jako platforma do wymiany pomysłów, znalezienia partnerów badawczych, bądź poszerzenia sieci zawodowych. Projekt daje studentom oraz kadrze dydaktycznej możliwość poznawania wybitnych ludzi, powiązanych z uczelniami, światem biznesu, czy działalnością non-profit, aby dać im możliwość wzięcia udziału w dyskusjach i poszerzenia swoich perspektyw zawodowych. W ramach projektu w listopadzie 2022 roku odbył się pierwszy wykład zrealizowany przez pochodzącą z Armenii dr Ani Tamazyan (Yerevan State University). W planach na rok akademicki 2022/2023 są jeszcze trzy wykłady z tego cyklu, w ramach których prelegentami będą dr Alenka Braček Lalić (Słowenia), dr Ieva Bērziņa (Łotwa) oraz Dr Sanja Ivić, Serbia (Serbia).

**7.6. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację.**

W procesie umiędzynarodowienia kierunku FiR ważna jest również coroczna jego ewaluacja. Okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kierunku są prowadzone po zakończeniu każdego roku akademickiego przez prorektor ds. współpracy międzynarodowej, na podstawie raportu składanego przez dziekana. Prócz formalnej oceny, są również formułowane zalecenia przekazywane dziekanowi. Podczas ewaluacji są brane od uwagę następujące kryteria:

- umiędzynarodowienie społeczności studenckiej;
- umiędzynarodowienie kadry akademickiej;
- umiędzynarodowienie programów studiów;
- zdobywanie doświadczenia międzynarodowego przez studentów;
- zdobywanie doświadczenia międzynarodowego przez kadre;
- poszerzanie porozumień międzynarodowych;



- umiędzynarodowienie badań naukowych.

Ewaluacja poziomu umiędzynarodowienia kierunku FiR przeprowadzona przez prorektor ds. współpracy międzynarodowej za lata 2020/2021-2021/2022 wykazała bardzo dobry poziom ogólny. Wysokiemu poziomowi umiędzynarodowienia społeczności studenckiej sprzyjała realizacja studiów na dwóch ścieżkach językowych kształcenia. Prowadzone były systematyczne działania zmierzające do poszerzenia współpracy międzynarodowej, m.in. powiększanie portfolio porozumień partnerskich w ramach programu Erasmus+, porozumień bilateralnych (w tym w ramach podwójnego dyplomowania, umiędzynarodowienia badań naukowych oraz zdobywania doświadczenia międzynarodowego przez studentów oraz kadre dydaktyczną, a także umiędzynarodowienie kadry. Wprawdzie sytuacja pandemiczna w latach 2020-2022 znacząco przyhamowała te procesy, tym niemniej w planach jest intensyfikacja działań zmierzających do zwiększenia skali bezpośredniej wymiany pracowników naukowych i studentów, a także zwiększenie udziału studentów z zagranicy w ogólnej liczbie studentów kierunku FiR.

## **Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia**

### **8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami**

Jedną z powszechnie przyjętych form wsparcia studentów jest system stypendialny. Student uczelni może ubiegać się o przyznanie stypendium: socjalnego, dla osób z niepełnosprawnościami oraz rektora za wyniki w nauce, a także zapomogi dla osób znajdujących się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. O wysokości świadczeń w ramach pomocy materialnej decyduje rektor w porozumieniu z samorządem studenckim, a szczegółowe zasady i tryb ich przyznawania określa Regulamin świadczeń dla studentów AEH. O stypendia i zapomogę może ubiegać się student będący obywatelem polskim oraz cudzoziemiec spełniający kryteria określone w przepisach prawa powszechnego i Regulaminie świadczeń. Stypendia przyznaje komisja stypendialna powołana przez rektora, składająca się z pięciu osób, przy czym studenci stanowią 3/5 składu komisji.

Istotne jest to, iż AEH nie koncentruje systemu wsparcia jedynie na pomocy materialnej dla studentów, szczególnie osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Prowadzi inne, liczne działania mające na celu stwarzanie studentom i doktorantom będącym osobami z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia. W roku akademickim 2021/2022 na kierunku FiR studiowało 14 osób z niepełnosprawnościami. Liczba ta nie odzwierciedla sytuacji studentów mających trudności zdrowotne i wymagających wsparcia, ponieważ obejmuje wyłącznie osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności. Uczelnia świadczy również bardzo bogate i kompleksowe wsparcie dla studentów z tzw. szczególnymi potrzebami. Są to osoby chorujące neurologicznie, endokrynologicznie, z zaburzeniami na tle nerwowym, psychicznym, w spektrum autyzmu, z zaburzeniami lękowymi, cierpiące na depresję czy przeżywające stratę bliskiej osoby.

Uczelnia posiada w swoich strukturach jednostkę organizacyjną zajmującą się wsparciem dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami w procesie kształcenia. Jest to Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON), którego wszystkie działania są bezpłatne. Prowadzona jest odrębna strona internetowa, prezentująca formy i zasady wsparcia organizowane przez BON ([www.bon.vizja.pl](http://www.bon.vizja.pl)). BON tworzy wykwalifikowany zespół, w którego skład wchodzi:

- Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami, który reprezentuje interesy studentów i doktorantów z niepełnosprawnością przed władzami AEH, społecznością akademicką i podmiotami zewnętrznymi, inicjuje, koordynuje i nadzoruje realizację programów edukacyjno-szkoleniowych służących poprawie warunków studiowania osób z niepełnosprawnościami,

podejmuje i wspiera działania na rzecz pełnej integracji społecznej, aktywizacji zawodowej i przeciwdziałania izolacji społecznej osób z niepełno sprawnościami, a także przedstawia rektorowi propozycję rozwiązań problemów poruszanych przez osoby z niepełnosprawnościami;

- doradca edukacyjny, który odpowiada za bezpośredni kontakt ze studentami z niepełno sprawnościami i szczególnymi potrzebami, pomaga wybrać odpowiednią formę wsparcia realizowaną przez BON lub inne komórki organizacyjne AEH, doradza w zakresie rozwoju zawodowego i osobistego, świadczy poradnictwo w zakresie możliwości skorzystania ze wsparcia psychologicznego oraz innego wsparcia ze strony uczelni;
- specjalista ds. wsparcia studentów z niepełnosprawnościami, który pomaga studentom w codziennym funkcjonowaniu na uczelni, prowadzi wypożyczalnię specjalistycznego sprzętu, koordynuje pracę tłumaczy języka migowego oraz asystentów dydaktycznych, pomaga studentom oraz wykładowcom w zakresie adaptacji materiałów dydaktycznych oraz pytań egzaminacyjnych, prowadzi stały monitoring potrzeb osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami, organizuje działania integracyjne;
- kierownik projektów, odpowiedzialny za wdrażanie nowych projektów na rzecz osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami, który zarządza zespołem projektowym oraz działaniami realizowanym na rzecz osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami;
- tłumacze języka migowego, tj. osoby współpracujące z uczelnią w wymiarze zgodnym z realnymi potrzebami osób niedosłyszących lub niesłyszących; tłumaczą oni na język migowy treści przekazywane podczas zajęć, egzaminów oraz podczas załatwiania spraw formalnych na uczelni, jak również są obecni podczas wszelkich działań integracyjnych, uroczystości akademickich, targów pracy, czy innych form aktywności kierowanych do studentów;
- asystenci dydaktyczni, czyli osoby współpracujące z uczelnią w wymiarze zgodnym z realnymi potrzebami osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami, którzy pomagają studentom w sporządzaniu notatek podczas zajęć, przemieszczania się po uczelni, komunikacji z wykładowcami oraz pracownikami administracyjnymi; mogą być obecni na wszystkich rodzajach zajęć, podczas różnych wydarzeń realizowanych na uczelni oraz w uzasadnionych przypadkach, także podczas egzaminów;
- lektorzy języków obcych, którzy prowadzą specjalistyczne konsultacje z języków obcych dla studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami; konsultacje mają charakter indywidualny, a treści, metody i forma zajęć jest dopasowywana do indywidualnych potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami;
- rehabilitanci i fizjoterapeuci, którzy prowadzą indywidualne konsultacje dotyczące zaplanowania osobom z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami odpowiednich ćwiczeń ruchowych, tak aby mogły one bezpiecznie i z satysfakcją uprawiać wybrany przez siebie rodzaj sportu i ćwiczyć w ramach różnych sekcji sportowych działających w uczelni;
- psycholog, coach, psychiatra, którzy na rzecz studentów z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami świadczą bezpłatne wsparcie w formie indywidualnych konsultacji, które odbywają się zdalnie oraz stacjonarnie; uzupełnieniem tej formy wsparcia są grupy wsparcia prowadzone w formie stacjonarnej w uczelni od listopada 2022 roku; konsultacje psychologiem, coachem czy psychiatrą trwają ok. 60 minut; pomoc psychologiczna świadczona jest studentom, których funkcjonowanie w społeczności akademickiej i życiu społecznym zostało z jakiejś przyczyny ograniczone lub utrudnione; każdy student AEH może skorzystać z bezpłatnego wsparcia w wymiarze: do 12 godz. konsultacji z psychologiem, do 2 godz. konsultacji z psychiatrą oraz do 8 godz. konsultacje z coachem.

BON prowadzi również dla potrzebujących studentów wypożyczalnię nowoczesnego, specjalistycznego sprzętu usprawniającego kształcenie i dostęp do informacji. Są to: laptopy, notebooki i tablety wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem, nadajniki i odbiorniki Amigo do systemu FM (system usprawniający słyszenie), maszyny do pisania alfabetem Braille'a, lupy elektroniczne, dyktafony cyfrowe, przenośne pętle indukcyjne, monitory brajlowskie. W uczelni znajduje się również kilka stanowisk komputerowych ze specjalistycznym wyposażeniem spełniającym oczekiwania studentów z niepełnosprawnościami.

Na terenie kampusu uczelni znajduje się dwupoziomowy parking podziemny z wydzielonymi miejscami parkingowymi dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. Oprócz tego na terenie kampusu znajdują się windy przystosowane do korzystania przez osoby na wózkach inwalidzkich czy też niewidome.

Kolejną z form wsparcia osób z niepełnosprawnościami są stypendia. Może je otrzymać student, który posiada orzeczenie o niepełnosprawności, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, orzeczenie o zaliczeniu do grupy inwalidzkiej lub orzeczenie o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Wysokość miesięcznego stypendium specjalnego dla osób z niepełnosprawnościami wynosiła w minionym roku akademickim od 1200 zł do 1500 zł w zależności od stopnia niepełnosprawności studenta.

Studenci z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami spoza Warszawy lub Polski mogą otrzymać pomoc w odnalezieniu odpowiedniego mieszkania czy pokoju studenckiego. Każdy student jest traktowany indywidualnie, a uczelnia reaguje na bieżąco na potrzeby osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami tak, aby zapewnić w pełni dostępność miejsca zakwaterowania zgodnie z danym rodzajem niepełnosprawności.

## **8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się**

Uczelnia zapewnia wiele rozwiniętych struktur służących udzielaniu wszystkim studentom wszechstronnego wsparcia (stypendia, wyjazdy zagraniczne, wizyty studyjne, dodatkowe certyfikaty). W ramach AEH w Warszawie działa także Akademicki Związek Sportowy. W 2020 roku uczelnia zgłosiła akces uczestnictwa w Legii Akademickiej, tj. programie Ministerstwa Obrony Narodowej realizowanego w porozumieniu z MEiN w zakresie ochotniczego szkolenia wojskowego studentek i studentów.

W procesie kształcenia studentów na kierunku FiR, opiekę dydaktyczną w zakresie swoich kompetencji zapewniają:

- nauczyciele akademicki (przekazywanie treści kształcenia, kontrola efektów uczenia się, aktywizacja naukowa studentów);
- opiekunowie kół naukowych (organizowanie prelekcji, wykładów, wizyt studyjnych, wsparcie w procesie samokształcenia, angażowanie studentów w badania i inne aspekty działalności naukowej);
- promotorzy prac dyplomowych (zatwierdzanie tematów, pomoc w doborze tematu i literatury, wskazówki odnośnie metodyki badań oraz techniki pisania pracy dyplomowej);
- dziekan (m.in. podejmowanie decyzji w sprawach: indywidualnej organizacji studiów, skierowania na powtarzanie roku, wpisu warunkowego, wydłużenie okresu do składania prac dyplomowych, skreślenia z listy studentów, wyznaczanie składu komisji egzaminu dyplomowego, opracowania harmonogramu sesji egzaminacyjnej, przyjęcia na studia, również z przeniesienia i inne kwestie ujęte w Regulaminie studiów);
- samorząd studencki w zakresie aktywizacji naukowej oraz organizacji życia studenckiego, w tym informowania o zakresie praw przysługujących studentom;

- Biuro Obsługi Studenta w zakresie organizacji procesu studiowania, stypendiów oraz pomocy w zakresie zakwaterowania;
- Akademickie Biuro Karier w zakresie doradztwa zawodowego;
- Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON) – w zakresie adaptacji procesu kształcenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami.

Wparcia w zakresie prowadzonej przez studentów aktywności naukowej oraz w sprawach kształcenia udzielają wszyscy nauczyciele akademicy, dostępni nie tylko podczas zajęć, ale także konsultacji, zgodnie z ich publikowanym terminarzem oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej i/lub platformy MS Teams. W zakresie prowadzonych badań, wsparcia udzielają promotorzy prac dyplomowych co do tematyki, zakresu i metodyki badań, na kanwie których opracowywana jest praca, opiekunowie kół naukowych co do zagadnień i zakresu badań stanowiących przedmiot działalności koła.

Studenci AEH mają bezpłatny dostęp do wielu baz naukowych, książek, wydawnictw i pełnotekstowych czasopism i artykułów naukowych związanych z danym kierunkiem studiów. Są nimi: Ibuk Libra, Academica, Lexoteka, EMIS, Wirtualna Biblioteka Nauki, Wiley, Science Direct, Nature, Ebscohost, Springer, Science, Web of Science, Scopus. Zasoby te są udostępniane przez Bibliotekę AEH działającą na terenie kampusu uczelni. Wybrane z nich są również dostępne w salach zajęciowych, np. baza danych finansowych EMIS w sali symulacji giełdowych, a także w całym budynku uczelni poprzez sieć bezprzewodowego Internetu. Pracownicy biblioteki służą wsparciem w poszukiwaniu publikacji, w tym także w zakresie wypożyczeń międzybibliotecznych. Nadają każdemu zainteresowanemu studentowi indywidualny login i hasło dostępu do baz naukowych. Czytelnia jest wyposażona w stanowiska komputerowe, także dla osób z niepełnosprawnościami, oraz w tzw. ciche pokoje do nauki, które zapewniają studentom komfort pracy indywidualnej. Biblioteka umożliwia wyszukiwanie i rezerwowanie książek on-line, także poza siedzibą uczelni.

### **8.3. Wsparcie w zakresie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów, we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji oraz pozostałej aktywności studentów**

AEH wspiera mobilności studentów m.in. w ramach programu Erasmus+ oraz umów o podwójnym dyplomowaniu zawartych z wieloma uczelniami zagranicznymi. Mobilności te dotyczą zarówno studentów w celu odbycia praktyk, staży, części studiów w uczelniach zagranicznych, jak i kadry akademickiej w celach dydaktycznych i szkoleniowych. Uczestnicy mobilności otrzymują stypendium ze środków Erasmus+. Z programu Erasmus+ mogą skorzystać studenci spełniający m.in. następujące kryteria: są na co najmniej drugim roku studiów pierwszego stopnia, mają średnią ocen z dotychczasowego okresu studiów nie mniejszą niż 4,0, biegle posługują się językiem obcym, przeszli z wynikiem pozytywnym rozmowę kwalifikacyjną przed komisją uczelnianą i nie byli karani. Rekrutowanie na wyjazdy w ramach programu Erasmus+ jest prowadzone w uczelni dwa razy w roku w wyznaczonych wcześniej terminach. Wyjazdy na studia w ramach programu Erasmus+ trwają najczęściej jeden semestr, ale w niektórych przypadkach mogą być wydłużone do dwóch semestrów. Od roku akademickiego 2019/2020 z programu Erasmus+ skorzystało łącznie sześcioro studentów kierunku FiR – wyjazdy do uczelni w Portugalii, Włoszech, Hiszpanii i Niemczech. Aktualna lista uczelni partnerskich znajduje się na stronie: <https://erasmus.vizja.pl/uczelnie-partnerskie/>.

W zakresie mobilności, studentom i absolwentom służy pomocą również Akademickie Biuro Karier (ABK), które dostarcza aktualnych informacji o ofertach pracy, staży i praktyk w kraju i zagranicą. Ponadto studenci mają możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym lub wzięcia udziału w warsztatach podnoszących kompetencje miękkie na globalnym rynku pracy. ABK pomaga sporządzić dokumenty aplikacyjne, przygotowuje do rozmów

kwalifikacyjnych, uczestniczy w targach pracy i targach edukacyjnych, organizuje profesjonalne szkolenia i warsztaty.

Ponadto studenci kierunku FiR mogą pogłębiać swoje zainteresowania i podnosić kompetencje przydatne w ich mobilności w trzech Kołach Naukowych: HR, Przedsiębiorczości oraz Finansów i Bankowości. W ramach Koła Naukowego HR studenci mogą doskonalić swoje umiejętności interpersonalne. Z kolei w ramach Koła Naukowego Przedsiębiorczości studenci planujący rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej mają możliwość konsultacji swojego pomysłu biznesowego, a także możliwość uzyskania wsparcia przy wyborze formy prowadzenia działalności, formy opodatkowania, sposobów promocji adekwatnych do posiadanej oferty i grupy docelowej odbiorców. Z kolei w ramach Koła Naukowego Finansów i Bankowości studenci mają możliwość zdobycia dodatkowej wiedzy z zakresu finansów i bankowości poprzez udział w organizowanych spotkaniach i paneli dyskusyjnych oraz prowadzenie projektów badawczych w zakresie finansów i bankowości.

Na terenie kampusu AEH znajduje się kilka specjalistycznych sal dydaktycznych, z których korzystają studenci ocenianego kierunku. Są to np. pracownie (laboratoria) komputerowe, pełnowymiarowa i dobrze wyposażona sala gimnastyczna umożliwiająca uprawianie m.in. sportów zespołowych, także poza godzinami zajęć, sala symulacji giełdowych, sala negocjacji, komunikacji i nowoczesnych mediów, sala symulacji rozpraw sądowych, laboratoria językowe itp.

Studenci kierunku FiR mogą liczyć także na wsparcie merytoryczne dziekana, prodziekana oraz nauczycieli akademickich w zakresie różnego rodzaju inicjatyw organizacyjnych, naukowo-badawczych, rozwoju społecznego i przedsiębiorczości.

#### ***8.4. System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej, sposoby wsparcia studentów wybitnych oraz informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej***

Jak wspomniano, studenci osiągający wyróżniające wyniki w nauce (średnia nie niższa niż 4,5) albo posiadający osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe we współzawodnictwie na poziomie krajowym, mogą ubiegać się o stypendium rektora. W roku akademickim 2021/2022 zostały przyznane stypendia rektora za wyniki w nauce w wysokości od 450 zł/miesiąc do 650 zł/miesiąc, w zależności od uzyskanej średniej ocen, a za osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe w wysokości 400 zł/miesiąc. W przypadku, gdy student ma zarówno wysoką średnią ocen, jak i inne ww. osiągnięcia, stypendium za wyniki w nauce jest zwiększane o 200 zł miesięcznie. Ze stypendium rektora za wyniki w nauce skorzystało w poprzednim roku akademickim łącznie 60 studentów kierunku FiR.

Uzdolnieni absolwenci mogą liczyć na przyznanie nagrody ustawionej w 2020 roku – statuetki i dyplomu „Mens Docta”. Nagroda ta jest wręczana podczas uroczystej graduacji pod koniec września każdego roku akademickiego. Kapituła Nagrody, na czele której stoi prorektor ds. kształcenia, na etapie wyłaniania laureatów bierze pod uwagę średnią ocen uzyskanych w toku studiów, ocenę z egzaminu dyplomowego, osiągnięcia naukowe, sportowe lub artystyczne oraz zaangażowanie organizacyjne i społeczne – zarówno w sprawy uczelni, jak i otoczenia. Kandydatów do nagrody mogą zgłaszać: dziekan, promotorzy i recenzenci prac dyplomowych, nauczyciele akademicy, opiekunowie kół naukowych, samorząd studencki, a także student może sam zgłosić swoją kandydaturę.

Najlepsi studenci posiadający umiejętności językowe są kwalifikowani do odbycia części studiów za granicą w ramach programów mobilności studenckiej (m.in. Erasmus+). Z kolei uczelniani sportowcy są angażowani w dodatkowe programy wsparcia, np. Narodową Reprezentację Akademicką.



Szczegółowe informacje dotyczące możliwości ubiegania się o wszelkiego rodzaju stypendia oraz informacje o pozostałych formach wsparcia studentów są dostępne na stronie internetowej uczelni oraz poprzez bieżące ogłoszenia publikowane w systemie informatycznym uczelni. Dodatkowo opiekunowie poszczególnych roczników informują studentów o możliwościach wsparcia finansowego, psychologicznego dla osób w trudnej sytuacji życiowej. Ponadto w trakcie spotkań z opiekunami roczników studenci są zachęcani do aktywności, których celem jest ich rozwój osobisty i nabycie umiejętności niezbędnych na rynku pracy: np. wyjazdy w ramach programu Erasmus +, informacje o targach pracy czy targach edukacyjnych, konferencjach naukowych, warsztatach specjalistycznych itp.

#### **8.5. Sposoby rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów**

System rozpatrywania wszelkich wniosków i skarg studenckich jest zorganizowany sprawnie. Skargi i wnioski można złożyć bezpośrednio do dziekana w trakcie jego dyżurów lub za pośrednictwem Samorządu Studentów AEH, a także za pośrednictwem BOS lub podczas spotkań z opiekunem roku. Jednocześnie starostowie poszczególnych grup, wybrani przez studentów ze swojego grona, mają możliwość kontaktu z opiekunami roczników, aby informować ich o bieżących problemach studentów.

Wszystkie zgłoszenia są wnikliwie analizowane przez dziekana lub prodziekana. Ponadto studenci mają co semestralną możliwość przeprowadzania oceny nauczycieli akademickich poprzez wypełnianie anonimowych ankiet oceny zajęć i wykładowców dostępnych w systemie informatycznym uczelni. Każdorazowo wyniki tych ankiet są starannie analizowane przez władze dziekańskie oraz władze uczelni, a także przez komisję ds. jakości kształcenia.

Przewinieniami dyscyplinarnymi nauczyciela akademickiego zaistniałymi na styku nauczyciel-student zajmuje się dziekan, który może w tej kwestii skierować sprawę do rozpatrzenia przez komisję ds. jakości kształcenia albo Uczelnianą Komisję Dyscyplinarną dla nauczycieli akademickich, w składzie której jest przedstawiciel samorządu studentów. Podobna procedura jest w przypadku skargi złożonej przez studenta na innego studenta, wskazującej na naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni lub popełnienie czynu uchybiającego godności studenta. Sprawa może zostać skierowana przez dziekana do komisji ds. jakości kształcenia lub komisji dyscyplinarnej.

#### **8.6. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia**

Najważniejszym miejscem w uczelni, które służy studentom wszechstronnym wsparciem w procesie uczenia się jest Biuro Obsługi Studenta (BOS). Pomaga ono rozwiązywać wszelkie indywidualne problemy związane z tokiem studiów, sytuacją materialną lub osobistą oraz przepisami szkolnictwa wyższego. BOS przyjmuje interesantów w poniedziałki i piątki w godzinach 10:00-18:00, we wtorki i w czwartki w godz. 08:30-16:00 oraz w soboty, w terminach zjazdów studiów niestacjonarnych, w godzinach 8.30-16.00. W BOS znajduje się wiele stanowisk, aby studenci mogli sprawnie załatwić każdą sprawę. Pracownicy BOS obsługują studentów w języku polskim, angielskim i ukraińskim. Wszyscy mają wyższe wykształcenie, a większość z nich wieloletni staż pracy w uczelni. Dzięki elektronicznemu systemowi kolejkowemu, każdy interesant jest automatycznie kierowany do określonego i wolnego stanowiska obsługi studentów, co zapewnia sprawne i płynne załatwienie sprawy. Studenci mogą również bezproblemowo korzystać z elektronicznych kanałów ich obsługi przez BOS, tj. wysyłając maile na specjalnie przygotowane adresy w domenie uczelni, składając podania do dziekana i inne w wersji elektronicznej, pisząc pytania w informatycznym systemie VDO obsługi studentów firmy Verbis itp.

Władze uczelni i kierunku FiR pozostają do dyspozycji studentów w ciągu całego roku akademickiego. Rektor i prorektor ds. kształcenia przyjmują studentów dwa razy w tygodniu. Dyżury dziekana odbywają się raz w tygodniu i trwają średnio 4 godziny. Dla studentów studiów niestacjonarnych wybrane dyżury dziekana odbywają się podczas zjazdów w soboty lub niedziele.

Pomocą i doradztwem służą również pracownicy biblioteki, którzy pokazują zasady korzystania z systemu bibliotecznego AEH oraz zakres usług oferowanych przez Bibliotekę Naukową AEH. Starają się oni wykształcić wśród studentów umiejętność samodzielnego wyszukiwania informacji i literatury niezbędnej do kształcenia na danym kierunku studiów.

Wparcia studentom rozpoczynającym naukę w AEH, szczególnie obcokrajowcom, zapewnia Welcome Office. Przejawem aktywności tej komórki organizacyjnej jest coroczne przygotowanie tzw. Orientation Day, w pierwszym tygodniu po inauguracji roku akademickiego. Celem tego spotkania jest przede wszystkim dostarczenie informacji studentom pierwszego semestru o funkcjonowaniu uczelni, a także zintegrowanie osób rozpoczynających studia z całym środowiskiem akademickim uczelni. Orientation Day to również prezentacje komórek organizacyjnych i ich funkcji w kontekście potrzeb studentów, a także omówienie zasad obowiązujących w uczelni w całym procesie kształcenia. Ponadto, Welcome Office wraz z samorządem studenckim organizuje liczne spotkania poświęcone promocji tradycji i kultury licznych krajów reprezentowanych przez studentów AEH.

Uczelnia od kilku lat realizuje regularne działania mające na celu rozwój kompetencji kadry administracyjnej uczelni, dzięki czemu pracownicy administracyjny pozyskują nową, bieżącą wiedzę z zakresu szkolnictwa wyższego oraz obsługi studentów, potrafią posługiwać się nowoczesnymi technologiami informatycznymi, skutecznie rozwiązywać problemy, wykazują się bardzo wysokimi kompetencjami interpersonalnymi, dobrą znajomością języków obcych, w tym angielskiego. W ramach programu „Wizja przyszłości”, w latach 2018-2023 dwudziestu ośmiu pracowników administracyjnych AEH wzięło udział lub jeszcze uczestniczy w specjalistycznych szkoleniach zorganizowanych w uczelni z takich tematów, jak: psychologia zarządzania personelem, prawo egzekucyjne i windykacja należności, zarządzanie najmem komercyjnym, szkolenia Agile, szkolenia menedżerskie, MS Excel poziom średniozaawansowany, księgowość projektów unijnych, prawo zamówień publicznych, prawo autorskie i prawa pokrewne, VAT w obrocie międzynarodowym, kadry i płace w praktyce. W tym samym czasie uczelnia realizuje jeszcze projekt „Uczelnia Bliżej Biznesu”. W jego ramach 102 pracowników administracyjnych wzięło lub bierze udział w następujących szkoleniach: kurs językowy, obsługa trudnego klienta, autoprezentacja, MS Excel dla księgowych, różnice międzykulturowe, komunikacja wizualna i komunikatywność menedżerska, MS Windows Server 2019, zaawansowane wyszukiwanie informacji, bezpieczeństwo aplikacji WWW i wiele innych.

#### ***8.7. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom***

Zasady dotyczące bezpieczeństwa w uczelni regulują Zarządzenia Rektora dotyczące zasad przestrzegania BHP oraz organizacji imprez masowych. Ich treści są dostępne na stronie internetowej uczelni (<https://vizja.pl/bezpieczenstwo-na-uczelni/>).

W uczelni są przekazywane treści z zakresu profilaktyki dyskryminacji. W tym miejscu wskazać trzeba, że nauczyciele akademicki oraz inne osoby odpowiedzialne za prowadzenie zajęć mogą uczestniczyć w specjalnych szkoleniach realizowanych przez uczelnię na temat równego traktowania. W celu wzmocnienia aktywności AEH w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji, w dniu 1 października 2020 r., decyzją rektora uczelni zostało utworzone stanowisko Pełnomocnika ds. Równego Traktowania. Politykę równego traktowania opisują Zarządzenie Rektora oraz zasady

rozpatrywania skarg i wniosków, dostępne na stronie internetowej uczelni (<https://vizja.pl/pelnomocnik-rektora-ds-rownego-traktowania/>). W zakresie polityki równego traktowania, pełnomocnik rektora:

- prowadzi działania na rzecz równego traktowania kobiet i mężczyzn, ochrony przed dyskryminacją studentów i studentek oraz pracowników i pracowników AEH;
- promuje i nagłaśnia dobre praktyki z zakresu wzmacniania równości i różnorodności poprzez zwiększenie świadomości wagi zagadnień równościowych;
- wspomaga osoby w rozwoju karier naukowych, które są spowolnione lub ograniczone z powodów systemowych;
- wspiera łączenie pracy zawodowej i studiów z życiem rodzinnym poprzez poszerzenie oferty opieki nad małoletnimi dziećmi w postaci rozwoju infrastruktury opieki na terenie kampusu uczelni;
- inicjuje działania na rzecz upowszechniania wiedzy na temat przestrzegania zasad równego traktowania, w szczególności w formie spotkań lub szkoleń kierowanych do społeczności akademickiej;
- współpracuje z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania różnym przejawom dyskryminacji;
- działa na rzecz eliminowania i ograniczania skutków powstałych naruszeń zasad równego traktowania na terenie uczelni.

#### **8.8. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi**

W AEH funkcjonuje Samorząd Studentów. Członkowie samorządu aktywnie współpracują z władzami uczelni, reprezentując interesy studentów, współdecydują o rozdziale stypendiów i nagród ze środków budżetu państwa i własnych uczelni, a także informują władze o potrzebach zgłaszanych przez studentów. W tym celu w samorządzie zostały powołane następujące komisje: stypendialna i odwoławcza, dyscyplinarna dla studentów oraz wykładowców oraz do spraw studenckich i naukowych. Ponadto członkowie samorządu wspierają wszelkiego rodzaju pomysły i inicjatywy studentów, organizują cykliczne imprezy: Otrzęsiny, Dni Integracji (Orientation Day), turnieje, treningi, wyjazdy sportowe, a także konferencje i spotkania z zaproszonymi gośćmi. Członkowie samorządu zasiadają również w kapitule nagrody „Mens Docta”, która co roku wybiera najlepszych absolwentów.

Przewodniczący oraz wiceprzewodniczący samorządu są członkami SUN (Stołeczne Uczelnie Niepubliczne). Tworząc razem nie tylko społeczeństwo studenckie, ale też realizują wspólne projekty społeczne i naukowe. Założenia SUN dotyczą m.in. reprezentowania studentów uczelni niepublicznych w Warszawie przed przedstawicielami władz lokalnych, wspierania i koordynacji inicjatywy samorządów studenckich uczelni niepublicznych, integrują środowisko akademickie, dbają o dobre imię uczelni niepublicznych, podejmują i wspierają inicjatywy poprawiające warunki studiowania w uczelniach niepublicznych, podejmują współpracy z innymi organizacjami i podmiotami mające na celu realizację założeń regulaminowych porozumienia.

Ponadto Samorząd Studentów AEH jest członkiem Forum Uczelni Niepublicznych (FUN), które jest Komisją Branżową Parlamentu Studentów RP. W Komisji Branżowej Parlamentu Studentów RP samorząd AEH angażuje się w ogólnopolskie działania studenckie, w szczególności w opiniowanie aktów prawnych oraz zgłaszanie w MEiN propozycji związanych z sektorem uczelni niepublicznych. FUN stanowi ważne źródło wsparcia i pomocy dla samorządów studenckich, tworzy przestrzeń wymiany dobrych praktyk oraz rozwoju kompetencji niezbędnych w działalności na rzecz studentów. Ponadto wspiera wartościowe projekty studentów uczelni niepublicznych oraz inicjuje działania na rzecz środowiska studenckiego.

Samorząd studentów aktywnie współpracuje z innymi jednostkami organizacyjnymi w uczelni, starostami roczników studiów prowadzonych w uczelni i jej filii, a także z Kołami Naukowymi: Human Relations (HR), Przedsiębiorczości, Finansów i Bankowości, Legislacji, Centrum Badań nad Holokaustem i Ludobójstwem, Psychologii Społecznej, UEHS Academic Center for Political Thought and Leadership.

Ponadto, przewodniczący samorządu bierze udział w posiedzeniach Senatu AEH z pełnym prawem głosu. Z przyznanego przez Senat AEH budżetu na funkcjonowanie samorządu, zrealizowano ostatnio następujące działania: projekt i konkurs z okazji Halloween, akcja „Mikołaj dla Wszystkich”, konkurs na najlepsze przebranie świąteczne oraz świąteczną noc kina. W harmonogramie samorządu zaplanowano również inne projekty, takie jak: walentynki, dzień kobiet i mężczyzn, turniej sportowy, kino plenerowe, konferencje, juwenalia oraz integrację nowych studentów na kolejny rok akademicki.

Samorząd studencki aktywnie współpracuje z powołanym Welcome Office. Celem tego biura jest wsparcie studentów pierwszego roku. W ramach ich działalności zrealizowano wraz ze studentami oraz wolontariuszami Welcome Office wiele ciekawych projektów, np. dni kultury Azerbejdżanu oraz Kirgistanu, Business English Club, klub języka hiszpańskiego, English Speaking Club, który aktywnie działa od 2018 roku, gdzie studenci nie tylko podnoszą swój poziom języka angielskiego, ale również uczestniczą w integracji międzykulturowej.

### ***8.9. Sposoby i zakres monitorowania systemu wsparcia studentów***

W trakcie każdego semestru studiów przeprowadzane są badania ewaluacyjne wśród studentów. Nadrzędnym celem pozyskiwania opinii studentów o poziomie ich zadowolenia z jakości oferty dydaktycznej jest doskonalenie programów studiów oraz rozwój nauczycieli akademickich. Oprócz tego ewaluacja jakości kształcenia jest przeprowadzana okresowo również z punktu widzenia perspektywy oceny warunków studiowania, organizacji studiów i osiągnięcia efektów uczenia się.

W ramach oceny warunków studiowania, studenci oceniają w skali punktowej następujące obszary: atmosferę studiowania, godziny pracy BOS, profesjonalność, zyczliwość i komunikatywność obsługi studentów, działalność samorządu studenckiego, kół naukowych w uczelni, infrastrukturę techniczną i dydaktyczną uczelni, w tym zasoby biblioteczne oraz funkcjonowanie Akademickiego Biura Karier. W ramach oceny organizacji studiów ocenie przez studentów podlega: proces planowania zajęć dydaktycznych i sesji egzaminacyjnych, oferta przedmiotów do wyboru oraz warunki i zasady odbywania praktyk (jeśli ich to dotyczy). Natomiast, w ramach oceny efektów uczenia się, studenci ewaluują: stopień zrozumienia kierunkowych oraz przedmiotowych efektów uczenia się, metody i sposoby weryfikacji efektów uczenia się w poszczególnych przedmiotach itd.

W ramach każdego w wyżej wymienionych trzech obszarów, studenci mają też możliwość wskazania elementów wymagających działań korekcyjnych lub doskonalących. Przedmiotem ewaluacji jakości kształcenia są też prowadzone wśród studentów badania oceniające jakość pracy komórek administracyjnych uczelni. Badania mają charakter ogólnouczelniany i są realizowane w systemie informatycznym uczelni. Przedmiotem tych badań są: terminowość załatwiania spraw studentów, kompetencje pracowników administracyjnych uczelni, sposób komunikowania się pracowników administracyjnych ze studentami, szacunek i zyczliwość pracowników administracyjnych wobec studentów oraz kultura osobista pracowników administracyjnych.

## **Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach**

### ***9.1. Zakres i sposoby udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach***

Aktualne i kompleksowe informacje o funkcjonowaniu uczelni, a w szczególności dotyczące warunków kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, w tym na FiR są upubliczniane w różnorodnej postaci, z uwzględnieniem potrzeb wielu interesariuszy (np. kandydatów na studia, studentów, absolwentów, nauczycieli akademickich). Podstawowymi sposobami ujawniania informacji są:

- strona internetowa Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie (<https://vizja.pl/>)
- Biuletyn Informacji Publicznej (<https://bip.vizja.pl/>);
- system Wirtualnej Uczelni (VDO – Virtual Dean’s Office);
- media społecznościowe, takie jak: Facebook, YouTube, LinkedIn, Instagram;
- własny system poczty elektronicznej, prowadzony dla pracowników w domenie vizja.pl, a dla studentów w: studentaeh.vizja.pl.

Do innych źródeł upubliczniania informacji przez uczelnię na temat kierunku FiR można zaliczyć informatory, ulotki oraz plakaty informacyjne, a także bezpośrednie spotkania z interesariuszami. Informacje dotyczące oferty studiów, w tym warunki rekrutacji, programy kształcenia, efekty uczenia się, sylwetka absolwenta, możliwości rozwoju studentów są również publicznie przedstawiane w czasie cyklicznie organizowanych w uczelni Dni Otwartych oraz w trakcie licznych targów edukacyjnych organizowanych przez podmioty zewnętrzne w kraju i za granicą. Od marca 2020 roku ważnym źródłem informacji dla studentów i pracowników uczelni jest również platforma MS Teams. Dobór źródła upubliczniania informacji jest uwarunkowany zarówno jej charakterem, jak również rodzajem adresata, do którego jest ona kierowana.

Wszelkie informacje są na bieżąco aktualizowane i poprawiane zgodnie z potrzebami interesariuszy przez Dział Marketingu oraz Biuro Rektora i BOS. Publiczny dostęp do informacji jest przedmiotem zainteresowania komisji ds. jakości kształcenia. Bardzo duże znaczenie ma zarówno opinia studentów, do których przede wszystkim są adresowane wszelkie informacje z uczelni, jak i interesariuszy zewnętrznych. Postulaty obu grup są na bieżąco wdrażane.

Po wejściu na stronę internetową AEH pojawia się wykaz oferowanych kierunków studiów. Po wybraniu na stronie danego kierunku pojawiają się podstawowe informacje o kierunku: czas trwania studiów, poziom i forma studiów, uzyskiwany tytuł zawodowy po ukończeniu studiów. Dalej znajdują się informacje o zaletach danego kierunku, możliwościach pracy po jego ukończeniu, programie studiów, opłatach za studia oraz możliwości uzyskania różnego rodzaju stypendiów. Ponadto potencjalny kandydat na studia może od razu rozpocząć proces rekrutacji, wypełniając formularz zgłoszeniowy. Poza tym na stronie znajdują się pytania mające za zadanie pomóc w wyborze kierunku dopasowanego do predyspozycji i zainteresowań kandydata.

Przeoglądając stronę główną można zobaczyć podstawowe informacje o AEH i aktualnie prowadzonej rekrutacji, informacje o oferowanych specjalnościach, rekomendacje studentów AEH w formie wideo oraz bieżące informacje o uczelni. Na dole strony znajdują się linki do stron uczelni w mediach społecznościowych. W menu głównym znajdują się cztery grupy zakładek. Pierwsza z nich jest adresowana do kandydatów na studia i zawiera linki do zasad rekrutacji, cennika oraz oferowanych kierunków. Następnie znajduje się zakładka dla studentów. Zawiera ona m.in. link do programu wsparcia finansowego AEH dla studentów. Trzecia zakładka zawiera linki do informacji o



uczelni. Natomiast czwarta, zawiera linki z informacjami kontaktowymi do BOS oraz Biblioteki Naukowej AEH, Biura Rektora, Kolegium Kształcenia Podyplomowego, BON, Centrum Teleinformatyki, Akademickiego Biura Karier oraz Samorządu Studentów. Strona AEH posiada sześć wersji językowych: polską, angielską, ukraińską, rosyjską, francuską i hiszpańską. Są to obszary językowe, z których pochodzi najwięcej studentów AEH. Strona główna uczelni AEH wyposażona jest w system wirtualnych tłumaczy języka migowego, co umożliwia osobom niedosłyszącym oraz niesłyszącym szybki i bezpośredni kontakt z działami obsługującymi studentów przy udziale tłumacza języka migowego.

Obecna wersja strony internetowej uczelni została uruchomiona w marcu 2021 roku. Podlega audytowi przeprowadzanemu przez wyspecjalizowaną firmę zewnętrzną. Audyt umożliwia przede wszystkim prawidłowe dostosowanie strony internetowej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Jest również dokonywany pod kątem zgodności strony z wymaganiami WCAG w wersji 2.1 (poziom AAA) zawartymi w załączniku do Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 848). Audytor zobowiązał się do opracowywania okresowych raportów z wykazem szczegółowych odstępstw i błędów od standardu WCAG 2.1 wraz z rekomendacjami dotyczącymi ich poprawy.

Kolejnym źródłem informacji publicznej o uczelni jest Biuletyn Informacji Publicznej. BIP został stworzony w celu powszechnego udostępniania informacji publicznej w postaci elektronicznej. Biuletyn ten składa się z witryn WWW, na których władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne udostępniają informacje publiczne wymagane przez polskie prawo. Na stronie głównej BIP znajdują się dane teleadresowe wraz z danymi kontaktowymi osoby odpowiedzialnej za redakcję Biuletynu ze strony uczelni. W BIP znajdują się dziesięć zakładek do informacji zawierających kolejno: Statut Uczelni, Strategię Uczelni, załączniki zawierające regulaminy uczelni, programy studiów, regulaminy szkoły doktorskiej oraz uchwały dotyczące otwarcia przewodów doktorskich, wyznaczenia recenzentów, komisji doktorskich, informacje o opłatach za studia, zarządzenia władz uczelni, adres redakcji biuletynu, raporty samooceny oraz zasady postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Na uczelni funkcjonuje System Wirtualnej Uczelni – VDO (Virtual Dean's Office), opracowany na zlecenie i potrzeby AEH przez firmę Verbis, który został uruchomiony w roku akademickim 2020/2021. Wcześniej, przez wiele lat uczelnia wykorzystywała opracowany samodzielnie system Extranetu. VDO, podobnie jak Extranet, pełni funkcję wewnętrznego systemu informatycznego dla studentów i wykładowców. Dostęp do systemu jest spersonalizowany i zakodowany. Może z niego skorzystać jedynie osoba uprawniona (student, nauczyciel akademicki, upoważniony pracownik administracyjny uczelni), wpisując otrzymany login i hasło. Każdy student ma również indywidualne konto poczty elektronicznej uczelni. Parametry dostępu do systemu informatycznego student otrzymuje na zakończenie procesu rekrutacji na studia. Przystają one obowiązywać w momencie ukończenia przez niego studiów lub uprawomocnienia się decyzji o skreśleniu z listy studentów. Korzystając z systemu VDO student ma na bieżąco dostęp do: aktualnych harmonogramów zajęć na danym kierunku studiów oraz sesji egzaminacyjnych, materiałów dydaktycznych zamieszczanych przez nauczycieli akademickich (choć w tym przypadku jest częściej wykorzystywany ostatnio MS Teams, np. dostęp do nagranych przez wykładowców zajęć oraz prezentacje wykładów), ogłoszeń zamieszczanych zarówno przez prowadzących zajęcia, jak i jednostki administracyjne uczelni, wyników zaliczeń i egzaminów, oceny pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta, informacji dotyczących terminów konsultacji nauczycieli akademickich, dyżurów władz uczelni i dziekańskich, organizacji pracy komórek administracyjnych oraz biblioteki (w tym przypadku także dostęp do katalogu on-line). System VDO jest przyjazny osobom niedowidzącym. Umożliwia im zmianę wielkości tekstu, zmianę skali szarości, zmianę kontrastu, rozjaśnianie tła czy też podkreślanie linków.

W systemie VDO prowadzony jest indeks elektroniczny studenta. Jest on wypełniany przez każdego nauczyciela akademickiego, który ma przypisane do konta prowadzone w danym semestrze kursy (zajęcia). Dzięki temu student otrzymuje natychmiast informację o otrzymanej ocenie po wpisaniu jej przez nauczyciela akademickiego do systemu. Student ma również prawo do weryfikacji otrzymanej oceny poprzez przesłanie prośby o ponowne sprawdzenie zaliczenia lub egzaminu do nauczyciela akademickiego, np. poprzez wysłanie maila lub krótkiej informacji na MS Teams.

Dodatkowo wszelkie informacje dotyczące organizacji toku studiów przekazują bezpośrednio zainteresowanym pracownicy BOS oraz Biura Rektora, poprzez mailing na adresy służbowe nauczycieli akademickich i studentów. Na potrzeby studentów, przed BOS są również dostępne gotowe formularze poszczególnych wniosków i podań kierowanych do rektora lub dziekana. Są one także dostępne w wersji elektronicznej w systemie VDO.

AEH posiada własny profil w serwisie społecznościowym Facebook.com (<https://www.facebook.com/AEHwWarszawie>). Obecnie jest on obserwowany przez ponad 12 tysięcy osób. Profil jest nastawiony na prezentowanie życia uczelni, aktywności studentów i bieżących spraw interesujących studentów. Oddzielny profil w serwisie Facebook.com jest adresowany do studentów anglojęzycznych (<https://www.facebook.com/UEHSinWarsaw>). Swoją profil w serwisie Facebook ma także Biblioteka AEH (<https://www.facebook.com/biblioAEH>). Inne profile AEH w serwisie Facebook, to:

- Welcome Office (<https://www.facebook.com/welcomeofficeUEHS/>). Prezentowane są tam aktywności Welcome Office, czyli wolontariuszy, którzy wspierają nowoprzybyłych studentów we wszystkich obszarach, od odebrania z lotniska po pomoc w uzyskaniu karty pobytu;
- Samorząd Studencki AEH (<https://www.facebook.com/samorzadaeh/>). Profil prowadzony przez Samorząd Studentów, informuje o imprezach, życiu uczelni itp.;
- Język polski Vizja (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100054512648403>). Profil dotyczy kursów językowych prowadzonych przez AEH.
- Projekty w AEH (<https://www.facebook.com/AEH.VIZJAPARK>). Profil prezentuje możliwości wymiany pomiędzy uczelniami, liceami.

Z kolei w serwisie YouTube (<https://www.youtube.com/user/wsfizWarszawa>) znajdują się filmy prezentujące najważniejsze informacje organizacyjne, a także zapisy z webinarów prowadzonych przez pracowników uczelni, opinie studentów o uczelni. Ponadto uczelnia posiada swoje profile w serwisie LinkedIn (<https://www.linkedin.com/school/akademia-ekonomiczno-humanistyczna-w-warszawie/>) oraz Instagram ([https://www.instagram.com/ae\\_h\\_warszawa/](https://www.instagram.com/ae_h_warszawa/)).

W celu ułatwienia studentom kontaktu z BOS, każdy kierunek studiów ma swój odrębny adres e-mail w domenie vizja.pl. Na przykład adres e-mail przeznaczony dla studentów kierunku FiR, to: [finanse@vizja.pl](mailto:finanse@vizja.pl).

W czerwcu 2020 roku rozpoczęto wydawanie Biuletynu Informacyjnego AEH. Zawiera on relacje z wydarzeń naukowych, informacje o sukcesach pracowników, artykułach i monografiach opublikowanych przez pracowników AEH, nadchodzących wydarzeniach. Jest on rozsyłany na skrzynki poczty elektronicznej w domenie vizja.pl.

Ponadto na terenie kampusu umieszczane są bieżące informacje, które mogą zainteresować studentów. Przykładowo, na początku każdego roku akademickiego w różnych miejscach kampusu umieszcza się w formie papierowej plany zajęć, aby studenci w łatwy i szybki sposób mogli sprawdzić numery sal czy też zaplanowane dla nich zajęcia. Poza tym przy wejściu do budynku, jak i na kilku piętrach znajdują się tablice elektroniczne z informacjami o odbywających się w danych salach zajęciach dydaktycznych.

## **Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów**

### ***10.1. Sposób sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku***

Zapewnianie jakości kształcenia jest jednym z priorytetów AEH podanym w Strategii Uczelni. Dbałość o dochowanie standardów jakościowych dotyczy wszystkich obszarów działalności uczelni. Organizacja procesu kształcenia oraz procedura i system zapewniania jakości kształcenia na kierunku FiR są podporządkowane Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Polskiej Ramie Kwalifikacji, a także regulacjom uczelnianym (stanowią o nich przede wszystkim Statut Uczelni, Regulamin Studiów i wynikające z niego zarządzenia władz uczelni (rektora) oraz kierunku (dziekan)). Jakość kształcenia na kierunku FiR jest podporządkowana celom kształcenia realizowanym na kierunku, które wynikają z celów zapisanych w Strategii Uczelni. W szczególności dotyczy to celów odnoszących się do podstawowych obszarów aktywności związanych z realizacją procesu kształcenia, a mianowicie:

- projektowania obowiązujących programów studiów;
- projektowania obsady realizowanych zajęć;
- organizacji procedur rekrutacyjnych;
- organizacji przebiegu studiów;
- prowadzenia zajęć przez pracowników dydaktycznych;
- oceny jakości kształcenia dokonywanej przez studentów;
- pozyskiwania opinii studentów na temat przebiegu procesu kształcenia;
- funkcjonowania systemu oceny efektów uczenia się;
- prowadzenia hospitacji zajęć dydaktycznych;
- rozwoju i wspierania aktywności studentów;
- rozwoju i wspierania współpracy międzynarodowej;
- organizacji infrastruktury służącej realizacji procesu kształcenia.

Dziekan bezpośrednio nadzoruje wszelkie działania związane z funkcjonowaniem kierunku, a tym samym z procedurami zapewniania odpowiednich standardów jakości kształcenia, ich doskonalenia i ewaluacji, korzystając ze wsparcia odpowiednich komórek organizacyjnych, nauczycieli akademickich, obsługi administracyjnej oraz studentów. W szczególności kompetencje dziekana w tym zakresie dotyczą semestralnego i tygodniowego układu przedmiotów, liczebności grup studenckich, przebiegu sesji egzaminacyjnej, monitorowania postępów studentów w nauce, zatwierdzania tematów, promotorów i recenzentów prac dyplomowych, dbałości o prawidłowy przebieg egzaminów dyplomowych zgodnie z obowiązującymi na uczelni zasadami dyplomowania, wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i innych rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach studentów związanych z tokiem studiów, a także dbałości o właściwe relacje między studentami i nauczycielami akademickimi oraz mediacji w sprawach spornych.

Bezpośrednie wsparcie w sferze jakości funkcjonowania kierunku zapewnia komisja ds. jakości kształcenia, powołana przez dziekana (Zarządzenie Dziekana Nr 1/03/2021 z dnia 17 marca 2021 roku). W skład tego organu wchodzi przedstawiciele nauczycieli akademickich, studentów, administracji oraz wspomagający ich przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych. Kompetencje tego organu obejmują:

- analizę organizacji i przebiegu procesu kształcenia;

- proponowanie władzom uczelni, w tym dziekanowi, rozwiązań służących podnoszeniu standardów jakościowych;
- prowadzenie w sposób triangulacyjny ewaluacji jakości kształcenia w trzech obszarach, poprzez:
  - ocenę przez studentów i absolwentów jakości kształcenia przy pomocy badań ankietowych, w tym: ewaluację przez studentów jakości kształcenia we wszystkich przedmiotach prowadzonych w danym roku akademickim (ewaluacja wykładowców i przedmiotów), ewaluację przez studentów jakości kształcenia w uczelni, w tym organizacji procesu dydaktycznego i warunków studiowania oraz okresową ewaluację przez absolwentów efektów uczenia się z punktu widzenia potrzeb rynku pracy oraz przebiegu kariery zawodowej;
  - ewaluację jakości kształcenia i stopnia realizacji efektów uczenia się wśród nauczycieli akademickich;
  - ewaluację jakości kształcenia poprzez hospitację zajęć dydaktycznych;
- identyfikacja problemów dotyczących jakości kształcenia, ich przyczyn oraz rekomendowanie władzom uczelni, kierunku studiów oraz wszystkim zainteresowanym interesariuszom rozwiązań w zakresie zmian organizacyjnych i programowych, które mogą przyczynić się do doskonalenia standardów kształcenia.

Kadra dydaktyczna wpływa bezpośrednio na jakość kształcenia poprzez poziom prowadzonych zajęć oraz relacje ze studentami. W procesie kształcenia nauczyciele akademicy kładą nacisk na odpowiednio wysoki poziom merytoryczny, korzystanie z nowoczesnych rozwiązań w zakresie metod nauczania, utrzymywanie właściwych relacji między przekazywaniem treści teoretycznych i ich praktycznymi implikacjami, wykorzystywanie aktywnych metod nauczania. W obszarze utrzymywania relacji ze studentami istotne znaczenia ma zapewnianie dostępności wykładowców w czasie konsultacji i utrzymywanie odpowiedniej komunikacji z wykorzystaniem infrastruktury informatycznej.

Rola obsługi administracyjnej (przede wszystkim pracowników Biura Rekrutacji, Biura Obsługi Studentów, Działu IT oraz Akademickiego Biura Karier) w zapewnianiu jakości jest związana z obsługą przebiegu procesu dydaktycznego, w tym zapewniania dostępu do odpowiedniej infrastruktury i rozwiązań informatycznych umożliwiających korzystanie z zajęć i materiałów dydaktycznych (co jest szczególnie istotne w okresie realizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość), zarówno z perspektywy nauczycieli akademickich, jak i studentów.

Wpływ studentów na jakość kształcenia jest związany z ich zaangażowaniem w realizację procesu nauczania i uzyskiwanych dzięki temu efektów uczenia się, a także uczestniczeniem w procesie opiniowania przebiegu zajęć i pracy nauczycieli akademickich (ankiety ewaluacyjne), w tym również proponowania rozwiązań podnoszących efektywność kształcenia zarówno w trybie indywidualnym, jak i wniosków formułowanych przez samorząd studentów oraz starostów odpowiednich jednostek dydaktycznych.

## ***10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów***

Zasady projektowania i dokonywania zmian w programie studiów na kierunku FiR są zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ustawą z Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Polską Ramą Kwalifikacji oraz regulacjami wewnętrznymi AEH. Procedura projektowania, bieżącego monitorowania i okresowych analiz procesu kształcenia oraz dokonywania na tej podstawie zmian programu studiów na kierunku FiR leży w kompetencjach dziekana oraz komisji ds. jakości kształcenia oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku oraz reprezentantów interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Obowiązujący program studiów na kierunku FiR został opracowany w 2019 roku przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia, która przedstawiła Senatowi AEH reformę programu kształcenia w uczelni, związaną z nowymi przepisami o szkolnictwie wyższym i nauce. Komisja zmodyfikowała także zestaw oferowanych specjalności na kierunku FiR oraz funkcjonujących w ich ramach przedmiotów, a także określiła zasady ich wyboru. Zaproponowała również wykaz przedmiotów kształcenia ogólnego. Nowy program studiów na kierunku FiR został przyjęty przez Senat Uczelni w dniu 27 września 2019 roku.

Szczególną uwagę przywiązuje się do treści programowych związanych z przedmiotami do wyboru. Każdorazowo po zakończeniu roku akademickiego dokonuje się przeglądu wyników decyzji studentów związanych z przedmiotami do wyboru i ich uwag w tym zakresie (zgłaszanego zapotrzebowania), a także treści programowych tych przedmiotów. W ten sposób określane są przedmioty cieszące się niskim zainteresowaniem studentów, które w miarę możliwości w następnym cyklu kształcenia zastępowane są przedmiotami wychodzącymi naprzeciw oczekiwaniom studentów, a jednocześnie komponującymi się z profilem absolwenta danej specjalności.

Warto podkreślić, że doskonalenie programu studiów jest powodowane zmiennością rynku pracy i koniecznością dostosowania profilu absolwenta do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców. AEH aktywnie współpracuje z partnerami (interesariuszami zewnętrznymi) podanymi w Kryterium 6. Uwzględniane są również sugestie interesariuszy wewnętrznych (studentów). Wszelkie propozycje zmian w zakresie programów studiów są na bieżąco gromadzone i opiniowane przez komisję ds. jakości kształcenia. Powinny zawierać dokładny opis proponowanej zmiany wraz z uzasadnieniem jej przesłanek, charakterystyką przewidywanych konsekwencji jej wprowadzenia dla toku studiów, efektów uczenia się oraz sylwetki i kompetencji absolwenta. Zmiany te są następnie przedstawiane władzom uczelni i kierunku studiów. Ostateczne zatwierdzanie programów kształcenia na kierunku FiR oraz wszelkich zmian w jego strukturze należy do kompetencji Senatu AEH.

### ***10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach***

Bieżące monitorowanie procesu kształcenia oraz okresowe przeglądy programów na kierunku FiR są realizowane poprzez:

- analizę zgodności realizowanych programów kształcenia dotyczących poszczególnych przedmiotów nauczanych na kierunku z przypisanymi kierunkowymi i przedmiotowymi efektami uczenia się;
- analizę stosowanych zasad zaliczania poszczególnych przedmiotów i weryfikację, w jakim stopniu umożliwiają one osiągnięcie założonych efektów uczenia się;
- precyzowanie wymogów merytorycznych i formalnych, jakie muszą spełniać prace dyplomowe;
- analizę rozkładów ocen uzyskiwanych przez studentów z poszczególnych przedmiotów, prac dyplomowych oraz egzaminów dyplomowych,
- prowadzenie badań wiedzy i umiejętności osiągniętych przez studentów ostatniego semestru studiów.

Analizy związane z monitorowaniem procesu kształcenia oraz okresowymi przeglądami programów studiów na kierunku FiR są realizowane przez dziekana, koordynatorów poszczególnych przedmiotów oraz pracowników wyznaczonych do tych zadań decyzją dziekana, na podstawie programów studiów, sylabusów oraz protokołów egzaminacyjnych. Analizy te dotyczą różnych obszarów wpływających na jakość kształcenia. Są nimi:

- monitorowanie organizacji procesu dydaktycznego;
- weryfikacja sylabusów;



- projektowanie i doskonalenie zakładanych efektów uczenia się; w procesie tworzenia, ewaluacji i udoskonalania efektów uczenia się stosuje się matrycę efektów uczenia się, analizę wyników osiągniętych przez studentów, metod oceny pracy studenta, ankiet studenckich, a także procesu kształtowania zasad kultury jakości kształcenia, rozwoju postaw godnych studenta i nauczyciela akademickiego, a także uczciwości i zasad zapobiegania złym praktykom (plagiat, ściąganie); w działaniach tych biorą udział interesariusze wewnątrzni i zewnątrzni, którzy wnoszą niezbędną wartość dodaną i dzielą się swoimi doświadczeniami wskazując na efekty, których osiągnięcie ma największe znaczenie dla dalszego rozwoju zawodowego i naukowego;
- weryfikacja osiągania zakładanych efektów uczenia się; w procesie ewaluacji realizacji efektów uczenia się stosowane są mierniki stopnia ich realizacji; zostały one podzielone na: ilościowe (oceny z zaliczeń i egzaminów, oceny z prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, współczynnik zaliczeń poszczególnych przedmiotów, oceny aktywności studentów na zajęciach, odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających rok studiów, oceny uzyskane z egzaminu dyplomowego, oceny prac dyplomowych, udział ocen dobrych i bardzo dobrych na dyplomie w ogólnej liczbie ocen, wskaźnik odsiewu studentów) i jakościowe (wnioski z hospitacji zajęć, adekwatność pytań egzaminacyjnych i zaliczeniowych do efektów uczenia się, dostosowanie pytań egzaminu dyplomowego do weryfikacji założonych efektów uczenia się, przestrzeganie zasad przygotowywania prac dyplomowych, opinie pracodawców o absolwentach, wyniki badań losów absolwentów na rynku pracy);
- ocena zróżnicowania form zajęć i ich dostosowania do zakładanych efektów uczenia się;
- ocena metod nauczania; dąży się do jak najszerszego wykorzystania metod aktywizujących studentów (przygotowywanie i realizacja prezentacji multimedialnych, wykonywanie i prezentacja projektów, analiza konkretnych przypadków i przykładów, organizowanie i przeprowadzanie dyskusji i debaty, metody problemowe).

Wkrótce zostanie podjęta próba wdrożenia badania wśród nauczycieli akademickich jakości kształcenia w uczelni z ich perspektywy, wstrzymanego w związku z pandemią Covid-19. Zakres tego badania został już opracowany przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia. W szczególności przedmiotem ewaluacji będą następujące obszary:

- ocena jakości kształcenia i czynników na nią wpływających z perspektywy nauczyciela akademickiego i wykładanych przez niego przedmiotów (13 stwierdzeń podlegających ocenie w skali punktowej wraz z sugestią działań doskonalących);
- ocena osiągania przez studentów efektów uczenia się określonych w sylabusach przez pryzmat uzyskanych ocen, z punktu widzenia zróżnicowania efektów na osiągnięcia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, wraz z identyfikacją czynników sprzyjających i utrudniających osiągnięcie efektów uczenia się.

Wyrazem dbałości o jakość kształcenia, a jednocześnie istotnym elementem doskonalenia metodyki pracy nauczycieli akademickich, jest też procedura hospitacji zajęć, pozwalająca weryfikować efektywność procesu nauczania, a także rozwijać umiejętności niezbędne przy realizacji założonych efektów uczenia się. Procedurze hospitacji podlegają wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne na danym kierunku studiów. W odniesieniu do nauczycieli akademickich mających tytuł zawodowy magistra lub stopień naukowy doktora, hospitacje pełnią przede wszystkim rolę instrumentu kontrolnego, pozwalającego dokonać oceny sposobu realizacji obowiązków dydaktycznych. W stosunku do nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem doktora habilitowanego, hospitacje realizują w szczególności funkcję doradczą, umożliwiającą, poprzez wymianę doświadczeń, doskonalenie warsztatu dydaktycznego. Nadzór nad procedurą hospitacji sprawuje dziekan, a realizacji dokonują wyznaczeni przez niego nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni jako podstawowym miejscu pracy i prowadzący zajęcia

na kierunku. Po przeprowadzeniu hospitacji, osoba hospitująca sporządza protokół w postaci „Karty hospitacji zajęć dydaktycznych”. W szczególności przedmiotem oceny są następujące obszary: ocena merytoryczna poziomu nauczanych treści, ocena umiejętności dydaktycznych, trafność doboru metod kształcenia, wykorzystanie przez hospitowanego środków dydaktycznych w czasie zajęć, sprawność organizacyjna hospitowanego podczas zajęć, kultura osobista hospitowanego i wartości wychowawcze prowadzonych zajęć. W ramach każdego obszaru wyodrębnione są dodatkowo szczegółowe kryteria oceny (łącznie 21 kryteriów wchodzących w skład wymienionych sześciu obszarów). Oceny dokonywane są w skali pięciopunktowej, dodatkowo w sposób opisowy formułowane są uwagi i sugestie do prowadzonych zajęć oraz wnioski końcowe. Osobie hospitowanej przysługuje prawo do odniesienia się do uwag zawartych w protokole z hospitacji i zgłoszenia uwag własnych. Wyniki przeprowadzonych hospitacji są uwzględniane w ocenie okresowej pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, polityce awansu, wynagradzania i obsady zajęć w kolejnym roku akademickim. Z nauczycielami akademickimi, którzy zostali ocenieni negatywnie w czasie hospitacji, są przeprowadzane przez dziekana rozmowy wyjaśniające.

#### ***10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów***

Na kierunku FiR ewaluacja osiągania przez studentów założonych w programie studiów i określonych w sylabusach przedmiotowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności dokonywana jest systematycznie poprzez egzaminy i zaliczenia w formie pisemnej (opisowej i/lub testowej) lub ustnej, kolokwia, projekty, przygotowywanie prezentacji multimedialnych, a także egzaminy dyplomowe. Ostateczna weryfikacja osiągania wyznaczonych efektów uczenia się jest oparta na analizie protokołów z egzaminów i zaliczeń, analizie prac dyplomowych i ich recenzji oraz protokołów z egzaminów dyplomowych. Jednym z przejawów dbałości o jakość kształcenia jest również stałe monitorowanie okresowych osiągnięć studentów.

Na kierunku FiR funkcjonują precyzyjnie określone zasady pisania prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminów dyplomowych, o których była mowa w Kryterium 3. Spełnienie tych wymogów jest przesłanką stwierdzenia, że student osiągnął pożądane efekty uczenia się, w tym umiejętności związane z przekazywaniem zdobytej wiedzy w formie pisemnego opracowania naukowego, korzystania z literatury i odpowiedniego tego udokumentowania, prowadzenia badań, wnioskowania na podstawie zgromadzonych obserwacji, materiałów źródłowych i empirycznych oraz wyników badań własnych. Potwierdzeniem samodzielności napisania pracy jest jej weryfikacja z wykorzystaniem JSA. Dotyczy to wszystkich prac dyplomowych. Wyniki badania w JSA są każdorazowo analizowane przez promotorów i dopiero po akceptacji raportu z badania student może zostać dopuszczony do egzaminu dyplomowego.

Warto nadmienić, że od końca poprzedniego roku akademickiego wprowadzono procedurę oceny prac dyplomowych przeprowadzaną przez komisję ds. jakości kształcenia po zakończeniu sesji egzaminów dyplomowych. Komisja została zobowiązana do okresowego i selektywnego przeglądu prac dyplomowych, szczególnie tych, w których zauważono największą rozpiętość ocen wystawionych przez promotorów i recenzentów. Ocenie podlega liczba prac nie mniejsza niż 10% ogółu prac dyplomowych obronionych na kierunku w danym roku akademickim. Ocena dotyczy przede wszystkim zasadności podjęcia wskazanej tematyki (zbieżność z kierunkiem studiów i specjalnością), jakości pracy z punktu widzenia kompilacji treści teoretycznych oraz empirycznych, w tym badań własnych, zgodności z uczelnianymi wymogami przygotowania prac dyplomowych oraz

ocenianiem prac przez promotorów i recenzentów. Wnioski z tej analizy są przedstawiane dziekanowi oraz zainteresowanym promotorom w formie rekomendacji komisji ds. jakości kształcenia.

Osiąganie założonych efektów uczenia się jest również weryfikowane na podstawie odpowiedzi udzielanych przez studenta w trakcie przeprowadzanego egzaminu dyplomowego, w ramach którego dokonuje on prezentacji na zadany temat związany z realizacją projektu społeczno-gospodarczego oraz odpowiada na pytania związane z kierunkiem studiów i wybraną ścieżką specjalizacyjną. Dla optymalizacji procesu przygotowania się do egzaminu dyplomowego studenci mają udostępnione zestawy pytań kierunkowych i specjalnościowych, z których podczas egzaminu pytania są wybierane w sposób losowy przez komisję egzaminacyjną. Ocenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się służy również analiza rozkładu oceny uzyskanych przez studentów na egzaminie dyplomowym.

W tym miejscu należy dodać, iż po zakończeniu każdego roku akademickiego przygotowywane są raporty komisji ds. jakości kształcenia, na podstawie których są formułowane wnioski i zalecenia związane z metodami nauczania, treściami kształcenia, metodami weryfikacji efektów uczenia się i obsadą zajęć dydaktycznych. Wnioski i zalecenia wynikające z tej analizy uwzględniane są w pracach nad doskonaleniem programu studiów.

Weryfikatorem efektów uczenia się osiągniętych przez absolwentów kierunku jest też ich aktywność na rynku pracy, związana z pozyskiwaniem zatrudnienia i adaptacją w środowisku pracy. Absolwenci nie mają problemów ze znalezieniem zatrudnienia, bardzo dobrze radzą sobie na rynku pracy, o czym była mowa w Kryterium 3. Biorąc pod uwagę dynamikę rynku pracy, w sposób ciągły prowadzone są prace nad doskonaleniem programu studiów, aby uzyskane przez absolwentów wiedzę, umiejętności i kompetencje jeszcze lepiej dopasować do potrzeb rynku i tym samym uczynić absolwenta atrakcyjnym dla potencjalnego pracodawcy. W przypadku studiów pierwszego stopnia weryfikatorem efektów uczenia się jest też możliwość podejmowania przez absolwentów studiów stopnia drugiego i osiągane na nich wyniki.

Badania związane z monitorowaniem karier zawodowych absolwentów prowadzone są również wśród pracodawców, których celem jest poznanie ich opinii na temat stopnia przygotowania absolwentów uczelni do pracy zawodowej oraz zmieniających się wymagań rynku pracy, w szczególności w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych jako efektów uczenia się. W badaniu biorą udział pracodawcy, z którymi uczelnia nawiązała współpracę, w szczególności, którzy uczestniczą w pracach komisji ds. jakości kształcenia oraz Radzie, czy podpisują z uczelnią umowy dotyczące staży oraz współpracy partnerskiej. Uczelnia organizuje także spotkania absolwentów, m.in. w ramach Klubu Absolwenta AEH, podczas których gromadzi aktualne informacje na temat zgodności karier zawodowych absolwentów z kierunkiem studiów i profilem wykształcenia. Ponadto uczelnia wspiera wszelkie własne inicjatywy absolwentów zmierzające do utrzymania więzi, organizowania spotkań i współpracy.

#### ***10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów***

W procesie doskonalenia programu studiów na kierunku FiR pod względem doboru treści programowych i sposobu ich realizacji, a także zgodności z efektami uczenia się oraz aktualnością i przydatnością przekazywanej wiedzy w perspektywie aktywności zawodowej, biorą udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Przedstawiciele tych dwóch grup aktywnie uczestniczą w pracach organów stanowiących o jakości, mając możliwość wglądu do prowadzonych analiz i projektowanych dokumentów, ich opiniowania oraz składania propozycji zmian w programach studiów. Interesariusze zewnętrzni, jako reprezentanci środowisk zawodowych związanych z praktyczną realizacją treści kształcenia na poziomie rynku pracy, mają wpływ nie tylko na kształtowanie programów studiów, ale również mają stworzone możliwości aktywnego uczestnictwa

w procesie nauczania poprzez zaangażowanie się w prowadzenie zajęć dydaktycznych o charakterze fakultatywnym (prelekcje, wykłady, warsztaty itp.).

W przypadku interesariuszy wewnętrznych, w ramach dbałości o zapewnianie standardów jakości, są wdrażane procedury ewaluacji jakości kształcenia. W trakcie każdego semestru studiów przeprowadzane są badania ewaluacyjne wśród studentów. Nadrzędnym celem pozyskiwania opinii studentów o poziomie ich zadowolenia z jakości oferty dydaktycznej jest doskonalenie programów studiów oraz rozwój nauczycieli akademickich. Wykorzystywanym w tym celu narzędziem jest badanie ankietowe przeprowadzane co semestr wśród studentów pozwalające na dokonanie ewaluacji zajęć dydaktycznych i osób prowadzących zajęcia, z perspektywy studentów. Badanie ankietowe przeprowadzane jest w wersji elektronicznej poprzez dostęp do ankiety ewaluacyjnej z indywidualnego konta studenta w systemie informatycznym uczelni, co ułatwia obróbkę statystyczną zgromadzonych wyników.

Procedura ankietyzacji jest zgodna z zasadami prowadzenia badań społecznych i respektuje podstawowe zasady etyki badań. Wyrażenie w jej ramach opinii przez studentów jest dobrowolne, zaś wypełniający ankietę pozostają anonimowi. Ewaluacja przeprowadzana jest co najmniej miesiąc przed zakończeniem semestralnego cyklu dydaktycznego i kończy się w ostatnim tygodniu przed sesją egzaminacyjną. Ankietyzacja obejmuje wszystkich prowadzących zajęcia dydaktyczne pod warunkiem, że nauczyciel akademicki prowadzi zajęcia z danego przedmiotu dla liczby studentów większej niż 15 osób. W analizach wyników uwzględnia się tylko te z nich, które są uzyskane od co najmniej połowy liczby uprawnionych do oceny jakości kształcenia w danym przedmiocie, czy przez danego nauczyciela akademickiego.

Na podstawie analizy uzyskanych wyników, dokonanej odrębnie z podziałem na poszczególnych nauczycieli akademickich i jednostki dydaktyczne (przedmioty), dziekan we współpracy z prorektorem ds. kształcenia oraz komisją ds. jakości kształcenia formułują ogólne wnioski, które należy uwzględnić przede wszystkim w zakresie kształtowania metodyki prowadzenia zajęć, metod weryfikacji efektów uczenia się, doskonalenia programów nauczania i sylabusów oraz obsady zajęć dydaktycznych.

Przedmiotem ewaluacji przez studentów zajęć są wszystkie istotne elementy procesu dydaktycznego, w szczególności: stopień przygotowania merytorycznego prowadzącego zajęcia, szeroko rozumiane kompetencje dydaktyczne, umiejętności organizacji zajęć dydaktycznych oraz kultura osobista. W ankiecie znajdują się następujące kryteria oceny zajęć i nauczycieli akademickich, oceniane w skali pięciostopniowej:

- K1: Prowadzący zajęcia wyjaśnił zakładane w sylabusie cele nauczania, efekty uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz zasady oceniania i warunki zaliczania przedmiotu;
- K2: Prowadzący punktualnie rozpoczynał i kończył zajęcia oraz efektywnie wykorzystywał przeznaczony na nie czas;
- K3: Prowadzący zajęcia był dostępny dla studentów na konsultacjach i/lub umożliwiał kontakt mailowy ze sobą;
- K4: Prowadzący zajęcia przystępnie i komunikatywnie objaśniał przedstawiane treści kształcenia;
- K5: Zajęcia pobudzały studentów do samodzielnego myślenia i pogłębiania wiedzy z przedmiotu;
- K6: Prowadzący zajęcia wykorzystał odpowiednie środki dydaktyczne uatrakcyjnijające i wzmacniające przekaz wiedzy;
- K7: Prowadzący zajęcia udostępniał materiały dydaktyczne w odpowiedniej liczbie i w uzgodnionym czasie;

- K8: Prowadzący zajęcia był pomocny, życzliwy i obiektywny w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w ich trakcie;
- K9: Prowadzący stosował metody aktywizujące studentów w czasie trwania zajęć;
- K10: Zajęcia odbywały się w przyjaznej atmosferze, a studenci byli traktowani we właściwy sposób.

Nauczyciele akademicy są także oceniani z zakresu kompetencji, kreatywności i odpowiedzialności społecznej. W tym przypadku skala ocen jest od 1 do 10. Dodatkowo studenci mają możliwość wyrażenia swoich opinii w postaci odpowiedzi na pytania otwarte dotyczące słabych i mocnych stron przedmiotu oraz prowadzącego zajęcia. Ankietyzacja jest przeprowadzana za pomocą systemu informatycznego uczelni. Zestawienie średnich wyników z przeprowadzanej oceny jakości kształcenia w poszczególnych semestrach lat 2019/2020 – 2021/2022 przedstawia Tabela 10.1.

W ostatnim roku akademickim średnia ocena jakości kształcenia na wszystkich przedmiotach na kierunku FiR ukształtowała się na poziomie 4,40 (w semestrze zimowym) oraz 4,38 (w semestrze letnim). Oceny te nie odbiegały zasadniczo od uzyskanych w dwóch poprzednich latach. Wartości ocen dla poszczególnych kryteriów wahały się 4,25 do 4,53. Najwyżej ocenione zostały kryteria: K7 (udostępnianie materiałów), K10 (atmosfera i właściwe traktowanie studentów) oraz K8 (pomoc, życzliwość i obiektywizm w rozwiązywaniu problemów). Najniższe oceny dotyczyły natomiast kryteriów: K3 (dostępność wykładowcy) oraz K6 i K9 (oba dotyczące stosowanych metod kształcenia). Kompetencje nauczycieli akademickich oceniono średnio na 8,38, odpowiedzialność społeczną na 8,30, a kreatywność na 8,09.

**Tabela 10.1.** Średnie oceny jakości kształcenia według poszczególnych kryteriów na podstawie badania studentów kierunku FiR w trzech ostatnich latach akademickich

Kryteria oceny	2019/2020		2020/2021		2021/2022	
	Semestr zimowy	Semestr letni	Semestr zimowy	Semestr letni	Semestr zimowy	Semestr letni
Średnie oceny jakości kształcenia	4,34	4,31	4,45	4,43	4,42	4,38
w tym Kryteria:						
K1	4,38	4,35	4,49	4,48	4,40	4,46
K2	4,40	4,32	4,47	4,45	4,42	4,42
K3	4,34	4,30	4,53	4,49	4,28	4,27
K4	4,33	4,31	4,44	4,33	4,32	4,36
K5	4,28	4,28	4,39	4,26	4,30	4,35
K6	4,28	4,28	4,37	4,25	4,39	4,32
K7	4,30	4,37	4,47	4,37	4,49	4,43
K8	4,38	4,32	4,48	4,39	4,44	4,36
K9	4,28	4,25	4,37	4,29	4,39	4,36
K10	4,43	4,35	4,50	4,39	4,46	4,42
Kompetencje	8,29	8,19	8,61	8,30	8,42	8,44
Kreatywność	7,93	7,94	8,31	8,14	8,20	8,03
Odpowiedzialność społeczna	8,18	8,10	8,52	8,35	8,39	8,25

Ewaluacja jakości kształcenia jest przeprowadzana okresowo również z punktu widzenia perspektywy oceny warunków studiowania, organizacji studiów i osiągania efektów uczenia się. W ramach oceny warunków studiowania studenci oceniają w skali punktowej następujące obszary: atmosferę sprzyjającą studiowaniu, funkcjonowanie BOS, samorządu studentów, kół naukowych, infrastrukturę uczelni, działalność biblioteki i Akademickiego Biura Karier. Natomiast w ramach oceny organizacji studiów, studenci oceniają w skali punktowej następujące obszary: zarządzanie procesem dydaktycznym, planowanie zajęć dydaktycznych, ofertę przedmiotów do wyboru, dostęp do informacji. Z kolei w ramach oceny efektów uczenia się studenci oceniają: zrozumienie efektów



uczenia się, metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, adekwatność stosowanych metod kształcenia w osiąganiu założonych efektów uczenia się, możliwości rozwoju twórczego myślenia i postaw przedsiębiorczych oraz społecznych studentów. W ramach każdego w wyżej wymienionych trzech obszarów, studenci mają też możliwość wskazania elementów wymagających działań korekcyjnych lub doskonalących.

W związku z nowymi wyzwaniami, jakie stawia kształceniu i realizacja nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, uczelnia, dbając o jakość nauczania, przeprowadza badania satysfakcji studentów z nauki zdalnej. Badanie takie zostało przeprowadzone dotychczas trzykrotnie, przy wykorzystaniu ankiety zaprojektowanej w systemie Google Forms. Ankieta składała się z czterech pytań zamkniętych oraz jednego otwartego. Celem ankietyzacji było określenie poziomu satysfakcji studentów z jakości zajęć prowadzonym w trybie zdalnym. Przedmiotem badania były następujące zagadnienia: ogólna ocena satysfakcji z poziomu kształcenia w trybie zdalnym, poziom ważności poszczególnych elementów stanowiących atrybuty uczenia zdalnego (kontakt z wykładowcą, dostępność materiałów dydaktycznych, dostępność materiałów umożliwiających weryfikację wiedzy, dostępność nagrań zajęć dydaktycznych), identyfikacja znaczenia elementów wpływających na poziom jakości zajęć zdalnych (interakcje w grupie – kontakt w czasie rzeczywistym z wykładowcą i innymi studentami; dobra organizacja zajęć, dostępność konspektu i materiałów uzupełniających, wygoda i łatwość użytkowania platformy do nauczania zdalnego, jakość transmisji audio i wideo podczas wykładów, różnorodność form zajęć i używanie przez wykładowców ciekawych pomocy dydaktycznych); opinie o relacjach nauczania zdalnego i w formie tradycyjnej (bezpośredni kontakt z uczelnią, skłonność do aktywnego angażowania się w zajęcia, samodzielność zarządzania czasem, ocena skuteczności nauczania zdalnego w porównaniu z tradycyjnym), identyfikacja możliwości i sposobów uatrakcyjniania zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wskazane przez studentów sugestie zmian i udoskonalień były i są uwzględniane w realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w kolejnych semestrach.

Wyniki prowadzonych wśród studentów wszystkich badań ewaluacyjnych oraz związanych z satysfakcją są analizowane przez komisję ds. jakości kształcenia oraz władze uczelni. Zbiorcze wyniki ankiet studenckich w formie raportu z oceny są przekazywane rektorowi i dziekanowi. Indywidualne wyniki ewaluacji są przekazywane do wiadomości osób prowadzących zajęcia. Wyniki ewaluacji zajęć dydaktycznych dokonywanej przez studentów są brane pod uwagę w ocenie okresowej nauczycieli akademickich oraz polityce kadrowej i obsadzie zajęć dydaktycznych. Wyniki ankietyzacji wykorzystywane są przede wszystkim do doskonalenia oferty dydaktycznej uczelni i rozwoju nauczycieli akademickich.

#### ***10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku***

Rozwój uczelni i wszystkich prowadzonych w niej kierunków studiów odbywa się we współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy. W ramach tej współpracy dokonują oni oceny jakości kształcenia i proponują działania doskonalące w zakresie programów studiów. Przykładem takiego interesariusza jest Polska Komisja Akredytacyjna. Zalecenia formułowane przez Zespoły wizytujące poszczególne kierunki są szczegółowo analizowane i uwzględniane w procesie doskonalenia programów studiów i podwyższania jakości kształcenia. Powszechną praktyką stosowaną w AEH jest dzielenie się doświadczeniami przez przedstawicieli kierunków, które podlegały ocenie programowej przez PKA, z przedstawicielami innych kierunków, w tym również uruchamianych po raz pierwszy. Dotyczy to wprowadzania rozwiązań sugerowanych przez PKA, a zasadnych nie tylko w przypadku ewaluowanego, ale także innych kierunków studiów.

Zewnętrzne oceny jakości kształcenia na kierunku wiążą się również z procesem akredytacji międzynarodowych programów studiów (CEEMAN, PRME) oraz realizacją wspólnych programów z partnerskimi uczelniami zagranicznymi, co wpisuje się w szeroko pojmowany program umiędzynarodowienia studiów.

## Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

*Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej*

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p style="text-align: center;"><b>Mocne strony</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Pozycja naukowa uczelni odzwierciedlona m.in. kategorią naukową i uprawnieniami do nadawania stopni naukowych w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz doświadczoną i wykwalifikowaną kadrą nauczycieli akademickich, o znacznym dorobku i potencjale naukowym oraz doświadczeniu praktycznym, uczących na kierunku od wielu lat.</li> <li>2. Nowoczesna infrastruktura dydaktyczna i naukowa, wyposażenie w specjalistyczny sprzęt i sale, a także wysoki stopień informatyzacji uczelni pozwalający na swobodną komunikację ze studentami.</li> <li>3. Wysoki poziom umiędzynarodowienia studiów, odzwierciedlony programem kształcenia w jęz. angielskim, zatrudnieniem nauczycieli akademickich z zagranicy, wysokim odsetkiem studentów z zagranicy, programami mobilności międzynarodowej całego środowiska akademickiego oraz międzynarodowymi akredytacjami CEEMAN IQA, PRME i The Impact Ranking.</li> <li>4. Szeroka oferta specjalności i wybieralnych przedmiotów specjalnościowych.</li> <li>5. Wysoki poziom dostosowania uczelni do potrzeb różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością i szczególnymi potrzebami, elastyczność i łatwość wdrażania zmian w tym zakresie, łatwość dostępu i sprawność obsługi studentów przez komórki organizacyjne uczelni.</li> </ol>	<p style="text-align: center;"><b>Słabe strony</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Nadmierne obciążenie nauczycieli akademickich obowiązkiem prawnym realizacji aktywności organizacyjnej na rzecz uczelni, co może powodować zmniejszenie ich zaangażowania w działalność naukową i dydaktyczną.</li> <li>2. Zbyt wysokie wymagania rekrutacyjne przy naborze nowej kadry akademickiej.</li> <li>3. Niezadawalający poziom współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i/lub utrzymywania z nimi trwałych czy długoterminowych więzi.</li> <li>4. Słaby system motywowania najlepszych absolwentów uczelni do kariery akademickiej i szkoły doktorskiej.</li> <li>5. Brak dodatkowych kryteriów rekrutacji na studia na danym kierunku, szczególnie na studia II stopnia lub prowadzone w jęz. angielskim.</li> </ol>

<b>Czynniki zewnętrzne</b>	<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Duże możliwości rozwijania kształcenia studentów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.</li> <li>2. Możliwości tworzenia samodzielnie nowych kierunków w dyscyplinie ekonomia i finanse w związku z posiadaną kategorią naukową B+.</li> <li>3. Wzrost zainteresowania studiami w Polsce obywateli coraz większej liczby państw spoza UE.</li> <li>4. Rozwijanie umów o współpracy z wieloma uczelniami zagranicznymi, w tym umów o podwójnym dyplomowaniu, w celu wykorzystywania rosnących szans w pozyskiwaniu studentów zagranicznych.</li> <li>5. Pozyskanie liczących się akredytacji kierunkowych, m.in. ACCA i CIMA.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Możliwość zmian w liczbie studiujących, szczególnie na studiach stacjonarnych, w związku z sytuacją demograficzną w kraju.</li> <li>2. Szybko zmieniające się uwarunkowania na rynku pracy i ryzyko niedostosowania się treści programowych do oczekiwań i potrzeb rynku.</li> <li>3. Wysoki poziom konkurencji na rynku edukacyjnym w zakresie kształcenia na kierunkach z dyscypliny ekonomia i finanse.</li> <li>4. Ryzyko podjęcia studiów na kierunku przez zbyt dużą liczbę osób z zagranicy nieposiadających odpowiednich kompetencji, przy ograniczonej możliwości ich weryfikacji przed przyjęciem na studia.</li> <li>5. Trudne do zdefiniowania skutki pandemii Covid-19 oraz kryzysu społeczno-ekonomicznego powstałego w związku z wojną w Ukrainie.</li> </ol>

(Pieczęć uczelni)

.....  
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....  
(podpis Rektora)

Warszawa, dnia 20 grudnia 2022 roku

### Część III. Załączniki

#### Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku<sup>2</sup>

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	82	157	126	153
	II	80	78	153	66
	III	72	61	236	79
II stopnia	I	138	126	109	130
	II	78	72	154	62
<b>Razem:</b>		<b>450</b>	<b>494</b>	<b>778</b>	<b>490</b>

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2019/2020	73	34	207	124
	2020/2021	103	39	187	89
	2021/2022	82	32	126	114
II stopnia	2019/2020	104	47	128	105
	2020/2021	138	59	109	89
	2021/2022	72	33	93	82
<b>Razem:</b>		<b>572</b>	<b>244</b>	<b>850</b>	<b>603</b>

<sup>2</sup> Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).



Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)<sup>3</sup>

### STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów <sup>4</sup>	stacjonarne: 2409 niestacjonarne: 1838
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	stacjonarne: 94 niestacjonarne: 73
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	126
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	63
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) <sup>5</sup>	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
<b>W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:</b>	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 0/749
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 0/524

<sup>3</sup> Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

<sup>4</sup> Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

<sup>5</sup> Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

## STUDIA DRUGIEGO STOPNIA

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów <sup>6</sup>	stacjonarne: 1496 niestacjonarne: 1216
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	stacjonarne: 60 niestacjonarne: 48
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	104
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	60
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) <sup>7</sup>	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
<b>W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:</b>	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 0/416
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 0/288

<sup>6</sup> Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

<sup>7</sup> Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów<sup>8</sup>

**STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA**

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Metodologia badań w naukach społecznych	Wykłady	24/16	4
Metody ilościowe - statystyka	Wykłady i ćwiczenia	60/40	5
Ekonometria	Wykłady	30/24	4
Matematyka finansowa	Konwersatoria	30/24	4
Mikroekonomia	Wykłady i ćwiczenia	60/40	6
Makroekonomia	Wykłady	30/24	4
Podstawy finansów prywatnych i publicznych	Wykłady	30/24	4
Finanse przedsiębiorstwa	Wykłady i ćwiczenia	60/40	7
Rynki finansowe	Wykłady	30/24	4
Bankowość	Wykłady i ćwiczenia	30/24	5
Analiza finansowa przedsiębiorstwa	Wykłady i ćwiczenia	60/40	6
Ubezpieczenia	Wykłady	30/24	3
Finanse międzynarodowe	Wykłady	30/16	3
Zarządzanie ryzykiem	Wykłady	30/16	3
Podstawy rachunkowości	Wykłady i ćwiczenia	60/40	5
Rachunkowość finansowa	Wykłady i ćwiczenia	60/40	7
Wykład monograficzny	Wykłady	24/16	3
Metodyka przygotowania projektu	Konwersatorium	30/16	3
Projekt społeczny	Ćwiczenia	30/24	8
Grupa zajęć kształcenia specjalnościowego	Wykład, ćwiczenia i konwersatorium	360/224	38
<b>Razem:</b>		<b>1128/752</b>	<b>126</b>

<sup>8</sup> Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

## STUDIA DRUGIEGO STOPNIA

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Metody statystyczne	Wykłady i ćwiczenia	60/40	7
Współczesne koncepcje finansów	Wykłady	30/16	4
Polityka pieniężna	Wykłady	30/24	4
Polityka fiskalna	Wykłady	30/16	4
Portfel inwestycyjny	Wykłady i ćwiczenia	60/40	7
Badanie sprawozdań finansowych	Wykłady i ćwiczenia	46/32	7
Rachunek kosztów	Wykłady i ćwiczenia	60/40	7
Rachunkowość zarządcza	Wykłady i ćwiczenia	46/32	7
Wykłady monograficzne	Wykłady	48/32	6
Grupa zajęć specjalnościowych	Wykłady, ćwiczenia i konwersatoria	270/184	35
Seminarium dyplomowe	Seminarium	60/32	16
<b>Razem:</b>		<b>740/488</b>	<b>104</b>

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/  
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela<sup>9</sup>

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS	Stopień/tytuł, imię i nazwisko nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia <sup>10</sup>
<b>Nie dotyczy</b>				
<b>Razem:</b>				

<sup>9</sup> Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

<sup>10</sup> Podanie nazwiska osoby prowadzącej nie dotyczy kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz kierunku pedagogika specjalna przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych<sup>11</sup>

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
<b>Wszystkie podane w programie studiów zajęcia lub grupy zajęć na studiach I i II stopnia są prowadzone w języku angielskim w odrębnych grupach studentów.</b>					

<sup>11</sup> Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.



## Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

### **Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)**

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg wzoru.
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów.

### **Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowo wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny**

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.

8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

